JO. BAPTISTAE
MORGAGNI
IN PATAVINO GYMNASIO

PRIMARII ANATOMES PROFESSORIS

ADVERSARIA
ANATOMICA ALTERA.

Obſervationes complectuntur diſtributas in L. Animadverſiones *ad Librum I.* Theatri Anatomici *Cl. V.* *Jo. Jacobi* Mangeti *Sereniſs. Regis Pruſſiæ Archiatri.*

PATAVII. CIƆ IƆ CCXVII.
EXCUDEBAT JOSEPHUS COMINUS
VULPIORUM AERE.
ac SUPERIORUM PERMISSU.

Illustrissimis atque Excellentissimis Viris

HIERONYMO VENERIO Equiti,
FRANCISCO SUPERANTIO,
LAURENTIO THEUPOLO Equiti

Aedis D. Marci Procuratoribus, & Rei Litterariæ Triumviris,

TOTIQUE TRIUMVIRUM LITTERARIORUM ORDINI PRÆSTANTISSIMO.

Joannes Baptista Morgagnus S. P. D.

QUÆ dum Novam Institutionum Medicarum Ideam Vobis, AMPLISSIMI VIRI, commendarem, in hoc fermè tempus promiseram, ea nunc Adversaria, verbo eadem, re autem longè

alia

alia ac putaveram, Vestro Inclyto Nomini inscripta edo. Post quæ siquis primos earum Institutionum libros expectat, non videtur is meminisse, me illos quidem hac conditione pollicitum esse, dum ne interea esset aliud in quo potiùs à me elaborari, Vobis placeret. Placuit autem Vobis, atque adeò Augustissimo Senatui ad quem ea de re ante hos duos annos retulistis, ut ab nobili ad quam primò vocatus fueram, Medicinæ Schola ad multò ampliorem in Theatro Vestro Anatomico Locum transirem. Itaque est mihi certè in animo, siquando possim, aliquam saltèm earum Institutionum particulam expolire, ut unus aut alter homo omnium (intelligo quid loquar; sed nolo in quemquam gravius dicere) ut unus, inquam, aut alter nimis jejuno animo, & angusto inde etiam aliquando discat assiduum, & à Principibus Viris probatum aliorum laborem imitatione dignum, non invidia existimare. Nunc tamen, ut & mihi constem, & Vobis quibus proximè, & secundùm Deum id debeo cum pro Vestra excellenti, eximiaque Virtute, tum pro Vestris in me plurimis, maximisque Beneficiis, obtemperem; quantum cura, studio, vigiliis eniti, atque efficere potero, & quidquid temporis ex anatomicis non modò publicis, sed

& pri-

& privatis exercitationibus eripiam, id omne eò conferam, ut nobilissimæ, & rei physicæ, ac medicæ apprimè utilis Scientiæ Anatomicæ Studiosi meis opusculis adjuventur. Qua in re si Vobis, Vestrumque similibus, hoc est Sapientissimis, & Candidissimis Viris, velut adhuc pro Vestra, atque eorum Humanitate contigit, satisfecero; satis uberem capiam fructum industriæ meæ; deinde illi iidem quos dixi, homines vellicent quantùm possunt, & refragentur, non laborabo.

— „ Demetri, teque, Tigelli,
„ Discipularum inter jubeo plorare cathedras. „

Vos autem, VIRI AMPLISSIMI, hæc interim Adversaria qua soletis, Benignitate excipite, & valete.

D. Patavio Nonis Octobr. M DCC XVII.

NOI

NOI RIFORMATORI

dello Studio di Padova.

AVendo veduto per la Fede di Revisione, ed Approvazione del P. Frà Tommaso Maria Gennari, Inquisitore, nel Libro intitolato: *Jo. Baptistæ Morgagni in Patavino Gymnasio Primarii Anatomes Professoris Adversaria Anatomica Altera, &c.* non esser cosa alcuna contra la Santa Fede Cattolica; e parimente, per attestato del Segretario Nostro, niente contra Principi, e buoni costumi; concediamo Licenza a *Giuseppe Comino*, Stampatore in Padova, che possa essere stampato, osservando gli ordini in materia di Stampe, e presentando le solite copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Dat. li 9. Ottobre 1717.

(Girolamo Venier, Cav. Proc. Rif.
(Francesco Soranzo, Proc. Rif.
(Lorenzo Tiepolo, Cav. Proc. Rif.

Agostino Gadaldini Segr.

JO.

AD V. CL.

JO. JACOBUM MANGETUM

M. D. & Serenifs. Regis Pruſſiæ Archiatrum.

EX QUO Patavii de Theatri tui Anatomici editione, V. Cl. auditum eſt, quæ mea fuerit de illo opinio atque expectatio, tum Auditores, Amicique norunt mei, quibus id tanquam abſolutam totius Anatomes Ideam pollicebar, tum Vir Doctiſſimus, & utrique noſtrum amiciſſimus Joannes Fantonus, ad quem ſæpe, & diligenter de eodem ſcripſi, non ignorat. Nec ſanè aliter mihi videbatur exiſtimandum. Nam ut illiuſmodi Opus, quale & vulgata ejuſdem inſcriptio promittebat, magnum in rebus, vel certè in ſcriptis anatomicis uſum, ingentes autem ſumptus requireret; quis aut illum in eo non ſperaret qui ſe ſe antea in Bibliotheca Anatomica colligenda, ornanda, edenda ſemel, atque iterum exercuiſſet, aut his Cramerum, & Perachonium impares crederet? Igitur ſic exiſtimanti, ſumma eorundem optimorum hominum liberalitate Theatrum ipſum allatum eſt. Quo vix inſpecto, ex typorum nitore atque elegantia, Tabularum autem copia, & magnitudine facilè intellexi, tantum ab iis ſumptus eſſe factum, quantum ad Anatomiæ omni ex parte perfectæ editionem ſatis eſſet; ſed neque à te curæ, & ſtudii quidquam eſſe prætermiſſum, vel curſim primò, ut fit, lecta Præfatio confirmabat. Nam ut ex Operis inſcriptione „ non tantùm integram totius corporis humani in ſuas par„ tes, ac minutiores particulas evoluti, & quaſi reſoluti fabricam

„ ex selectioribus Veterum, & Recentiorum omnium Observationi-
„ bus retectam; – verùm etiam quicquid ad rei anatomicæ illustra-
„ tionem pertinet, per – Tabulas æneas – nitidè explicatum „ speraveram; sic ex iteratis in Præfatione promissis id tanquam factum gaudebam: Anatomicorum videlicet Inventa „ omnia in unum Cor-
„ pus esse collecta: – & undique conquisitis Figuris, ex illis Tabulas
„ confectas esse, – ex quarum paulò diligentiori examine totius
„ Anatomiæ idea non parùm accurata conquiri posset. „ Huc aliæ accedebant pollicitationes non parvi faciendæ; illud te acturum „ eo
„ ordine qui maximè naturalis videatur: – Autorum verò Tracta-
„ tus – pro instituto complendo integros adhibiturum, aut ex iis sal-
„ tem quicquid ad rem faciat, immutatis verbis excerpturum, ipsis
„ honorem debitum intemeratum relinquendo; id enim multò satiùs
„ tibi visum esse quàm eos imitari, qui per se, & aliis innominatis;
„ de omnibus disserere volentes, aut leviùs ea perstringunt, aut
„ etiam in plagii vitium incurrunt: – Neque tamen Autoribus ita
„ mordicus adhæsurum; quin sæpiùs ab iis secedens, dogmata ab
„ ipsis prolata modestè aliquando vellices, subjunctisque aliorum in-
„ ventis vel illustres, vel etiam corrigas, – non omissis etiam in
„ Tabularum explicationibus correctionibus, ac mutationibus neces-
„ sariis. „

Quæ atque alia hujus generis in tua Præfatione cùm legissem, & ad hujus finem jam pervenissem, post quem ***verbulum*** illud addis de nonnullis, tuo Operi insertis, ***in quasdam*** ex meis Figuris Animadversionibus; à te mecum perhumaniter actum esse, existimavi, sive profitendo: „ illud nequaquam à te esse factum, ut rixas inter Vi-
„ ros Doctos, tibi quàm maximè observandos, moveres; – sed ut
„ exinde pateret, accuratissimorum etiam Prosectorum Tabulas –
„ non Autorum suorum, sed Delineatorum, ac Scalptorum culpâ
„ erroneas esse, „ sive admonendo, id non in nostris modò Tabulis, sed & in multis aliis usu venisse, & in illis nominatim, „ quæ
„ à Graafio, Willisio, aliisque publicæ luci expositæ sunt. „ Quod enim Viris in re anatomica exercitatissimis declinare minimè licuit; cur ego graviter ferrem, si post tot denique annorum examen ostenderetur, id à me, cùm eas Figuras edidi, admodum sanè adolescente, declinari non potuisse? imò verò cur non potiùs tibi multum deberem, quòd qua in re, hoc est in aliis ***modestè corrigendis***, nullam peculiarem excusationem prætenderes, in ea re mihi nominatim te quasi excusatum atque purgatum esse, voluisses? præsertim cùm, eæ Animadversiones à te non essent, sed ab eo homine cujus ego ***Celeberrimo*** nomini semper, ut opinor, parcam (utinam per tui no-

mi-

minis *Praclarissimi* auctoritatem ejus etiam scriptis parcere licuisset) ab eo, inquam, essent homine, qui cùm, sicuti in loco ostendemus, nobilem Anatomicum Ridleyum „ varia – commenta perperam ef- „ finxisse, „ cùm summum rerum Inventorem Malpighium „ nil in „ hepate præter novi vocabuli introductionem innovasse, „ & ne magnos Viros Jo. Alphonsum Borellum, & Franciscum de le Boë Sylvium commemorem, quorum opiniones quasdam alterius quidem *insomnia* dixit, alterius autem „ fabellas, vaniloquia, deliramenta „ cùm Recentiores denique „ turpissima ignorantia obcæcari, „ & horum quidem pleraque in tuo Theatro, te silente, dictitaverit, non erat sanè cur timeres, ne cum eo mihi rixa esset propterea quia in quibusdam ex meis Figuris nonnullos haud meos, sed Delineatorum, & Scalptorum lapsus, te excusante, sibi animadvertere visus esset.

Itaque omni hoc tibi asseveratione confirmare possum, V. Cl. eo me animo ad tuum Opus legendum cognoscendumque processisse, ut si hoc tuis pollicitationibus, veluti sperabam, atque optabam, respondere, aut etiam non longè ab iis abesse, intelligerem; meis Auditoribus, & quibuscunque præterea seu lingua, seu calamo possem, quod jam ante institueram facere, tanquam absolutam Anatomes ideam commendarem. Atqui ego à prima ejus pagina usque ad primi Voluminis extremam (illud enim aliquantò diligentiùs evolvi) & quantum præterea de altero Volumine, hanc illamve partem pervolutando, potui cognoscere, invitus comperi quod magis invitus dicam, non quædam, neque multa, sed plurima cum præclaris illis tuis promissis minimè congruere. Nam, ut ab ultimis incipiendo ad priora revertamur, ita in Tabularum Explicationibus „ cor- „ rectiones, ac mutationes necessarias „ omisisti, ut cùm plurimas ex Bidloo Figuras describas, in has autem ipsas extent Clari in primis Anatomici Cowperi Explicationes aliæ accuratissimæ, utilissimæ, ac prorsus necessariæ; tu non modò quidquam ex his non afferas, sed hujus totius (quod tamen est maximum) Cowperi Operis vim, institutum, & pulcherrima quæque ignorare videaris. Quid autem tu ipse in earum, cæterarumque ejus generis Figurarum Explicationibus præstiteris, facilè intelligent ii qui vel solas XXVIII. & XXI. ex proximis Animadversionibus legent. Non modò enim correctiones, & mutationes necessarias à te esse omissas, cognoscent; sed novas insuper, gravesque hallucinationes additas esse, perspicient; tantum sæpè abest, ut quæ ex tuis Auctoribus protulisti, „ aliorum „ inventis vel illustraveris, vel etiam correxeris. „ Qua autem ratione „ plagii vitium „ declinaveris, ego quidem non satis intelligo, cùm

vel Auctoris omnium manibus contriti Verheyenii nonnulla Capita, ut de Membrana Musculosa, ut de Venis, ut de Membranis, & Ligamentis, ut de Renibus, & Ureteribus, in tuorum Librorum primi videlicet Cap. III. VIII. XI. secundi autem Cap. pariter XI. ferme tota, non ex ejus nomine, quod aut retices, aut non ea qua par fuisset, ratione memoras, sed ex ejus verbis, quorum multa ne mutas quidem, agnoverim. Illud verò sæpiùs miratus sum præsertim in Tabularum Explicationibus cum alienis, tum etiam nostris, te, ut tibi visum est, alia verba addidisse, alia omisisse, alia permutasse, idque nullo (ne in Indice quidem Capitum, ut alioqui institueras) facto ejus rei indicio, eodemque modo in exhibitis Auctorum Opusculis cum horum divisionem in Capita semper, Præfationes autem, haud rarò utiles, ferè semper, tum aliquot interdum Capita, plures nonnunquam Figuras, ut Graafii nominatim, & Valsalvæ, prætermisisse. Quibus ex rebus efficitur, ut Lectorum multi tuo isto silentio, imò illa pollicitatione inducti: te „ Tractatus integros ad- „ hibiturum, aut ex iis saltem quicquid ad rem faciat, immutatis verbis excerpturum; „ credituri quidem sint, se aut illos integros, aut partem certè eorum immutatis verbis habere; num autem habeant, tunc maximè sentient, cùm aut quædam producta ab aliis loca perquirent, aut quædam ipsi eorum qui vivant, producent. Nam quòd „ eum ordinem qui maximè naturalis videatur, „ non selegeris, neque hunc eundem quem selegisti, constanter tenueris, & ex aliis, & ex ipsa etiam I. Animadversione satis patebit. Porrò ex Tabulis à te collectis, quî, obsecro te, „ totius Anatomiæ idea non „ parum accurata conquiri potest, „ aut qua ratione „ quicquid „ ad rei anatomicæ illustrationem pertinet, nitidè per ipsas explica- „ tur; „ cùm multis in Figuris multa tui Scalptores, te silente, omiserint, aut, minimè servata proportione, delineaverint? quod ex his quidem Adversariis in Tabulis præsertim nobilis Anatomici Vieussenii, ex ceteris autem & in aliorum, & in meis ipsis Figuris ab iis factum esse, planum fiet; cùm quædam Corporis humani Partes, ut, exempli causa, Mesocolon, Musculi Triangulares, Costarum Levatores, Anconæus, Recti majores antici Capitis, Occipitales, aliique plures; ne Sinus Pituitarios, Frontalibus exceptis, omnes hìc memorem; tuis in Tabulis sint prætermissæ? cùm denique in iisdem, in iisdem, inquam, de quibus tu loqueris, ne unam quidem Figuram inveniam in qua aut Renes, aut Cor, aut Pulmo, aut Vasa magna suis in sedibus ostendantur? Postremum est, idemque gravissimum, te qui „ integram totius corporis humani in suas partes, „ ac minutiores particulas evoluti, & quasi resoluti fabricam ex se-

„ le-

„ lectioribus Veterum, & Recentiorum omnium Observationibus „ retectam „ in hoc Opere promiseras, primùm in selectu ipso ita esse hallucinatum, ut pro Malpighii, Cowperi, Litrii, aliorumque hujus ordinis Anatomicorum Descriptionibus nullo modo prætermittendis verba nobis obtruseris novi cujusdam Scriptoris qui Cowperum, ut ipse fatetur, non legit, Malpighium autem, ut ego ostendam, non intellexit; deinde pluribus, iisque omnino memorandis aut Anatomicis, aut certis Anatomicorum libris usum non esse; sunt enim aliis quos ego pro re nata commemorabo, ferè etiam omnes addendi quos Heisterus iterum ac tertiò à te omissos notat in Præfatione ad Compendium Anatomicum ad me pridie Kal. Septemb. dum Animadversionibus in Theatrum tuum plerisque absolutis, hæc scriberem, à Cl. Auctore allatum, qua etiam die ab Amplissimo Inclytæ Academiæ N. C. Præside Luca Schröckio ejusdem Observationum Centuriæ V. & VI. redditæ sunt: quam diem adscribere hic volui, ne siqua fortè in iisdem Animadversionibus occurrant aut generatim adversùs Verheyenium, aut speciatim de Valvulæ Intestinorum, Mammarum, & Cerebelli structura cum Heisteri castigationibus, & observationibus aliqua ex parte congruentia, iis ex libris sumpsisse aliis videar quæ ante multum tempus me non modò scripsisse, sed & ipsis indicasse, atque ostendisse, mei Auditores non ignorant. Ceterùm ut nunquam mihi injucundum erit, in quæ Solers ille Anatomicus inciderit, in eadem me incidisse, ita in præsentia valde lætor, quòd cùm ipse quoque in calce Præfationis „ se varia præterea habere dicat circa hoc tuum Opus adhuc monenda „ minùs Lectores mirabuntur, me præter ea quæ hactenus monui, illud novissimè addere: non paucas in tuo Theatro non modò Particulas, verùm etiam Partes humani Corporis; ut vel in solis Musculis Animadversio XXI. satis ostendet; non describi, & plurima demum tam aliena à vero proponi, quàm quæ alienissima.

Quæ cùm omnia non sine summa admiratione in tuo Opere deprehendissem; intellexi, mihi pro officio, & pro amore veritatis longè aliter de ipso in posterum esse loquendum. Quod hoc ipso anno in tradenda Anatome cùm facere cœpissem sic tamen ut judicii mei rationem afferrem; ex eo tempore meorum Auditorum nonnulli postulare atque adeò pro suo jure flagitare non destiterunt, ut scripto aliquo edito, vitanda in illo Theatro loca indigitarem. Hanc ego rem ut Tironibus, & plerisque aliis eo Opere usuris prorsus necessariam esse, cognoscebam, sic plures secum trahere difficultates, perspiciebam: primùm me in Alteris Adversariis scribendis jam occupatum, & valetudine hoc anno minùs prospera utentem, non satis

tis

tis esse habiturum temporis, ut omnes ingentium horum Voluminum paginas excutere, & reprehensionem negligentiæ apud multos vitare possem qui procul dubio ita dicerent: de illo errore nihil scripsit; hallucinationem istam non animadvertit; hanc omissionem non attigit. Quam tamen difficultatem ita declinari posse, vidi, si pleraque eorum quæ in Adversariis scripturus eram, inter has Animadversiones scriberem, hasque ipsas Adversaria inscriberem; qua videlicet inscriptione quasi confessione quadam mea apud omnes intelligentes, & æquos homines constaret, me non aliud in hisce angustiis temporis mihi sumpsisse, nisi ut in quæ, in pervolutando tuo Theatro fortè incidissem digna quæ notarentur, ea tantùm, iisque ipsis quibus statim potui, verbis indigitarem. Alterum erat, idque multò gravius, quo ab eo scribendi genere retrahebar, me quo non facilè alter vivit magis ab aliorum reprehensione & natura, & voluntate, & vitæ institutione remotus, contra Virum gratia, & auctoritate florentissimum repentè aggredi ad scribendum. Quod tamen ipsum intellexi multiplici à me posse ratione molliri; si nonnulla etiam ex tuis ultrò probarem, & confirmarem; si, ut occasio ferret, aliorum quoque, qui ante scripsissent, & nominatim Verheyenii, lapsus notarem; si quæ in tuo Opere coarguerem, de iis ita ad te ipsum scriberem, ut tuum potiùs judicium exquirere, quàm interponere meum viderer, & si denique quidquid scripsissem, non ante ederem, quàm & tecum communicassem, & tibi placere, perspexissem.

Jamque hoc animo sex vel septem primas Animadversiones conscripseram; cùm omnes noti, ignotique, ut fortè sermo de tuo Theatro exoriebatur, ita stomachari, & indignissimè factum dicere; absentes etiam Amici ferè omnes per litteras monere: in eo apertè id agi, ut ex meæ existimationis detrimento, si Diis placet, alter crescat. Quid enim aliud sibi vellent in tanto Figurarum numero in meas dumtaxat appositæ Animadversiones? Num Figuræ aliæ omnes undequaque perfectæ? Imò plures prorsus rejiciendæ. Num meæ negligentiùs quàm cæteræ, ex naturæ archetypo desumptæ? Imò vivere adhuc, & valere Bononiæ Michaelem Angelum Cavazzonum, & Franciscum Franciam, ita illum pingendi, hunc autem scalpendi peritos, ut non ignorent, in rebus anatomicis „ naturæ potiùs le„ gibus, quàm picturæ, „ esse inserviendum: hos ambos, & Cavazzonum potissimùm (longè enim major est in delineatione difficultas) testari apud eos posse qui mearum Figurarum aliquam cum vero, ut par est, conferre nescirent: illas omnes assiduo plurium hebdomadarum studio ex ipso naturæ exemplari descriptas esse, me

sem-

ſemper, nec fruſtra quidem, præſente, ſed hoc modò, modò illud monente; nullam unquam lineam, niſi dimenſionibus pluries ex archetypo deſumptis duci, ſinente; quæ ductæ erant, niſi prorſus cum eo congruerent, integraſque adeò interdum Figuras meis manibus delente, ut dubitem, num quæ aliæ in toto iſto Theatro ſint Figuræ quæ majori Auctoris diligentia, atque adeò ſedulitate ex vero deſcriptæ fuerint. Quod igitur Præfationi jam abſolutæ ſeorſum de iſtis in me editis Animadverſionibus additum eſſet, id Amici non dubitabant, non eò quidem pertinere, ut te mihi uni excuſatum velles; quando in neminis præterea Figuras Animadverſiones appoſuiſſes; ſed eò potiùs ſpectare, ut id ſeorſum, & extenſo quaſi digito iis etiam qui fortè non adverterent, indicares. Te commentitiam „ Delineatorum, ac Scalptorum culpam „ aliis atque aliis quæ in iis Animadverſionibus objiciuntur, & ad quæ legenda primo ſtatim è limine Lectorem mittis, prætendiſse: ejuſdemque diſſimulationis fuiſſe quòd in *quaſdam* ex meis Figuris eas Animadverſiones eſſe, dixeris, quaſi verò neſcires, ita in omnes eſſe, ut ex hoc ipſo Animadverſionum iſtarum iniquitas intelligi poſſit; nam niſi de induſtria errare voluiſsem, in omnibus certè non ita facilè potuiſsem. In eo autem maximè tuam prudentiam deſiderabant, quòd cùm diceres: illas Animadverſiones „ nequaquam à te eſse editas; ut rixas inter „ Viros Doctos moveres, „ illud interea non videres, te ipſum alienas lites in te derivare vel quòd eas Animadverſiones (quas facilè cum anatome nunquam contuliſses) temerè probares, dum à te editas eſse, diceres, „ ut exindè pateret, accuratiſſimorum etiam Profe- „ ctorum Tabulas non parùm ſæpiùs erroneas eſse; „ vel quòd ederes. Se enim minimè dubitare, quin cùm meum eſset de duobus Adverſariis utrum vellem eligere, Auctoremne illarum, an Editorem, cùmque Auctor ejuſmodi eſset, ut huc conveniret illud Taciti: „ & atteri ſordidum, & vincere inglorium; „ Editorem non ſeligerem.

Quæ cùm ſæpe Amici inculcarent; ego etſi iſtas Animadverſiones interea (ſunt enim omnes in altero Volumine) & cunctas, & diligentiùs perpenderam, ac pleraque eorum quæ Amici monebant, vera eſse, perſpexeram, atque ita mecum eſse actum à duobus quos ne cogitando quidem unquam læſiſsem, imò dilexiſsem, atque obſervaſsem, non grave profectò eſse non poterat; Amicis tamen referebam: iſtas Animadverſiones (quod ipſi quoque fatebantur) ejuſmodi eſse, ut vel ſinè ulla reſponſione per ſe ipſas brevì concidere, atque interire, oporteret: mihi propterea eſse in animo, cùm cætera in Theatro tuo notarem, eas tranſilire, tum ne quis crede-

ret

ret, me non studio veri, sed eam ob causam in reliqua tot loca Animadversiones scripsisse, tum quia eo, sicut ipsi norant, ingenio essem, ut vel provocatus lites semper, & concertationes non minori contentione quàm qua alii nonnulli videantur quærere, declinassem: illis ergo omissis, cætera in quibus à te dissentirem, tecum esse, ut constitueram, communicaturum, & si tibi non displiceret, editurum.

Tum verò iidem Amici hoc primùm negarunt, cum eo me communicare verum esse Animadversiones in ipsum edendas, qui Animadversiones in me vulgandas non modò mecum non communicaverit, sed eos omnes qui id mihi indicare potuissent, sedulò, ut videtur, celaverit. Deinde, nonnullis sibi adjunctis quorum consilium pro imperio esse mihi debet, illud quidem concessere: si istæ Animadversiones ab earum Auctore editæ seorsum essent, futurum fuisse instituto meo locum, ut silentio videlicet, ac dissimulatione confutarem. Cùm verò tu, V. Cl. easdem & non obscurè probaveris, & in tui Theatri luce præter omnium expectationem posueris, non esse mihi committendum, censuere, ut si de iis tacerem, vel auctoritatem tuam contemnere, vel causæ optimæ diffidere, vel ejus demum oblitus viderer esse Loci in quo me Augustissimi Senatus judicium collocavit. Se igitur mihi esse auctores, ut non modò eas Animadversiones, tanquam tela à te conjecta, acriter repellerem; sed ut omnes intelligerent, qua cura, & diligentia, quanto veri studio, qua rei anatomicæ peritia, passim in tuo isto Theatro judicaveris, darem etiam atque etiam operam ut liberis, rebusque respondentibus verbis tuas tam crebras, tam graves, tam incredibiles hallucinationes in bono lumine collocarem, ne dum fortè tibi parcerem, mihi primùm, deinde & plerisque Lectoribus qui, nisi planissimis verbis iis veritas demonstretur, non agnoscunt, nocerem. Neque enim mihi, dum priora mea Adversaria extabunt, testimonium esse defuturum quàm longè alia ratione scripturus fuissem, nisi tu prior editis in me non modò iniquis, sed etiam contumeliosis Animadversionibus provocasses. Meam namque cùm in omni vita, tum in scribendo moderationem modestiamque satis omnibus perspectam esse, ut siquid modò aut in alios acriùs, aut de me elatiùs fortè scribam, id omnes ab ipsa potiùs causa quàm à mea natura esse, intelligant, neque id fieri asciscendæ laudis gratia, sed contumeliæ repellendæ.

Tuli graviter & acerbè in eum me locum esse adductum, ut aut meam consuetudinem atque institutum desererem, aut tantæ Gravium, atque Prudentium Amicorum, Fautorumque voluntati, impe-

rioque adversarer. Itaque ex eo tempore cæteras Animadversiones ita scripsi, ut in aliis meam consuetudinem retinerem, in aliis ipsorum consiliis obtemperarem. Sic in XXI. Animadversione conscribenda, ipsis morem gessi; in multis aliis ejus generis omittendis, mihi. Etsi enim illa Animadversio præter Epilogi utilitatem alia etiam habet ob quæ fortasse, singulis tuis Capitibus absolutis, consimilem Animadversionem multi Lectores desiderabunt; tamen ut omnes intelligerent, me illam ipsam impulsum, coactumque scripsisse, reliquas de eodem genere prætermisi. Quòd si quo in loco acriùs, aut si in alio vicissim jocosiùs rem agere videbor; veniam, ut spero, mihi dabunt quicunque Animadversiones in me editas diligenter expenderint, vel potiùs quæ ego ad earum primam respondeo, perlegerint. Atque hoc meum novum scribendi genus maximè velim probari ab omnibus; sed levissimè tamen feram, si fortè minùs probabitur aut ab iis qui videntur communes esse inimici Scriptorum omnium, aut ab iis qui cùm severissimi esse soleant in causa propria, lenissimi sunt in aliena.

Quod reliquum est, in his, & in proximis, quæcunque adversùs te edam, Adversariis omittam ordinem scribendi meum, conservabo tuum, pagina semper ad libri oram adscripta quam in paginam erit Animadversio, aut locus Animadversionis; sed & tuarum paginarum columnæ, ut vocant, sic indicabuntur, ut secunda sit inspicienda, si numero punctum apponatur; prima, si nullum. Hac ratione satis consultum erit Tironibus, iisque omnibus qui aut Theatrum tuum sinè meis Animadversionibus, aut has sinè illo nolent inspicere; quanquam & his qui Theatro carent, satis prospeximus, locis in quæ Animadversiones quæque cadunt, satis clarè expositis, vel quod sæpiùs fecimus, descriptis. Siqui autem erunt qui observationes, & judicia anatomica malint legere, quàm lites & controversias nostras cognoscere; iis verò inservient Indices quorum ut singulos post singula, sic universos in unum contractos post Sexta, eademque, ut opinor, ultima hujus generis Adversaria collocabo. Cæterùm num in Sextorum calce Figuras simus edituri hisce omnibus Adversariis respondentes, interea deliberabimus. Nam priorum quidem Figurarum editione uti apud æquos, & intelligentes Viros gratiam magis quàm optaramus, consecuti sumus; ita apud eorum dissimiles non levis nostri, mitto sumptus, at laboris, & studii, atque incredibilis dum conficerentur, assiduitatis & diligentiæ fructus tulimus longè diversos. Alii enim eas dissimularunt, alii, nobis innominatis, usurparunt, alii depravarunt, alii denique, te Mangete, probante, atque edente, ut *fabulosas*, si Diis placet, & *magnificas* redarguere, atque traducere conati sunt.

ANIMADVERSIO I.

Anatomes tradendæ methodus, ejusque Elementa. INquirenti mihi sæpenumero quæ causa sit quare multis eorum Juvenum qui ad rem anatomicam discendam se conferunt, hæc longè magis quàm sit, difficilis ad cognoscendum & impedita esse videatur, id demum eo fieri compertum est quòd secundùm pervulgatam rationem in eadem instituantur. Dum enim ducto initio, ut mos est, à communibus Corporis Integumentis, hæc fibris, glandulis, arteriis, venis, nervis constare docentur, necesse est in singulis prope verbis hæreant propterea quia quid fibra, quid glandula, quid arteria, quid cætera illa sint, nemo antea monstravit. Ostenduntur deinde ipsis abdominis musculi, ostenduntur intestina, & proxima ex ordine viscera; hæc pariter ex iisdem compingi particulis, audiunt; quæ autem hæ, qualesque sint particulæ, adhuc ignorant. Denique cùm quæ de fibris, & quæ de glandulis integumentorum, musculorum, intestinorum, plerorumque viscerum tradita fuerant, vix ac ne vix quidem ampliùs memoria tenent, tum verò tandem aliquando quid fibræ sint, quidque glandulæ, docentur, nimis quidem serò; nam priora illa omnia hoc interea exciderunt faciliùs, quòd minùs, dum traderentur, intelligi potuerunt. Id ne meis Auditoribus contingeret, quo primùm die ad Anatomen tradendam accessi, eodem ab Similarium Partium, sive ab Anatomes, ut ego appellare soleo, Elementorum ostensione initium duxi: & Syntheticam Methodum, quam Riolanus discendæ Anatomiæ aptiorem esse, fassus est, à multorum Veterum, & nonnullorum Recentiorum Anatomicorum libris in hoc Patavinum Theatrum invexi eò majori Tironum commodo atque utilitate quòd si quid fortè in libris prima lectione non intellexeris, at secunda intelligere satis potes; in Theatris autem si quid non statim perceperis, sæpe & id perit, & multa insuper quæ sequuntur. Quorsum hæc omnia? fortasse inquies, V. Cl. Eò nempe ut institutum commendem tuum, qui ab iisdem Elementis inceperis. Quòd si præterea in eorum notione, enumeratione, atque ordine tecum, mihi convenisset; nihil mihi optatius contingere potuisset. Verùm quod attinet ad eorum notionem; Partes Similares esse, tu dicis „ quæ in quacunque demum Corporis parte reperiantur, ejusdem ubique videntur „ naturæ, & indolis: „ qua quidem ratione contendere aliquis posset, ipsos digitos esse partes similares, & quidem meliori jure quàm sint per te Musculi; plures enim Musculi sunt magis dissimiles inter se, quàm quilibet digiti, sive à dextris, sive à sinistris, sive in inferiori-

Anthropogr. l. 1. c. 21.

TOM. I. pag. 1

ribus, sive in superioribus artubus dispositi. At enim digiti, inquies,
non in toto corpore reperiuntur. Addis namque: „ Partes illas quas
„ sub Similarium nomine hactenus designavimus, Generales præte-
„ rea dicimus, quia in toto corpore, earumque grandiores, præcipuè
„ in artubus, & trunci exterioribus reperiuntur; „ easdemque Par- 4
tes etiam infra vocas „ universaliores, & toti corpori communes; „
quasi verò Os secundùm naturam in toto corpore, hoc est in ipsis
quoque visceribus reperiretur, in iisdemque Cuticula, Cutis, Pannicu-
lusque Adiposus, & Carnosus (nam hæc omnia sigillatim inter ejus
generis Partes reponis) observarentur. Quæ cùm constet non ita
se habere; illud relinqueretur, ut existimarem, tibi „ toti corporis
„ ambitui „ scripturo „ toti corpori „ excidisse; nisi pariter consta-
ret, in abdomine, hoc est in ea parte ambitus corporis quæ imi
ventris anteriora latè obducit, neque os, neque cartilaginem inve-
niri, & nisi tu ipse duos illos Panniculos, & præsertim Adiposum, 12 13
nonnullas partes corporis non ambire, infra fatereris. Hæc dum tu
explicas, ego malo Similarium Particularum nomine Simpliciores
accipere: & facilioris doctrinæ gratia earum plures quasi gradus,
duas autem quasi classes agnoscere; earum quæ omnibus insunt Par-
tibus, & earum quæ plurimis. Omnibus inesse concipio Fibras, &
quæ ex Fibris, ut omnia, compinguntur, Membranam, Nervum,
Arteriam, Venam, Lymphæ Ductum, & Glandulam. At plurimis,
non autem omnibus, inesse Partibus Adiposas Cellulas, Cartila-
ginem, Os, Ligamentum, Tendinem, & reliquum, hoc est per-
fectum completumque Musculum, agnosco. Non autem video, cur
tecum præterea enumerem Cuticulam, Cutem, Panniculumque
Carnosum, nisi reliquas etiam omnes & Membranas, & Musculosas
Partes sigillatim velim inter Anatomica Elementa recensere: quod
quidem esset non summa Partium Similarium genera universim
attingere, sed singula generum, atque adeò specierum individua
persequi nominatim. Atque de Simpliciorum Partium notione, enu-
meratione, & ordine quid mihi videatur, satis indicatum est. Re- 2
stat, ut quem tu secutus sis ordinem, videamus. A Fibris, & re-
ctè quidem, initium capis. Deinde ad communem divisionem Cor-
poris reverteris. Reverteris, inquam; nam inter Procemii initia jam
Corpus diviseras. Sed vide, an non multò utilius fuisset istam divi-
sionem post absolutam Similarium Partium tractationem instituere?
Tunc enim singulis jam notis ossibus, ab Lectore intelligi potuisset
quidquid de Ventrium finibus in his, aut illis ossibus constitutis, &
quod consequitur, de cujusque visceris sede doces. Nunc autem de
Ossibus non ante agis, quàm Corporis Integumenta, omnesque præ-

terea Musculos descripseris, contra atque Veteres Anatomici, & multi etiam Recentiores consuevere, qui ut musculorum intelligi possint termini, Doctrinam de Ossibus præmittunt. Denique post Ossa ad Vasa, ad Glandulas, atque ad eas de quibus post ipsas statim Fibras commodiùs fortasse egisses, Membranas procedis; nam neque Integumenta Corporis, neque Musculos, neque Ossa, neque Glandulas, neque Vasa penitus intelligere potest is qui Membrana quid sit, ignoret. Mitto, ipsa Integumenta sinè Glandularum, & Vasorum notitia intelligi non posse, velut à principio dictum est.
4 Mitto alia ejuscemodi. Hoc unum addo. Si à Methodo Synthetica, idcirco relaberis ad Analyticam, quòd, ut infra dicis, primò mavis eas Partes „ quæ oculis per se patent, seligere, atque indè „ ad alias quæ non ita per se manifestantur, sed cultro anatomico reserari volunt, pervenire; „ certè Fibræ; à quibus tamen incepisti, & multa quæ de ipsis tradis, sinè cultri ope ostendi non possunt; deinde cùm detractis Integumentis, ad Musculos jam pervenis, & de omnibus agis Musculis, num per se oculis omnes ex ordine patent Musculi? annon ad plures ostendendos ossa ipsa priùs retegenda, dimovenda, & partim quoque diffringenda sunt, atque oblimanda? Quæ omnia cùm ita sint, ego quidem haud satis scio, an tuus iste ordo, ut tibi in Præfatione visus est, ita omnibus ***maximè naturalis*** videri possit.

ANIMADVERSIO II.

1 3 TRes intrà paginas bis à te dividi humanum Corpus, pauld supra indicatum est. Sed neutro in loco inter ejus divisionis membra Collum includis, partem corporis ut minimè contemnendam; ideoque ab Aristotele, Ruffo, Oribasio, Riolano in suis corporis divisionibus non omissam; ita neque rectè, neque commodè ad caput, aut ad thoracem referendam. At vulgò, inquies, ita dividunt; quasi verò non esses pollicitus „ te sæpiùs ab Auctoribus „ secessurum, & ab ipsis prolata - vel illustraturum, vel etiam cor- „ recturum. „ Illa quoque vulgò dictitari, non sum nescius quæ

Vide etiã Heisterũ in Præfat. Compéd. Anatom.

3. paulò post de viscerum intrà imum ventrem sede proponis. Si quis tamen in ejusdem ventris doloribus, tumoribus, vulneribus nihil aliud, nisi vulgarem istam respiciat doctrinam, næ ille haud rarò hallucinabitur. Namque ut hic mittam incredibiles quæ vi morbi contingunt, in situ intestinorum perturbationes, aut fundi ventriculi infra umbilicum extensionem, quarum illas in gravi ventris convulsioni sæpe obnoxiis, hanc autem in edacibus, atque bibonibus pru-

De sede quorundã Viscerum imi vẽtris.

prudens Medicus potest facilè suspicari; in nonnullis certè inveni hepar, minimè alioqui morbosum, ad lienem usque protensum; at in multò pluribus eam Coli intestini partem quæ transversim sub ventriculo duci solet, ita deorsum incurvatam deprehendi, ut in aliis „ sub umbilicalis regionis medio „ sita esset, ubi tu „ omenti „ extremam fimbriam naturaliter poni „ doces; in aliis multò infra umbilicum propenderet, & nominatim in Virgine in qua ab hepate secundùm lineæ albæ abdominis sinistrum latus ad pelvim usque pertingebat, indè verò ad lienem reflectebatur. Neque ego quidem contendo, in plurimis rem non ita esse, ut vulgò proponitur; illud tantùm dico, in tot vicissim cadaveribus hæc multò aliter quàm communis opinio ferat, inveniri disposita, ut nisi in eorum sedibus tradendis, has varietates indicemus, tum historia anatomica manca sit, tum quæ ab hac pendent, Medicina, & Chirurgia sinè crebro erroris periculo esse non possint.

ANIMADVERSIO III.

IN I. Tabulæ Figura I, Verheyenii, ex quo hanc describis, errorem non emendas. Nam pro fibris D *Circularibus*, sive potiùs 5.
Annularibus, fibra proponitur quæ ad figuram pertinet, non circularem, sed ellypticam. In Figura autem 2. cùm litteræ Q dexteræ, quam Bidlous ad ilia etiam indicanda eo in loco inscripserat, tu sedem non mutaveris; miror, cur ita mutaveris Explicationem, 4
ut per illam ipsam litteram *Inguina* velis commonstrari. In Tabula denique II. litteram E nullo modo, D autem vix invenio. Hæc tamen ferè omnia tam parvi esse momenti, fateor, ut nisi in ipsis primis deprehendissem Tabulis, memoraturus non fuissem. Itaque his missis, de Cuticulæ potiùs natura, & generatione pauca addamus. Et nobis quidem nihil aliud esse videtur Cuticula, nisi ipsa summa cutis superficies, quæ quia ab assidua primùm aquæ amnii in utero, ac deinde aeris extra uterum compressione, rerumque contactu tenuissima vascula comprimente, atque adeò illius nutritionem, & intimam humectationem prohibente, duratur, & quasi callescit; ideò insensilis & quasi emortua est, ut non difficilè ob resiccata pleraque quasi vincula dissolvi ac divelli possit. Sic autem intelligitur, quàm facilè ubi avulsa est, iisdem de causis reparetur, item quare quæ partes corporis frequentiùs, graviùsque apprimuntur, ut pedes, manusque rusticorum præsertim atque artificum, in iis multò crassior cuticula fiat. Sed & alia quæ à te memorantur, sic proclive admodum est explicare, videlicet „ cur laminæ plumbi multum 4

De Cuticulæ natura, & generatione.

„ con-

„ conferant ad cuticulam producendam; cur hæc tenuior quidem ,
5 „ sed tamen respectu texturæ densior & compactior sit ipsa cute;
„ cur nulla detur communicatio inter cutem, & cuticulam per vasa
„ sanguinea, aut alia; cur denique in dissolutæ à cute cuticulæ
„ superficie interiori semper advertantur remanentiæ innumeræ
„ papillarum cutanearum avulsæ, ac laceræ. „ Cæterùm hac ultima Ruyschii observatione admissa, qua clariùs patet id quod alioqui negari non potest, scilicet cuticulæ avulsione unà cum multis
5. vinculis non prorsus adhuc resiccatis, adhærentes subjectæ cutis particulas dilacerari; non satis intelligo quî tu & Verheyenius, qui ferè iisdem verbis utitur, inter cæteros cuticulæ usus hunc etiam quòd inserviat vasorum cutis orificiis obturandis, ideò proponatis, quòd „ cutis eâ denudata humores serosos, ac sanguinolentos de se perpetim magna cum molestia fundat „ Quid enim id opus est per retecta orificia vasorum explicare quod laceratis cum cute ejus vasorum parietibus, non sequi non potest?

Anatom. l. 1. tr. 2. c. 3.

ANIMADVERSIO IV.

5. „ IN reticulari, inquis, corpore, non verò in cuticula, aut cute „ propriè sic dicta, positam esse nigredinem qua tincti sunt Æ„ thiopes, – observavit Malpighius, aliique post eum Anatomici. „
8 Tu tamen idem sinè ulla dubitatione Glissonii verbis infra uteris, in quibus non obscurè traditur, Æthiopum cuticulam nigricare, ex Riolani, ut opinor, observatione, qui in Æthiopis anatome se vidisse, testatus erat, solam cuticulam nigredine infectam, subjectam autem cutem nive candidiorem. Ego verò cum Amicis Venetis observasse memini, Æthiopis quem dissecuimus, & cuticulam, & subjectæ cutis superficiem non albo, sed nigro, aut certè nigricante & fusco colore infectas fuisse. Quod quidem si in quocunque Æthiope observaretur; Riolanus credendus esset de profundiore cutis parte verba fecisse, Malpighius autem pro certa posita aliorum traditione de Æthiopum cute & cuticula albicantibus; id quod tu ex ipso retulisti, ex propria non observatione, sed conjectura (quod
6 ejus etiam verba significant) deduxisse. Cùm verò paulò infra scribis: „ vasa glandularum cutis excretoria è Cl. Stenonis demon„ stratione, extùs valvula tenuissima, è cuticula ipsa emanante coo„ periri, quæ pro varia sua tensione, vel relaxatione transpiratio„ nem permittat, vel impediat: „ primùm vereor, ne multi existiment, quæ pellicula à Malpighio observata est, eam Stenoni à te tribui; deinde quòd ea instar valvulæ esse possit, id quoque Malpighius

De fide nigredinis in Aethiope.

Anthropogr. l. 2. c. 4.

Exercit. de Ext. Tactus Organo.

Ibid.

ghius suspicatur; non affirmat. Glandulæ autem Sebaceæ earumque utilitates cùm magnam partem ad ipsam cutem pertineant; mirari hìc subit, & plerasque earum à te prætermitti, & inter eas paucas quas memoras, nonnullas enumerari quæ non sunt cutis, ut nominatim quæ sunt in palpebris; hæ namque sunt non in cute, sed in cartilaginibus palpebrarum.

ANIMADVERSIO V.

CUtem „ in ore, naribus, oculis, auribus, pudendis, &c. „ non perforari quidem, sed potiùs intrò reflecti, censeo. Ita enim cum tunicis eas omnes caveas succingentibus continuata est, ut in illarum multis ipsa cutis structura non prorsus oblireretur: ut in meatu auditorio reticulare corpus, & pili ostendunt; qui cum sebaceis glandulis neque intrà ipsas statim nares, neque, si quis rectè sciat inspicere, in caruncula, lacrymali dicta, desiderantur. Huc etiam sebaceæ glandulæ quæ in pudendis sunt, pertinent, & quæ ibidem sunt, papillæ. Nam superficiei linguæ structura ita structuræ cutis respondet, ut nihil magis. Cæterùm quod attinet ad „ Cutis, „ ut vocas, quasi appendiculas, „ non omnes pili „ è cute propriè „ excrescunt; „ nam quod infra ex Ruyschio doces: „ radi- 7
„ ces pilorum – sæpiùs – in pinguedine ipsa implantatas quasi ap„ parere: „ ita verum est, ut ipse olim Columbus pinguedini affixos esse, observaverit; neque quidquam sit facilius quàm in pube, habitioris præsertim mulieris, integumentis altè dissectis, id demonstrare. Videndum quoque tibi est, ne quod ex Malpighio, & Chirac de folliculis doces in quibus „ tanquam in testis floralibus ra„ dicantur „ pilorum bulbi, id Lectores credant de pilis omnibus 7.
ostendi posse. Idem Malpighius quod adversùs distinctionem pilorum „ in Congenitos, & Posterigenos „ adjicere te, dicis, satis docuerat. Ad eundem quoque Auctorem aliquantò, opinor, meliùs quàm ad Glissonium, Lectorem potuisses remittere quod attinet ad „ colores, & rectitudinem, aut crispationem „ pilorum. Hæc Malpighii loca Verheyenium mirarer non vidisse, nisi illud magis mirandum esset, hunc in tota sua, etiam iterum edita atque aucta, Anatome nihil de Unguibus dixisse. Cæterùm unguem à radice recedentem „ novas papillas accipere, atque inde illius crassi„ tiem sensim inter procedendum augeri „ mihi quidem in majoribus pedum unguibus aliquoties inquirenti non ita perspicuum fuit, 8
ut ex Auctorum lectione speraveram. Utcunque id est; unguem non tantùm cum cuticula, sed cum ipsa quoque cute esse continua-

tum

6. *De Cute, Pilis, & Unguibus nonnulla.*

De Re Anatom. L. 13. c. 2.

In Op. Posth.

tum, certè in galli indici dissectione, cum qua & pedis bubuli consensit anatome, mihi etiam satis superque exploratum est. Postremò quod Glissonium ais de unguibus in ignem conjectis scribentem, & ex ea observatione nonnulla deducentem, unguibus „ adjicere „ etiam pilos potuisse; nempe in superiore, ut videre potes, Capite jam adjecerat.

De Part. Continēt. c.6. n.6.

ANIMADVERSIO VI.

12. *De Pinguedine, ejusque Cellulis.*

Rectè facis, quòd pinguedinem „ è sanguine, in numerosissimis „ arteriis, quæ cellulas membranæ adiposæ undique perreptant, contento, immediatè deducis. „ Sæpe enim inter dissecandum, in superficie sanguinis ex amputatis vasis fluentis micantes plurimas quasi olei guttulas observavimus; ut nisi huic observationi deceptio aliqua subfuerit, pinguedo ea ratione inesse cruori videatur, ut illius intrà adiposam membranam congestio nihil aliud requirat, nisi eam quam admittis „ per modum cribrationis in varios illius loculos depositionem „ aut quocunque alio mechanico modo explicare aliis placeat glandularem secretionem. Quòd si eorum loculorum structuram, qualem Malpighius indicavit, hoc in loco non omisisses; ipsa fabricæ analogia id confirmare potuisset. Tota enim Adiposa Membrana ex facculis constat instar lobulorum ex quibus glandulæ conglomeratæ componuntur; facculi autem pinguiferis globulis, quasi glandulosis acinis, referti sunt, ad quos vasa pertingunt sanguifera. Quam nos structuram multò faciliùs atque evidentiùs in Tumoribus inprimis sive Excrescentiis quibusdam Membranæ Adiposæ perspeximus, quæ ex eorum facculorum laxitate, aut etiam ex revehentium vasorum compressione, vel obstructione ortum traxisse videbantur. Ut enim pinguedinem intrà eos facculos per arterias importari, non dubito, quos non modò, ut tu, in junioribus, sed & in adultis animantibus interdum ita sanguine infectâ, sæpiùs verò, ut in hydropicis, sero commixtâ pinguedine plenos vidi, ut in illis carnem, in his gelatinam mentirentur; ita ex iisdem facculis pinguedinem per venas referri, ex aliorum observationibus conjicio; atque adeò verisimile esse, censeo, præter sanguinem, & lympham, quibus nonnulli animales spiritus, ipsumque semen adjungunt, pinguedinem quoque assiduo quodam circuitu circumferri. Cur autem huic pinguedinis circuitui explicando iis vasis non utar quæ Malpighius adiposa nuncupaverat, aliàs indicabo. De quibus illud tantummodo hic dicam: ista, quæcunque ea sint, vasa ita à Membrana Adiposa, ejusque cellulis Malpighium distinxisse, ut

Exercit. de Omēto infra in Theatro 246

Vide in Ephem. N.C.Cēt. V. Obs. 27.

ut non intelligam, qua ratione à te scribi potuerit: „ *Usus pingue-*
„ dinis in Membrana descripta, seu in iis cellulis quæ Illustriss. Mal- 13
„ pighio vasa adiposa dicuntur, collectæ, &c. „ Sed neque illud
assequor, in his quæ de Panniculo Carnoso subjicis, quî Verheye-
nium, cujus non sententiis modò, sed & verbis ipsis uteris, possis
quodammodo vellicare perinde quasi etiam ipse „ forsan eum Pan-
„ niculum cum musculo quorundam animalium cutaneo confunde-
„ ret „ quem tu interim non aliis rationibus præter eas quas ex ipso
accipis, Verheyenio, distinguis. Quòd si ulla in re is erat repre-
hendendus, in ea potiùs erat in qua te cum eo consentientem ap-
primè video, scilicet in hoc Panniculo, ut à Membrana Adiposa di-
stincto, humano Corpori tribuendo; quanquam ipse minùs distin-
guere videtur, cùm ejusdem Membranæ „ exteriorem lamellam vo-
„ cet Membranam Adiposam, interiorem autem Carnosam, & Mu-
„ sculorum Communem „ quas tu videlicet pro tribus distinctis ha-
bes Membranis, atque Integumentis. Attamen ne ipsa quidem inte- 15.
rior Membranæ Adiposæ lamella aliud quàm Membrana Adiposa est.
Si enim eæ pingues membranæ quæ inter musculum & musculum
altè subeunt, nihil aliud sunt, ut rectè Cowperus admonuit in Ana-
tomia Corp. Hum. Tab. opinor, IV. (dum enim hæc scriberem,
id Cowperi opus apud me non habebam) nisi continuata eòque se
insinuans eadem Membrana Adiposa qua corporis ambitus obtegi-
tur, & de qua nunc sermonem habemus; necesse profectò est, ut
illa hujus lamella interior, seu quæ musculos contingit, illa quoque
ipsa Membrana Adiposa sit. Quid ergo Panniculus est Carnosus, &
quid Membrana Musculorum Communis? Si pro distinctis, & uni-
versalibus accipiamus Integumentis; in nobis quidem nihil sunt. Si
verò eo nomine intermixtas, atque interruptas Integumentorum
quasi portiones intelligamus; videmus sanè multis in locis tum fibras
carneas, & expansiones musculares interjectas, subjectasve Membranæ
Adiposæ, tum latas, & magnam partem tendineas expansiones pluri-
bus musculis superinductas. Hæ ceu quædam vincula musculis in sua
sede continendis & corroborandis inserviunt. Illæ verò sive earum in
quas inseruntur, Partium, sive ipsius etiam pinguedinis motui, de
quo paulò ante dictum est, famulantur. Sed de Integumentis jam
nimis multa. Itaque super Tabula III. eorundem ostensioni dicata,
illud unum admonebimus, ut videas scilicet, annon certis quibusdam
amplificatis minimarum Particularum Figuris, quas & hic, & in aliis
Tabulis sinè ulla animadversione ex Bidloo proponis, majorem quàm
par sit, fidem habere videaris.

De Panniculo Carnoso, & Membrana Musculorum Communi. l. 1. tr. 2. c. 5.

ANIMADVERSIO VII.

De Musculis quædã. PErlibenter scirem, cur inter ea quæ ad Musculos pertinent,
Mucilaginosas Glandulas hic omiseris, à Cloptone Havers inter
Osteolog. musculos, & circa tendines observatas. Non enim ob earum parvi-
infra in tatem omisisse, credo, cùm præsertim intrà tendinum quorundam
Theatro vaginas non ita exiguæ illarum aggeries nobis conspicuæ esse so-
109. leant; tu autem hic ne ea quidem quæ tu ipse, prorsus inconspicua
esse, dicis, prætermittas, ut quòd nervi „ in omnes musculi partes
16. „ per fibrillulas oculum, etiam microscopio armatum, tenuitate sua
„ effugientes, transversaliter inserantur. „ Verùm ut iis fibrillis
quæ videri nullo pacto queunt, sepositis, de his quæ conspicuæ sunt,
quasque adeò in Tab.IV. Fig. 4 per litteram F ostendis, sermonem
habeamus; si nos volebas tibi facilè assentiri, iis Fibrillis primum
18. 20. atque adeò præcipuum in musculari motu munus tribuenti; ante oc-
currendum à te erat Willisii observationi ex qua habemus: „ in vi-
21 „ visectionibus - si membranâ musculi detractâ, fibræ quædam car-
Exercit. „ neæ, fibrillis quibus connectuntur, dissectis, ab aliis separentur,
de Mot. „ & prorsus solutæ reddantur; in omni motu illas ita singulares, ac
Musc. „ liberas, pariter ac alias simul compactas, corrugari. „ Quod Swa-
Tract. de merdamius quoque ex Anatis vivæ sectione confirmat, docens: „ in
Respir. „ omni musculi fibra, etiam à reliquo corpore musculi separata,
Sect. I. c. „ contractionem dictam (*hoc est muscularem*) observari ad oculum
7. „ posse. „ Hæc igitur nisi priùs tollantur, neque tibi, neque Joan-
ni Mayow, neque Philippo Verheyenio, neque aliis, quicunque iis
transversis fibrillis necessarium aliquod ad carnearum fibrarum con-
tractionem officium tribuunt, adstipulari posse videor; sed in ea in
qua ad hoc tempus fui, sententia persto: eas fibrillas cum propria
cujusque musculi membrana munere, officioque convenire, scilicet
ut carneas fibras in sua quasque sede conservent, ne ab ea, dum
agunt, avellantur: idque eò libentiùs censeo, quòd idem pla-
cere nuper didici Viro Eximio Joanni Bernoullio, dum ejus au-
Paragr. 2. ream de Motu Musculorum Dissertationem perlegerem, mihi dono
datam à Cl. V., tantoque Patruo verè digno Nicolao Bernoullio,
in hoc Florentissimo Gymnasio rei mathematicæ Professore. Cæte-
rùm in tuæ ejusdem Tab. IV. Figura 3. frustra à Lectoribus perqui-
19 rentur istæ Fibrillæ ad litteram E memoratæ, quas tamen in arche-
typo Willisiano frustra non quærent. Illud in Willisii Explicatione
incassum quærent: eas fibrillas, ut tu, quasi ejus verbis, refers,
esse „ potiùs nerveas „ quàm membranaceas: atque utinam id unum
inter

inter ejus Explicationes, atque has à te descriptas interesset. Sed & graves Operarum errores sæpe faciunt, ut necessariò ipsi Auctores sint consulendi, velut in Figuræ 5. Explicatione *suppositæ* pro *sepositæ*; in 6. autem *in carne*, quod pro *in cane* scriptum esse, quis posset divinare?

ANIMADVERSIO VIII.

VErùm, ut tuis dimissis Operis, ad te ipsum propiùs redeam, & planum facere hinc incipiam, te contra atque in Præfatione pollicitus eras, „ in Tabularum Explicationibus correctiones, & „ mutationes necessarias „ omisisse, neque in tuo Theatro Figuras deesse in quas potiori jure quàm in meas, Animadversiones addere potuisses; age, hujus ipsius IV. Tab. Figuram 9. inspiciamus. Atque illud primùm scire ex te, cupio, num Coracohyoidis Musculi extrema ad semicirculi modum finiantur? Deinde num tendo duobus ejus musculi ventribus interjectus, tam valde atque adeò enormiter, cum iisdem ventribus comparando, extenuetur? Postremum illud est quod mihi abs te responderi, velim, num rectè à peritissimo alioqui Auctore in hujus Figuræ Explicatione dictum sit: Coracohyoidis „ ventres junctis tendinibus in medio convenire, contra 19.
„ quàm in aliis omnibus totius corporis musculis observari potest? „, quasi verò, ut de aliis musculis taceam, maxillæ inferioris Digastrici ad eundem prorsus modum constructi non essent. Post hæc, leviora videbuntur, quæ tamen Lectorum causâ non omittemus: in Fig. II. insertionem fibrillarum in fibras ex Joannis Mayow archetypo diligenter non exprimi, Explicationis autem ejusdem finem apud Auctorem ita se habere: „ Et sicut Fibræ arctè conjunctæ Tendi- De Mot.
„ nes; ita Fibrillarum collectio ex parte saltem aliqua ipsas fibras Musc.c.2.
„ componere videtur. Uti in Figura apparet, quæ Fibrarum, „ & Fibrillarum series exhibet, quatenus in musculis diu satis co- „ ctis conspiciuntur „ quæ verba cum his quæ à te referuntur, si quis contendet, næ ille quid à te adjiciatur, quid omittatur, quid mutetur, apertè perspiciet. Jam verò ut prætereamus; nisi quis Auctorem consulat; quid sibi velit Figura 13. & cui bono sit Figura 14. (quæ ad Diaphragmatis contractionem explicandam excogi- *De Experi-*
tata est) non facilè intellectum iri; quàm vellem posse inspicere *mento Ste-*
eam de Motu Musculari Dissertationem ex qua post hæc multa addu- *nonis ad* *Musculo-*
cis. Nam quòd in Stenoniano Experimento non motum dumtaxat, *rum motû*
sed & sensum intercipi, observemus; id Verheyenio quidem novum *pertinente.* L. 2. tr. 1.
esse visum, atque adeò incertum, non mirabar ob notam hominis c. 34.

in aliorum libris perlegendis incuriam. At verò Medico & Erudi-
to, & Monspeliensi id ipsum vocari „ novam experimenti circum-
21. „ stantiam, nec ab aliis observatam, nec à semetipso usquam expe-
„ ctatam „ non mirari certè non possem, cùm vel ante hos trigin-
ta annos ipsum etiam Vieussenium, Monspeliensis Academiæ decus,
& lumen, observasse id, constet, adeò ut memoria teneam, me
Nervogr. olim cùm primùm in eum Vieussenii locum incidi, quæ hic de „ in-
L.3. c. 1. „ ducta nervearum fibrillarum flacciditate „ imò de Spinalis Medul-
22 læ prohibito influxu subjiciuntur, continuò esse & suspicatum, &
cum Doctissimo, amicissimoque Viro Jo. Antonio Stancario Prof.
Bonon. locutum. Itaque istam, ut dico, Dissertationem, quam fru-
stra adhuc perquisivi, libenter inspicerem; ut enim ex his quæ tu
refers, ingeniosè scriptam esse, video; ita his quæ fortasse in hac
quoque aut omittis, aut adjicis, aut mutas, planè cognitis, facilè
ejus quam dixi, rei, aliarumque præterea ejuscemodi omnis mihi ad-
miratio eximeretur. Nam alia quoque in his quæ ex Dissertatione
22. eâdem refers, me morantur: in arteriarum Spinalis Medullæ descri-
ptione anticam ejus arteriam ne memorari quidem: eandemque Me-
23 dullam „ simplicem esse dici nervearum fibrillarum fasciculum, quæ
„ à cerebro, aut cerebello exoriantur „ perinde quasi constaret,
nullas earum à corticali Spinalis Medullæ substantia exoriri. In his
etiam quæ continuò subjiciuntur: „ etsi vis contracti cerebri, aut
„ cerebelli quæ movendis per priora nervorum paria spiritibus suf-
„ ficit, sufficere quoque videretur iisdem per vertebrales nervos
„ propellendis; – certum tamen esse, motum à contracto cerebro
„ aut cerebello spiritibus inditum per vertebrales nervos fluxuris,
„ ob mollem, ac flaccidam medullæ substantiam penitus elangue-
„ scere, & debilitari, spiritusque pulsionis defectu in ipsis nervo-
„ rum principiis substituros esse, nisi spinalis medulla motu quo ipsa
„ gaudet systaltico, calcar torpidis adderet, eosque in partes quibus
„ destinantur, vi & impulsione nova urgeret atque propelleret: „
in his, inquam, hærere me, fateor. Neque verò ob id tantùm di-
co quod iis omnibus commune est qui animales spiritus à cerebri,
cerebelli, & medullæ motu propelli per nervos in Partes, existi-
mant: cur scilicet illâ propulsione, contraria spirituum à Partibus ad
cerebrum *undulatio* quam ad sentiendum necessariam esse, ponunt,
nequaquam interrumpatur? quanquam hujus rei indubium exem-
plum haberi à nobis, animadverto, in radiis inprimis ipsius lucis,
qui ut diversis, contrariisque motibus se se intersecent, non tamen
propterea suum quisque iter non servant. Igitur ob id potissimùm
dico, quòd inferior Spinalis Medullæ tractus, qui præsertim in Sto-
nonia-

noniano illo Experimento privari videtur influxu sanguinis, quique adeò hìc est potissimùm attendendus, non „ molli, ac flaccida sub- „ stantia „ est, cùm ex nervis constet in sejunctos & pia meninge indutos fasciculos jam collectis; ut superiore in cerebro, cerebello, maximaque medullæ parte propulsionis vi perstante, spirituum motum in iis „ penitus elanguescere & debilitari „ oportere non videatur. Sed in aliis etiam hæreo. Cùm enim in I. Postulato positum sit: „ Si arterias spinalis medullæ in aliqua ejus parte, intercepto „ sanguinis commeatu, à solita pulsatione feriari contigerit, systal- „ ticam contractionem in eàdem medullæ parte subitò cessaturam „ esse, consequens est; „ ostendendum sanè esset, in Stenoniano Experimento in medullæ extremam partem sanguinis commeatum intercipi; nam si ostendatur: *consuetum* dumtaxat sanguinis commeatum in ipsam intercipi, non autem omnem, & propterea arterias in extrema medullæ parte „ tantùm solito debiliùs „ pulsare, non autem prorsus feriari; non consequetur sanè: „ eandem medullæ por- „ tionem sanguine privatam, atque adeò contractionis omnis exper- „ tem esse. „ Porrò omni sanguinis influxu in eo Experimento istam medullæ partem orbari, ne ipse quidem Ingeniosissimus Dissertationis Auctor ostendi posse, credit; obstat enim patens superiorum ejus arteriarum cum inferioribus communicatio: qua via sufficientem cruoris copiam tunc influere, minùs facilè negabit, si animadverterit, tum in superiores medullæ arterias eò plus sanguinis ex Aorta irruere, quò major ejusdem copia intrà eandem Aortam supra injectum vinculum congeritur, tum in arterias medullæ inferiores eò plus sanguinis ex superioribus influere, quò minor ob interclusum per lumbares sanguini aditum, in illis resistentia est. Cæterùm mitto hìc quærere, an muscularis contractio duræ meningis quemadmodum à Cl. amicissimoque Pacchiono circùm cerebrum & cerebellum agnoscitur, ita locum ullum circùm medullam spinalem habere possit: nam si posset; veræ originis ejus arteriarum, & propulsionis spirituum quæ ab ejusdem quoque meningis vi repetenda esset, ratio certè aliqua in hac disquisitione fuisset habenda.

Vide infra Animadv. 36.

23

ANIMADVERSIO IX.

PLura in his quæ in proximis paginis afferuntur, sciens volensque prætermitto. Jam enim aveo cognoscere quid in Tabularum Brownii Explicationibus præstiteris, quas omnes videlicet „ non „ parum à te esse immutatas ac correctas „ disertè in Capitum Indice

dice monuisti. Initium tu quidem ducis à Frontalium, aliorumque Faciei musculorum Explicatione; quam nemo dubitabit multò utilius, atque commodiùs ad eas Tabulas differri potuisse in quibus ob majorem amplitudinem longè clariùs atque faciliùs à Lectoribus per-
De musculis Frontalibus. specti essent. Cæterùm ad Frontis musculos quod attinet, lis est inter Anatomicos, rectà ne, an potiùs extrorsum inclinatæ eorum fibræ ad supercilia descendant. Tu verò quasi illud indubium foret, sinè ulla hæsitatione eos sequeris qui Chirurgis auctores sunt, ut in
39 frontis abscessibus „ fibrarum ductus sequentes deorsum scalpellum „ rectà diducant. „ Nos autem quoties perquisivimus, toties eas fibras non rectas, sed ad tempora inclinatas invenimus. Additque in-
De Re Anat. l. 5. c. 3. De Chirurg. Operat. spectioni nostræ pondus præter Columbi, Fabricii ab Aquapendente, & aliorum auctoritatem constans etiam Eustachii consuetudo qui non modò in Figura I. Tabulæ tibi XVIII. sed in quibuscunque hos musculos pinxit, semper ita pinxit, ut vel magis inclinatas eorum fibras ostenderit quàm nos vidisse meminerimus. Temporalis verò
l. 1. tr. 4. c. 12. musculi originem (in qua describenda Verheyenius quoque deficit) à cognomine etiam osse repetere debebas; nervos autem ejus, quos „ à tertio, quarto, & quinto pari „ esse, doces, vide, quæso, hoc tantùm, quomodo Lectores tui possint intelligere, quibus longè aliter ac solebant Veteres, nervorum paria es in loco enume-
39. raturus. Diligentiùs quoque fecisses, si non modò in processus mamillares, sed & in proximam partem ossis occipitis inseri Mastoides, tradidisses: quos ita capitis flexionibus *sufficere*, pronuncias, ut duo Rectorum Capitis anticorum paria oblivisci videaris. In Bicipitis Explicatione (quam meliùs cum Brownio ad aliam Tabulam distulisses in qua ejus origines conspicuæ essent: quod & de multis aliis, ne pluries id memorem, dictum puta) in Bicipitis, inquam, Explicatione necesse est, ut plura Brownii verba quæ tu,
Myogr. ad Tab. 20. opinor, solus intelligis, nobis explices: „ Oritur, inquit ille, pri- „ mò extrinsecus à suprema parte Acetabuli scapularis ejusdem ubi- „ que substantiæ, & transit sub ligamento commissuræ, quæ scapulam „ ipsius Acetabulo committit, supra caput Ossis humeri. „ Tu, quæso, qui hæc verba exscribis, doce nos qui ad hoc tempus credidimus, eò transire sub articuli humeri & scapulæ ligamentis, quid sit ligamentum istud commissuræ quæ scapulam ipsius acetabulo committit? Nam quæ ille continuò subjicit: „ & per canalem sibi à „ natura attributum, in cujus termino desinit, & vincitur ligamen- „ to sibi proprio, ac peculiari „ hæc ultrò quidem explicavisti, sic verba hæc referens: „ & per canalem sibi à natura attributum de- „ currens, in hujus ossis termino inferiori desinit, ibidem per liga- „ men-

„ mentum fibi proprium ac peculiare devinctus. „ Hoc vis scilicet: in ossis humeri inferiore extremo desinere, huic devinctum per ligamentum peculiare. Quid, si hoc ligamentum cum eo canali quem videlicet in capite humeri complet, erat omnino conjungendum? Quid, si nemo ignorat, musculum ad flectendum cubitum spectantem, Bicipitem in osse humeri finiri non posse? Quid si tu ipse hoc confiteris, dum eum inseri, mox doces, sub radii initio superiore? Porrò hic prætermittenda non est emendatio Verheyenii, qui in hujus musculi descriptione non modò ligamentum & canalem de quo dictum est, omittit; sed de fine ejusdem musculi ita loquitur quasi non radio, sed ulnæ insigeretur. Quinimo id ita habuit persuasum, ut alibi etiam docuerit, & pinxerit; inter initia verò historiæ Musculorum Cubiti eam quasi regulam posuerit: os ulnæ „ sustinere musculos quibus cubitus flectitur. „ Quòd autem istam alteram tendinis Bicipitis partem de qua tu Cowperi anatomicas & chirurgicas producis observationes, omiserit, minimè in eo miror quem constat nullum Cowperi scriptum vidisse; quanquam istam saltem „ membranam validam per cubiti longitudinem univer- „ sam musculis omnibus circumdatam, eosque in sua sede instar li- „ gamenti alicujus transversi continentem, iisque etiam pertinaci- „ ter, propriæ musculorum membranæ modo adnatam „ ex ipsis quoque non recentibus Anatomicis, & nominatim ex Casparo Bauhino poterat cognovisse; qui præterea cùm scripsit: Musculi Membranosi tendinem „ ligamenti cujusdam transversi ritu omnes fere fe- „ moris, & tibiæ musculos - circundare, & in sua sede continere „ eo modo quo & cubitum occupantes musculi obducebantur „ comparationem ipsam Cowperi inter duo ista, cruris, & cubiti musculis circumjecta, involucra præripuit.

De Bicipite Cubiti. l. 1. tr. 6. c. 9. l. 2. tr. 2. c. 4. in ejusd. l. Tab. 1. Fig. 3.

Theatr. Anat. l. 4. c. 22. Ibid. c. 31.

Myotom. Ref. c. 33.

ANIMADVERSIO X.

Brachialis Externi, sive Extensoris Cubiti Longi cùm nullam integram in his tot Tabulis delineationem exhibeas; inspicere Lector poterit Eustachii Tabulæ tibi XV. Figuram II. ad lit. n. m. Qua vel obiter inspecta, illud etiam facilè cognoscet, ab scapulæ inferiore, non *parte*, sed costa, neque „ ab humiliori capitis hume- 40
„ ri parte „ sed ab osse humeri aliquanto intervallo infra ejus caput exoriri. Verùm si hic explicares Musculos qui toti in respondente Tabula V. non apparerent, paulò certè leviùs esset ferendum. Quid autem de musculo proximo Subscapulari dicemus, qui in eadem nullo modo apparet, neque adeò apparere potest, nisi aliis mu-

muſculis remotis, ut in Euſtachii Tab. tibi XVI. Figura II. ad lit.
h; aut ſcapulâ etiam extrorſum ad latus ductâ, ut in ſeq. Tab. XII.
Fig. VI.? Quem enim hic Subſcapularis inſcripto nomine exhibes,
partem eſse Latiſſimi Dorſi, tam certum eſt, quàm quod certiſſi-
mum. At ſaltèm quem non rectè iconiſmo exhibes, eum verbis re-
ctè deſcriberes. Verùm neque à baſi tantùm ſcapulæ oritur, & qui-
buſcum compares muſculis, quando „ tendine cæteris latiori „ infe-
40. ri, dicis, non ſatis intelligitur. Jam verò cur Extenſores Carpi ſub
tranſverſo hujus ligamento coerceri, omittis, quod de proximo Fle-
xore non omittis? Cur item illud horum Extenſorum, Flexorumque
L. r. tr. 6. c. 10. officium ſiles de quo rectè admonuit Verheyenius, ſcilicet ſi duo
Cubitæi ſimul agant, ſeriantibus Radiæis, movere manum intror-
ſum; ſi duo viciſſim Radiæi, extrorſum? Quid? quòd Obliquè
41 Deſcendentis Abdominis muſculi ut unum principium admittis fal-
De Abdominis muſculis quædam. ſum, videlicet „ à ligamento è tranſverſis lumbalium vertebrarum
„ proceſſibus enato „ ſic unum finem omittis verum, in oſse vide-
licet pubis. Non me præterit, quinam, & quot diſsentiant; verùm
Myot. c. 1. non modò ego ſemper ita inveni; ſed Cowperum quoque, ut alios
omittam, ſic video inveniſse. Neque illud pariter ignoro, quot ſe-
quaris, dum ſcribis: ejuſdem muſculi „ tendinem, ut fit in duo-
„ bus aliis ſubjectis, peritonæi proceſſus, cum vaſis &c. iiſdem con-
„ cluſis, in viro; in muliere rotunda uteri ligamenta, circa ingui-
„ na ſucceſſivè pervadunt. Ex hoc autem proceſſu, ſive lacero, ſi-
„ ve ſupra modum in latitudinem aucto oritur Hernia. „ Attamen
de varia hujus proceſſus, & quod conſequitur, de varia herniæ in
vario ſexu natura alibi dicemus; hic autem illud non reticebo: quod
de ſubjectis Obliqui Interni, & Tranſverſi muſculorum tendinibus ſi-
nè ulla hæſitatione affirmas, ab iis ſcilicet proceſſibus *pervadi*, id
mihi non parum dubium videri, cùm Tranſverſi præſertim tendi-
nem, non foramine, neque, ut Obliqui Externi tendo ſolet, di-
midiato foramine pertuſum, ſed integro ſuo inferiore limbo iiſdem
proceſſibus tranſverſim ſuperpoſitum invenire conſueverim. Porrò
41. in his quæ habes de Tricipite, ut cætera mittam; illud mirum, te
nullam ejus partem ab oſſe pubis deducere, unde omnes (uſque
Anthropogr. l. 5. c. 41. adeò evidens eſt magnam partem indè oriri!) deducebat Riolanus.
Magis autem mirum eſt, te, quomodo loqueris, muſculis quoque
ipſis perinde quaſi vaſa eſsent, *ramuſculos* tribuere. Neque admi-
ratione caret quòd Rectum femoris muſculum ab origine ad patel-
42 lam pergere *cylindricum*, doceas, vel quòd ipſum ita in Tabula
exhibeas quaſi inferiore non modica parte ſub Vaſtis lateret. Cer-
tè perlibenter ſcirem, cur nulla horum in Brownio emendaveris,
aut

aut cur demum Membranosi Explicationem ipsis ejus verbis sic absolveris: „ deinde cooperiens patellam, & obturatores duos in externa sui parte, inseritur ibidem, & femur directè extendit. „ Nam primùm quid vobis velitis hìc atque infra in Tibialis antici Explicatione, cùm *Obturatores* dicitis, plerisque sanè obscurum erit; 43
Tirones fortasse etiam de musculis Obturatoribus dictum intelligent; cur igitur id ambiguum, improprium, & certè insolens nomen non explicaveritis, haud video. Sed multò minùs video, quomodo Membranosus musculus femur extendat. Nam ut mittam hìc quærere, an peculiari modo, & magis fibulæ infigatur quàm tibiæ, & an crus abducat; certè cruri, non femori infigitur; itaque crus, non femur movebit. Minimè autem dubito, quin Brownius primùm, deinde & tu non animadverteris, loco femoris tibiam fuisse scribendam, cùm videam, eadem de causa Verheyenium (qui præterea multò minùs quàm vos, carneæ hujus musculi portionis exiguitatem, & fines explicat) contrario prorsus errore pro femore tibiam scripsisse, cùm docuit: hunc musculum „ in exteriori tibiæ latere si- l.1. tr. 6,
„ tum esse „ imò in eodem, quamvis brevi, Capitulo rursus eun- c.12.
dem errorem bis erravisse, ut cùm dicit: Rectum, Vastos, & Cruræum „ à parte anteriori tibiæ spectabiles: „ item Vastos „ huic, „ illive tibiæ lateri adjacere: „ & in proximo etiam Capite, dum Gasterocnemium „ ab utroque processu tibiæ nasci „ scripsit. Quæ errata non hìc notarem, nisi Tironibus negotium facessere posse, scirem, atque à priore editione in posteriores quoque, Auctore non advertente, & iis qui ipsas curarunt, irrepsisse.

ANIMADVERSIO XI.

Vidimus, quid in V; nunc quid in Tabulæ VI. musculis, tuis præstiteris emendationibus, videamus. Et primùm quod de 42.
Buccinatoris musculi usibus plura ex Verheyenio exscripseris, pla- l.1. tr.4,
ces, magis placiturus, si ut in Præfatione promiseras, eorum Au- c.11.
ctorem nominasses, magisque etiam, si ex uno exscriptorum usuum, Verheyenium ipsum, & Brownium in descriptione ejusdem Buccinatoris correxisses. Quî enim, obsecro, hic musculus „ oblongare „ oris rimam „ posset, si utrumque terminum ad gingivas obtineret? Et sanè longè aliter se rem habere, cognoscere ex cadaveri- Ad Spig.
bus poteras, aut saltem ex Figuris Bucretii, imò ipsius potiùs Eu- l.4.Tab.4.
stachii, necnon ex Cowperi descriptione: ex qua etiam intelligere Tab. in
potuisses, illum quem Brownius memorat, tendinem, esse ipsum Theat.18.
ductum salivalem superiorem. Sed ut aliorum Tabulis dimissis, Fig.1.& 3.
Myotom. c.10.

ad tuam hanc VI. redeamus; notandum quidem eſt, eodem Bicipitis inſcripto nomine haud eundem muſculum in dextero atque in ſiniſtro brachio monſtrari. Illud tamen magis notandum eſt; cùm in eadem Tabula Brachialem ſive Brachiæum Internum explices; qui in iſta ipſa Tabula eo nomine unicus inſcribitur muſculus, longè aliam rem eſse. Gracilem verò in proxima Tabula demonſtrare poteras; in hac enim apparere non poteſt. Quem autem pro Gracili in hac exhibes, ipſe eſt Sartorius, & quem pro Sartorio, eſt Vaſtus Internus, & quem denique pro Vaſto Interno, Rectus eſt. Nec leviora errata ſunt in iis qui pro Tricipiti, & Seminervoſo oſtenduntur, admiſsa. Et hæc quidem in ipſa Tabula. In Ex-
43 plicatione autem quòd de vagina per quam Pollicis Pedis Flexor tranſit, ne verbum quidem, diſſimulare poſsum; at quod hunc, & proximum Perforantem muſculum ad latus cruris externum contra tuas ipſas Explicationes, in Tabula & exhiberi innuas, & exhibeas; qui nempe muſculi ad oppoſitum malleolum occurrunt; id verò diſſimulare non poſsum. In Peronæorum inſertione erravit (quomodo
l. 1. tr. 6, c. 13. poſteriores editiones, aut certè Colonienſis habet) Verheyenius qui utrumque in os metacarpi minimo digito reſpondens inſeruit; Non modò enim neutrum; quod evidens eſt; in os metacarpi; ſed alterum certè in os metatarſi, & pollici quidem reſpondens, inſerere debuiſset. Id te quoque voluiſse, opinor, etſi cum Brownio ſcribas os *tarſi*, non metatarſi; nam os tarſi pollici conjunctum, ut dicis, non eſt; metatarſi eſt. Atque ut ad Tabulam VII. tranſeamus;
43. Supraſpinalem oriri ab *integra* baſi ſcapulæ, evidentiſſimè falſum eſt; neque ita certè dixerat Brownius; ſed „ ab integra baſi ſcapulæ ſu„ pra ſpinam. „ Ille tamen quæ de Bicipite hìc admiſces, ferè omnia ſcripſerat, ſiniſtrumque in Tabula Deltoidem inſcripto, ut tu quoque facis, Bicipitis nomine exhibuerat. Ille quoque perperam, ita Latiſſimum Dorſi pinxerat ac ſi ejus fibræ ab ipſa origine, diſtinctæ, & carneæ inciperent: quem errorem neque Euſtachius, neque Caſ-
De Latiſſimo Dorſi muſculo. ſerius, neque Veslingius admiſerunt. Habere tamen ſolet hic muſculus per faſciculos fibrarum in progreſsu ex coſtis acceptos, aliam
Myotom. c. 25. quoque ex parte originem, quam vos omittitis, non autem Cowperus. Qui cùm addat, abſente Terete Minori, vidiſse ſe ab inferiore ſcapulæ angulo, alio carnearum fibrarum faſce Latiſſimum augeri; ego verò aliquoties vidi vel eo muſculo non abſente; quinimò
Cultr. Anat. l. 4. c. 3. Lyſerum animadverto de hac re, ceu ſemper obſervanda, verba feciſse. In Lumborum autem Quadrato utrum denique magis mirer? an quòd ita alienum à vero, & Figuris cæterorum Anatomicorum pinxeritis, an quòd cùm vertebras lumborum movere *prorſum*,

ſum,

ſum, fateamini, ***Lumborum*** tamen ***Extenſorem*** vocetis? Sed levia hæc ſunt præ his quæ continuò additurus ſum. Non poteſt muſculus à muſculo origine, fine, figura, ſede, longitudine, cæteriſque conditionibus magis differre quàm Seminervoſus à Glutæo minimo. Et tamen hujus deſcriptionem pro Seminervoſi deſcriptione affertis: quod ſtatim intelligent omnes qui iſtam veſtram deſcriptionem cum deſcriptione Glutæi minimi, cujuslibet Anatomici, & nominatim Spigelii contendent, imò tui ipſius, quæ videlicet, ut ego animadverti, ex Spigelio ad verbum exſcripta eſt. Sed Brownium tamen aliquis ita poteſt defendere, ut in Typographum culpam omnem derivet, qui à Seminervoſi titulo, & notulâ, hujus omiſsa deſcriptione, continuò ad proximam Glutæi minimi deſcriptionem tranſiliverit; ita enim contigiſse, & Muſculorum additus Index, & Figura 32. (quæ tibi eſt Tab. XXII.) in cujus Explicatione id notamus, & verba potiſſimùm quæ de Glutæis univerſim in illius fine deſcriptionis ſubjiciuntur, ſatis videntur indicare. Te verò quem nulla ejuſmodi res defendit, quemque inſuper pollicitum eſse, meminimus „ in Tabularum Explicationibus correctiones, ac mutationes neceſsarias „ qua unquam ratione excuſabimus? præſertim cùm iis quæ ad Glutæos pertinebant, verbis amotis, eorum loco poſueris: „ hunc muſculum Tibiæ flectendæ occupari. „ Nam ſi tuus iſte Seminervoſus „ in tertiam impreſſionem magni Rotatoris inſeritur; „ femur certè movebit, non tibiam. At fortaſse Tabula exactior eſt? Nihil minùs, ut quæ in ſiniſtro femore Seminervoſi nomine Bicipitem monſtrat, atque ita non cæteris dumtaxat Tabulis, ſed ſibi etiam ipſi quæ longè alia in altero commonſtrat femore, repugnat. Prætereo, Subpoplitæum muſculum, quem Anatomici jam docuerant, non niſi remotis Gaſterocnemio, & Plantari oſtendi poſse; in hac tamen Tabula iis minimè dimotis oſtendi, & rhomboidæa quidem figura, & fibris cruri perpendicularibus: quæ cum vero haud quaquam conſentiunt. 44

Vide infra 55

ANIMADVERSIO XII.

JAm verò ad X. Tabulam tranſeamus, ſi modò illud præmonuerimus, Figuras omnes quas in Tab. VIII. & pleraſque earum quas in proximis Tabulis undeviginti exhibes, Caſserii noſtri eſse, non autem ejus quem tu Auctorem laudas, Brownii. Quod ergo attinet ad X. Tabulæ Figuram 1. quæ quidem ex Cowpero eſt; quoniam in Capitum Indice, Explicationibus hujus Tabulæ notam correctionis appoſuiſti, credent fortaſse aliqui, te hanc Cowperi Expli-

cationem correxisse. Sed quoniam hic sub illius nomine adscribis:
46 „ Hujus hæc est Explicatio; „ alii vicissim credent, à te nihil esse
mutatum. Re tamen vera cùm Cowperus in Explicatione sua nil ferè
nisi nuda nomina posuisset; tu plures, ex Brownio etiam, cùm
visum est, sumptas descriptiones admiscuisti. Quo fit, ut quædam
Cowpero, imò ipsi veritati repugnantia proponas, ut dum musculos
Palpebrarum Orbiculares „ in canthum oculi exteriorem inseri „
46. doces, vel musculum Retractorem, & musculum Dilatatorem Alæ
Nasi unum tu, eundemque esse, credis, quos Cowperus ut longè
Myotom. c.9. diversos, singulos singulis descriptionibus exposuerat. Sed neque Elevatorem
Labiorum Communem Cowperus „ ex osse zygomate „ neque
Sphincteris Labiorum fibras „ à mediis utriusque maxillæ ossibus „
neque demum; ut alia prætermittam; Digastricos à Styloide
processu deduxit. Multòque minùs Cowperus tradidit, eosdem
Digastricos ideò in medium tendinem extenuari, ne „ venam jugu-
Vide supra 19. „ larem ex utroque colli latere transcendendo, – hanc comprimant „
quod tu videlicet doces, dum ad causam eorum structuræ addiscendam,
hinc Lectores ad Tabulæ IV. Figuram 9. remittis,; confundens
nimirum Digastricos Maxillæ cum Digastricis, ut ibi Lowerus
appellat, Colli, hoc est cum musculis Coracohyoidæis qui à Cowpero
infra in hac ipsa Figura per litteras T. T. indicantur. Quem tu
in errorem non incidisses, si hos Maxillæ Digastricos exactiùs describens,
medium illum in quem gracilescunt, tendinem per Stylohyoidem
musculum, & ossis hyoidis ligamentum transmitti, docuisses:
cujus rei, & quas indè consequi, animadverto, veras tendineæ
Myot. c. 18. Anthrop. l. 5.c. 15. de hum. corpor. fabrica l.4.c.5. Syn. Anat. c. 13. illorum extenuationis causas non Cowperus tantùm, sed & Riolanus,
Spigelius, Veslingius indicaverunt. Quòd autem in 2. Figura,
quæ ex Brownio est, quatuor musculos addi, affirmas, qui in priore
Cowperi sint omissi; certè Cowperus Abductorem Auris non omisit;
sed ob Figuræ positum delineare non potuit; Elevatorem verò Alarum
Nasi etsi neque in peculiari Capite, neque hìc apposita littera
indicavit, adumbrasse hìc tamen satis videtur. Relinquitur, ut de
47 duobus aliis videamus an jure sint omissi. Corrugatorem ergo Cow-
Myot.c.6. perus pro Frontalis portione accepit, & rectè quidem. Nam corrugationem
quam per illum musculum fieri, dicunt, ab utroque
Frontali se se deorsum tunc contrahente effici posse, non dubito,
juvante etiam ea strenua contractione quæ eodem tempore fieri solet,
De Nasi, aliisque Faciei musculis. utriusque Orbicularis Palpebrarum, per quam nimirum depressa
supercilia adducuntur. Constrictorem verò Alarum Nasi cur dicis
omissum, quem tu ipse „ visum penè fugere, neque per fibras
suas commodè depingi posse „ fatearis? Nimirum Cowperus pro fi-
ctitio

ctitio habuit, & propterea omisit. Ego certè quoties quæsivi; quæsivi autem sæpe, & in perquam nasutis; de eo videre nihil potui: nihilque credo vidisse Eustachium, alioqui pro sua diligentia non omissurum. Quæret hic aliquis, cui ergo musculo constringendarum alarum nasi munus assignemus? Habebimus infra in Tab. XX. ex Cowpero musculos duos ei rei addictos; Sed quoniam illi ita nares arctant, ut superius labrum unà deprimant, videmus autem, etiam eo labro non depresso nares arctari; videntur profectò alii præterea musculi esse quærendi. Itaque animadvertimus in Eustachii Tabulæ tibi XVIII. Figura 1. & 3. & in hac quidem ad litteram *a* musculum ad latera alarum nasi, segmentum annuli imitantem, proponi, à quo easdem coarctari posse, non est dubitandum, præsertim si inferius extremum sub earundem alarum latere habeat recurvatum, ut semel observavimus. Verùm candidè nobis fatendum est, in pluribus deinceps cadaveribus neque talem, neque qualem Eustachius delineat, eum musculum nobis occurrisse: occurrisse autem musculum non ex curvis, sed ex rectis fibris constantem, modò ex ossis quarti maxillæ superioris quâ latus nasi constituit, crepidine super interna membrana nasi ad modum institæ infra nares superius labrum versùs descendentem, aliàs verò aut ab eodem osse extra illam crepidinem, aut ab ejusdem crepidine qua basim extremam narium constituit, necnon à Sphinctere labrorum obliquè per eandem membranam narium ascendentem; ut non minùs in his variam Naturam deprehenderimus quàm in plerisque aliis faciei musculis. Sic ab osse jugali fasciculum fibrarum non contemnendum ad Proprium labri superioris Elevatorem musculum dimissum bis vidisse, meminimus. Sic Zygomaticum musculum in tribus aliquando finiri fasciculis, observavimus, quorum duo labro eidem, alter angulo labrorum infigebatur. Sic Cowperianos labrorum musculos à gingivis oriundos, interdum vix conspicuos esse, notavimus; ut reliqua ab aliis etiam adnotata discrimina prætereamus, & in his illud Bartholini, qui Elevatoris Alarum Nasi; non, ut tu dicis, Constrictoris; appendicem ad labrum superius demissam vidit. Neque verò mirari convenit, quòd faciei musculi non omnes omnibus eodem & numero, & modo contigerint; nam illa admirabilis facierum & vultuum varietas indè quoque est deducenda. Verùm ut ad id redeam cujus causa hunc sermonem institui; ego sanè ita censeo: constrictionem alarum nasi, quoniam vel cum labri superioris depressione, vel cum ejusdem elevatione contingit, tunc quidem potissimùm à musculis illis Cowperi qui in tua Tab. XX. lit. D. indicantur, nunc verò ab iis qui in 1. Figura X. Tabulæ ad lit. C. EE. monstrantur, esse repetendam; hi enim,

Anat. quart. renov. l. 3. c. 10.

enim, dum turgent, alas nasi ab lateribus, & ab inferiore quoque
parte comprimunt, & partim obducunt. Unum addam priusquam
ab hac Figura Brownii recedamus, Communes Labiorum Elevatorem,
& Depressorem illum quidem pro Elevatore Labri inferioris,
hunc vero pro superioris Depressore perperam indicari. Figurâ
47 autem 3. Cowperus non „ Capitis Musculos posteriores „ sed Capitis,
& Colli Musculos plures repræsentari, inquit, probè conscius,
in hac Figura, ut cæteros mittam, desiderari musculos Occipitales;
l. 1. tr. 4. c. 10. quos Verheyenium nunquam vidisse, antea mirabar, nunc autem
magis miror, à te in omni hac tua de Musculis tractatione esse
prætermissos. Nam ut Falloppium, Columbum, Platerum, Riolanium,
Bauhinum, Bartholinum hos proponentes non vidisses; at
Cowperi certè descriptionem, eamque præterea quæ ab Amplissimo
Pontific. Archiatrorum Comite Lancisio Tabulis Eustachii, qui
illos musculos in pluribus pinxit Figuris, adjecta est, in manibus
habuisti. Porrò hîc quoque in Spleniorum descriptione longè abis
47. à Cowpero, atque adeò à vero, præsertim dum eorum insertionem
in transversos processus secundæ & tertiæ colli vertebræ, à nobis
etiam sæpe observatam, omnino prætermittis, multòque etiam magis
dum Rectos Majores Capitis inter „ Colli Musculos „ numeras,
& denique, ut alia prætercam, dum Obliquos Superiores inveniri,
dicis sub Musculis Rectis, & tenuem protuberantiam a qua Recti
Minores oriuntur, vertebram colli primam *circumdare*. In Figu-
48 ram 4. quam Brownii esse, dicis, nihil habes quod adnotes, nisi
Explicationem musculi Semispinati, quem in ea reperiri, inquis,
cùm cæteri musculi jam explicati sua nomina propriis, ut tu ais, inscripta
locis exhibeant. Ego verò plura habeo quæ notem. Namque,
ut omittam, vel septimæ colli vertebræ spinam in ista Figura
bifidam delineari; qui pro musculo Splenio in ea ostenditur, scito
esse Transversalem; qui autem pro Semispinato & ibi indicatur, &
à te explicatur, is facilè est Spinalis; nam certè Semispinati in ista
Figura est tantùm particula superior, ii scilicet tendines qui inter
tui Semispinati inferiores tendines, & dorsi vertebras occurrunt.
Hæc omnia nisi mihi credis, crede tibi, cadaver aliquod inspiciendo,
vel quod tibi facilius erit, consulendo Explicationem ejus Casserii
Tabulæ quæ ad Librum quartum Spigelii VI. est; ex hac enim
istam suam Brownius descripsit. Ex ea quoque Tabula cognoscere
poteris, Semispinatum à spinis ossis sacri, & lumborum minimè nasci,
neque vertebrarum, nisi thoracis dumtaxat, spinas ab ima ad
summam tendine instruere: quæ videlicet tu doces. Non ignoro,
Semispinatum videri posse continuationem Sacri, & Transversalis
Colli,

Colli; ſed vel hac re poſita, loquendum eſt aliter, nec eo nomine ſic ambiguè utendum eſt.

ANIMADVERSIO XIII.

IN Tabula autem XI. tibi repugnant ipſæ Figuræ 1. & 3. dum
iſtum muſculum Geniohyoidem à *media* parte inferioris maxil- 48.
læ, ſeu *mento* oriri, dicis, à nomine, ut puto, deceptus. Non *De nonnul-*
enim ab ea tantùm maxillæ regione, ſed maximam partem ab ejus *lis oſſis*
lateribus enaſcitur, ut propterea præſtet cum Cowpero Mylohyoi- *Hyoidis, Laryngis,*
dæum vocare. Sic ortus, perpaucas modò poſtremas fibras hyoidis *& Linguæ*
baſi immediatè inſerit; nam pleraſque eidem infigit mediâ tendineâ *muſculis.*
lineolâ in quam uterque muſculus convenit; niſi potiùs utrumque
pro unico muſculo Pinnato accipiamus. Itaque multùm à vero alie-
na eſt horum muſculorum delineatio quæ in Figurâ 4. à Brownio
ex Veſlingio ſumptâ, exhibetur. Eâdemque in re manca eſt non
delineatio quidem, ſed deſcriptio Verheyenii, qui dum uſui hujus l.1.tr.4.
muſculi à te quoque propoſito addidit quòd *lateraliter* moveat, c.18.
non de Pari, ut facit, ſed de altero tantùm muſculo loqui debebat.
Quid? quòd idem Verheyenius prorſus omittit uſum Stylohyoidis Ibid.
(ſic enim malo quàm Styloceratohyoidem vocare quem ſciam,
non tântùm cornibus hyoidis, ſed & baſi inſigi.) Uſus autem ejus
eſt præter id quod tu dicis, etiam retrorſum movere. Quòd au-
tem Digaſtricum ais vel per hunc muſculum tranſeuntem, vel ſub
eo inveniri, primum ſemper cum cæteris Proſectoribus vidi; alte-
rum nunquam memini obſervaſſe. Cæterùm cùm in Adverſariis num.6
prioribus tum deſcriptione, tum Figura, quæ tibi eſt 3. in Tab.
CIX. veram Hyothyroidis & Sternothyroidis inſertionem propoſui,
qua in re non modò veteres, uno ferè excepto, ut poſtea cogno-
vi, Euſtachio, ſed & recentiores Anatomici, & in his accuratiſſi-
mus alioqui Cowperus, peccaverant; ſperabam, hunc errorem in Myot.c.
poſterum ſublatum iri præſertim in re vera adeò, atque perſpicua. 15.
Sed poſtquam Verheyenium in Figura quæ tibi eſt Tab. LXXXVIII.
K. magnam partem ejuſdem erroris retinuiſſe, vidi, nunc te video
vel in deſcriptione totum retinere. Addis alios in utriuſque muſculi
uſu; nam cùm arctare glottidem conſueverimus, elevante laryngem
Hyothyroide, diducere autem, deprimente Sternothyroide, quod
facilè animadvertes, ſi laryngis locum in acutis, & gravibus voci-
bus attendes; tu contra, Hyothyroidem dilatare, Sternothyroi-
dem arctare glottidem, tradis. Præterea in Sternothyroidis origine
non modò cum Verheyenio, & Cowpero mancus es, claviculas

omit-

omittendo, à quibus magis ferè quàm à sterno pronascitur; sed magis credens Figuræ isti 4. quàm 2, eandem ubique magnitudinem servare doces, cùm verè ab lato suo principio recedens, multùm inter ascendendum contrahatur: quod præter Casserium ex quo illa 2. Figura est, etiam Eustachius docere te poterat in Tabulæ tibi XVIII. Figurâ 5. & 12. Cricothyroidem verò (nam cur tecum addam *anticum*, cùm nullus ejusmodi posticus sit?) quis in ista 1. Figura intelliget, nihil habentem eorum quæ Casserius in sua, unde hæc descripta est, Figura expresserat, nisi hìc superfluas, quæque adeò duorum foraminulorum specie imponunt, litteras o o? Porrò usum quem ipsi assignas, Verheyenius reprehendit, & contrarium adscribit; ego utrumque, sed alium alio tempore præstare, credo. Musculorum autem istorum quos „ in Tab. X. descriptos „ dicis, quod paulò post etiam in Explicatione Figuræ 3. iteras, eorum scito ne unum quidem in ea Tabula descriptum esse. Coracohyoides oritur quidem à latere, sive à costa, superiore scapulæ, ut ego in memorata superiùs Figura pinxi, sed non juxta processum coracoidem, multòque minùs ab eodem processu, ut securè Verhe-
l. 1. tr. 4. c. 18. yenius vel in altera editione docet. Quod ergo tu addis, eundem musculum „ per scapulam obliquè transire „ num verum sit, ex his ipsis intelligitur. Quòd autem, ut subjicis „ feratur in Mastoidem „ qui subter Mastoidem meat, & „ inseratur cornibus hyoidis „ qui etiam proximæ basi inseritur, hæc nimirum ejusdem diligentiæ sunt. Num verò Sternohyoides „ ejusdem sit ubique latitudinis, & consi„ stentiæ „ primùm quidem eadem te secunda tuæ Tabulæ Figura docere poterat; alterum verò id quod nos de ejus musculi nervosa inscriptione in primis Adversariis scripsimus, & in Figura tuæ LXXXVIII. Tabulæ 16. delineavimus. De hac ego admonitus nescio quid Verheyenium correxisse, putabam, eam fortè inscriptionem in dubium revocasse propterea quòd in cadaver aliquod incidisset (qualium ego in maximo numero nonnulla postea vidi) in quo non ita clarè appareret, aut etiam deesset. Sed salva res est; nihil
Ibid. ejusmodi. „ In hisce, inquit, musculis observat Morgagnus inscri„ ptionem nervosam, seu potiùs, ut ego statuo, tendinosam; „ quasi verò ubi de istiusmodi inscriptionibus loquimur, nervosum & tendinosum apud Anatomicos idem non esset, vel quasi ego disertè
Advers. I. num. 7. *tendineas* non dixissem. Quantò satius fuisset, ut non id sibi statuendum sumpsisset quod ipse jam statueram, sed accuratiùs hujus musculi originem proposuisset. Non modò enim à sterno, ut tu quoque ais, exoritur, sed etiam à clavicula, idque ita evidenter, ut
Myot. c. 13. Cowperus in contrarium errorem currens, non à sterno, sed à clavicu-

vicula tantùm nasci, tradiderit. Geniohyoides, fateor, *mox* (ideft ut te velle, puto) modò fuit descriptus; nam etsi in Explicatione hactenus examinata Figuræ 1. Mylohyoidem, sive Geniohyoidem Obliquum, ut Verheyenius vocat, vel ut alii, Externum describere debebas, à nomine tamen deceptus Geniohyoidem hunc Internum, qui modò esset explicandus in hac 2. Figura, jam ibi descripsisti. Musculum verò Hypsiloglossum, seu Basioglossum quomodo ais „ oriri à basi ossis hyoidis; „ si te tua ipsa Figura docet à mento intrinsecùs super Geniohyoide Interno enasci? Veslingius, ex quo descripsit Brownius Figuram tuam quintam, à lingua extra suam sedem deposita, & ut in ea Figura disposita deceptus ipse alios decepit, dum tendineum fibrarum omnium illius musculi memoratum initium, in eadem Figura per illam albedinem quæ per transversum in utroque hoc musculo pingitur, satis apparens „ pro nervea substantia his musculis interposita „ accepit. Synt. Anat. in Explic. Tab.Cap. 11.Fig.14. Quòd si ea arrepta huc atque huc ad latera linguæ elevatos musculos reclinasset, tunc vidisset, minimam partem eorum fibrarum, quas ipse omnes ab osse hyoide oriri credebat, ad ipsum finiri. Videbis hunc musculum ita diductum à Verheyenio in tuæ Tab. CIX. Figura 6. in qua & à Cowpero Fig. 11. delineatur: apud quos, & præsertim primum, meliorem ipsius descriptionem, & quod consequitur, meliores usus invenies. L.1. tr. 4. c. 19. Vocant autem ambo, & jure quidem, Genioglossum. Nam quem Verheyenius Basioglossi nomine & describit, & in eadem Figura ostendit, pars est Ceratoglossi: quem etsi nos quoque pluries vidimus quasi divisum in duos; non tamen propterea augendum numerum musculorum censemus, eòque minùs quòd etiam Geniohyoidem Internum in sua facie interna utrinque similiter divisum vidisse meminimus. At Genioglossus qui in Figura 4. indicatur, rectè à Veslingio inter musculos ossis hyoidis relatus est, atque adeò ipse est Geniohyoides Internus de quo dictum est supra. Tu verò affers descriptionem neque ipsi, neque ulli (quod sciam) musculo convenientem, nisi quòd ex parte aliqua vero Genioglosso de quo diximus, videtur convenire. 49 Myloglossum, qualem Verheyenius in ea quam memoravimus, Figura adumbrat, utcunque interdum vidisse memini; qualem tu hìc de sententia multorum veterum Anatomicorum proponis, non facilè memini. Ceratoglossum autem etiam à basi ossis hyoidis deduco. Thyroarytænoidem „ ab inferiore parte thyroidis oriri „ ut dicis, falsum est, ut & Cricoarytænoidem lateralem „ ab inferiore „ Cricoidis. Figuras denique 8. & 9., quas Brownius pariter ex Veslingio descripsit, ita video depravatas, ut in hac Epiglottis, in illa autem Cricoides, & postica facies asperæ arteriæ; in qua completos annulos exhibes;

non agnoscantur. De ista autem Arytænoidis musculi delineatione,
49. deque tua ipsius descriptione non esse opus arbitror me alia dicere
num. 28. post ea quæ in Adversariis prioribus, ut plerumque observanda, proposui. Quæ si non Verheyenius, qui in sua nimirum & sententia, & cum hac ipsa pugnante delineatione perstitit, quam tu habes in Tab. LXXXVIII. Fig. 9; at Eustachii certè auctoritas in Tabulæ tibi XVIII. Fig. 15. & 16. luculentissimè confirmavit. In quibus cùm ea quoque confirmata sint quæ de fibris Cricoarytænoidis postici
Ibid. & in Tab. 2. Fig. 1. indicavi, sursum; non rectà, ut tu ais; sed obliquè progredientibus; satis erit ut de eodem musculo unum subjiciam: non inseri ipsum in Arytænoidis, ut tu dicis, interiora, qua ratione Arytænoides abducere non posset, sed in exteriorem tum lateralem, tum posticam
L. 1. tr. 3. c. 11. ipsius basim: quem terminum proposuisset Verheyenius oportebat, si quem hujus musculi usum tradit, eum volebat posse intelligi; trahit autem Arytænoidem extrorsum atque retrorsum.

ANIMADVERSIO XIV.

Tab. X. Fig. 11. *De Pharynge, & ejus, atque Uvulæ musculis.* CUM alibi alias esses, easque magis accedentes ad verum, Pharyngis Figuras allaturus; mirari satis non possum cur hanc attuleris in qua, nonnullis ex ipsis veteribus Anatomicis non diffitentibus, certum est cultri ope quosdam musculos esse effictos. Sed tamen quid in Explicatione dicas, videamus. Musculi Stylopharyngæi de tot quæ Veteribus quoque notæ erant, insertionibus eam unicè commemoras quæ nec Cowpero, nec Valsalvæ Anatomicis cum in aliis Partibus, tum in hac præsertim exercitatissimis, est nota; mihi verò non satis certa „ in linguæ videlicet radices: „ qua vel admissa, non tamen video quomodo œsophago, ut refers, aut contrahendo, aut dilatando possit inservire. Idemque alteram omittis à
Advers. I. num. 8. me restitutam in os hyoide, & supremam thyroidem hujus musculi insertionem, imò illam quoque ita obviam, ut vel à tua Figura indicetur, in latera pharyngis, qua posita potissimus hujus musculi usus intelligitur, ipsius videlicet dilatandæ. In Sphenopharyngæi descriptione id unum laudo quòd videaris utcunque agnoscere, uvulam ad pharyngem pertinere. Video quidem quem musculum isto nomine Veteres illi indicaverint ex quibus descriptio qua uteris, desumpta est; sed idem video, neque illum, neque hanc ad musculum quem eodem nomine in Figura ostendis, quidquam attinere. Neque minùs intelligo quos musculos voluerint illi iidem Veteres à quibus tua Cephalopharyngæi musculi descriptio petita est; sed neque ii musculi ea ratione eoque ductu fibrarum ab infimo cranio,

pri-

primave colli vertebra descendunt quo istos in tua Figura Cephalopharyngæos descendere video. Neque hæc quam exhibes, Oesophagæi figura, neque ejus origo ab lateribus thyroidis vera est; ut ex anatome, & ex Cl. amicissimique Valsalvæ, quas alibi producis, Vide
Figura, & descriptione Cricopharyngæi qui unicus verus Oesopha- Tom. II.
gæus, sive Gulæ Sphincter est, satis constat. Oesophagæus autem 394.
dici non potest „ Vaginalis Gulæ Musculus; „ hic enim nihil est aliud nisi ipsa totius œsophagi tunica carnea. Atque adeò ipse Cowpe- Myotom.
rus, unde, istis primis verbis exceptis, cætera quæ consequuntur, c. 16.
describis, non nisi interiores ejusdem tunicæ fibras Oesophagæi continuationem esse, credit, cùm exteriores ab arytænoide cartilagine deducat; rectène, alii viderint. Mihi sanè neque id facilè videtur; neque interiores fibræ esse spirales, neque demum de humano quidem œsophago Steno ea quæ hic dicitur, docuisse. Musculos
autem istos quos à Brownio, an à Crounio potiùs, adinventos di- 50
cis, plures ante hunc Anatomici sub nomine Externorum, & Internorum Uvulæ proposuere, & diligentiùs quàm vos, eorum tum historiam, tum usus descripsere: quibus in rebus Verheyenius vel magis quàm tu, reprehendendus est. Ambo præterea inter musculos Uvulæ Pharyngostaphylinos, & Glossostaphylinos Valsalvæ, meum-
que Azygon omittitis. Sed ut illum, & musculos de quibus sile- Adverf. I.
tis, prætermeam; Pterygopalatinus, quo illum nomine etiam Cowperus num. 8.
appellat, quomodo ad Uvulam, ut vobiscum plerique putant, pertinere queat, non video, cùm illius tendinem observare soleam in ipsam extremam osseam palati oram insigi. At Sphenopalatinum ad Uvulam quidem pertinere, concedo, sed lato, ut tu dicis, *tendine* inseri, nego, cùm propriis carneis fibris inseri, sciam, quas in magnam triangularem expansionem latè deorsum explicare, observavi. Porrò quod ad proximam Figuram attinet; ut musculum colli Longum in medium tertiæ vertebræ corpus desinentem, Scalenum autem non modò à prima, sed etiam à secunda costa enatum, sic Levatorem scapulæ à transverso primæ etiam vertebræ processu, ut multi Anatomici adnotarunt, ortum interdum vidisse, memini; interdum quoque ab occipite alterum exortum musculum se Levatori comitem dedisse, & cum ipso se eòdem inseruisse, non ignoro; hoc tamen, ceu perpetuum, non erat in ista Figura proponendum. Quòd autem Levator lato tendine non modò elatiori, sed etiam
inferiori, ut doces, scapulæ angulo inseratur, id unquam aut à 51.
me, aut ab aliis visum esse, non memini. At si cui Figuræ opus erat & inscribi, & à te confirmari quid repræsentaret, certè huic quintæ opus erat; quam videlicet esse Diaphragmatis, neque

simplices, & æquales utrinque caudæ, neque musculi posterioris defectus, neque locus œsophago assignatus, neque alia quæ lubens prætereo, ulli unquam indicare potuissent. Serratus autem anticus minor neque quantam tu ex ejus nomine credis, cum acuminatis serræ dentibus habere solet similitudinem, neque (quod gravius est) dum à quatuor illis costis ad coracoidem scapulæ processum pergit „ versùs Scapulam, ut tu dicis, descendit. „ Postremò Subclavium inseri, ut tu item dicis, „ in totam prope longitudi-„ nem primæ costæ „ ita est à veritate alienum, ut satis sit innuisse. Tu verò eò diligentiùs hunc describere musculum debebas, quò negligentiùs ipse est in Figura indicatus; nam loco ipsius clavicula ostenditur sinistra, eaque ipsa perperam picta; dextra autem In L. 4. Spigel. Tab. 18. „ Summus Humeri „ inscribitur. Id consulto Figuræ archetypo Casseriano, ita ut dico, se habere, intelliges.

ANIMADVERSIO XV.

De Musculis Interspinalibus, & Costarum Levatoribus.

MUsculos quos Steno appellavit Costarum Levatores, diu ante ipsum cognovit Casserius: quod colligo ex hujus Tabula quæ ad Spigelii Librum quartum VI. est; in qua etiam Tabula, ut & in proxima VII. Interspinales Cowperi mihi videtur adumbrasse. Nam cur singula spinarum cervicis interstitia bifariam secundùm longitudinem divisisset, cæterarum autem nequaquam, nisi sublatis qua diligentia erat, tendinibus, & ligamentis quæ illos musculos inquirentibus à primo obducunt, eosdem vidisset? At certè, ut dixi, in Tab. VI. à sinistro Spinæ latere statim extra Semispinatum Levatores Costarum delineavit. In hac verò oportebat Verheyenium eosdem inquirere, non autem in Scriptis Spigelii, in quibus non de ipsis, sed de origine Intercostalium Externorum verba L. 1. tr. 6. c. 7. fieri, allatus à Verheyenio Bartholini locus significat. Idem Verheyenius, ut facilè solet imposita ab aliis nomina reprehendere, ideò non probat, eos musculos Costarum Levatores appellari, quòd præter ipsos plures sint alii qui hunc præstent usum; ipse ergo mallet Supracostales nominare, quasi verò præter eos nulli alii supra costas positi essent. Quid? quòd indicat, posse in dubium revocari, utrùm iidem musculi ab Externis Intercostalibus sint distincti, qui in proximo Capite nihil dubitat, inventos à se (ut credit; nam fuisse olim ab Eustachio delineatos, animadverto in ejus Tabulæ quæ XVI. tibi est, Figura 2.) musculos quos vocat Intracostales ab Internis Intercostalibus „ planè esse distinctos. „ Ego imposita ab aliis nomina haud esse censeo ita facilè mutanda; alioqui si ii Levatores, ut ego aliquoties inveni, ita semper invenirentur, ut connexis

xis lateribus Serrati unius ingentis musculi utrinque speciem præberent; Serrati Postici Maximi longè meliùs possent vocari. Multò minùs censeo, Magnorum Virorum in re anatomica diligentiam esse carpendam. Itaque etsi, modò rem sciam, ego quidem de hujusmodi distinctionibus non plùs cæteris laboro; placet tamen Verheyenius, cùm miratur, Bartholinum eos musculos non fuisse ulteriùs persecutum, & cùm satis ostendit, se pro distinctis habere, & quòd in dubium revocari posse, indicat, id non sinè allata anatomica ratione facit. Tu verò, Mangete, quos Musculos peculiariter delineavit Casserius, & pro distinctis habuit Steno, cur tanquam ***minutias*** despicis, aut qua ratione ab Externis Intercostalibus non judicas esse
se distinguendos? Quoniam „ usus, inquis, harum fibrarum – idem 51
„ videtur cum aliis omnibus Externi Intercostalis fibris, forsan ex-
„ quisita hæc in partibus per minutias quasdam distinguendis dili-
„ gentia minùs necessaria est: „ quæ quidem ratio aut nulla est, aut omnes non magni musculi, qui usu conveniunt, & inter se proximi sunt, tametsi origine, ac tendinis & fibrarum carnearum positu discrepant, ut hos discrepare concedis, pro uno tamen eodemque musculo sunt habendi. Tu autem qui eos musculos quos tanti Viri distinxere, distinguendos esse, negas, quomodo ex uno eodemque musculo duos facis, dum Levatorem Scapulæ à Levatore Patientiæ
distinguis? De eo Spigelius qui primus id nomini ejus addidit„ Se- De hum. corp. fab. l.4. c.13.
„ cundus, inquit, Scapulam attollens, & Levator dictus, à me verò
„ per jocum, Patientiæ Musculus. „ Quid clarius apud omnes, quàm Levatorem Scapulæ, & Musculum, seu ut Cowperus etiam vocat, Levatorem Patientiæ, eundem esse musculum? Tu tamen singulos
singulis iis nominibus significari musculos, putas. Nam cùm supra 50.
Levatorem Scapulæ in Figura 3. explicasses, in 7. Levatorem Patientiæ præter necessitatem, tuamque in cæteris musculis consuetudinem rursus explicas, ita utraque inter se conveniente (quod in eodem musculo necessarium erat) explicatione, ut te mirer non sensisse, præsertim cùm eundem illum quem in priore, errorem erres, dum hunc musculum in scapulæ „ supremam, infimamque par-
„ tem „ inseri, scribis. In Serratis autem plerisque, atque aliis 51.
musculis vel inter scapulas, & costas, vel inter has, & vertebras ductis, & cum utrisque commissis, animadverto, tum alios plures, tum Verheyenium, & te mancos esse, dum eorum usum in movenda alterutra tantùm parte coercetis, qui in movenda indiscriminatim hac, vel altera, ut hæc, vel altera mobilior fit, procul dubio versatur. Hæc dicta puta de Anticis præsertim Serratis, & de Postico Superiore, in quorum propterea vero munere determinando

& tuen-

& tuendo ita se angit Verheyenius in calce Capit. 7. Tract. 6. Lib. 1. Præterea in Serratis Posticis describendis alterum eorum usum omittitis, scilicet ut dum suo lato tendine colli, & dorsi musculos complectuntur, & coercent, his eandem utilitatem præstent quam cubiti musculis membraneum Bicipitis tendinem præstare, adnotavimus: quod pariter ante Cowperum Veteres etiam cognovere. Sed hæc leviora sunt. Illud gravius quòd impossibilem usum Ser-

De Serrato Postico Inferiore. rato Postico Inferiori assignas. Nam quomodo costas, ut doces, attollat musculus qui ex inferiore origine ad easdem ascendit, ut ego cum Præstantissimis Anatomicis observare consuevi? Eustachius namque in ejus Tabulæ quæ tibi est XV. Figura 2. sic delineavit: & sic quoque in ista tua 8, quam ex Brownio esse dicis, delineavit Casserius; nam quòd illam quoque infimam à sinistris partem ad costas

In Explic. Tab. 3. ad lib. 4. Spigelii. pertinere, Bucretius credidit, nec fieri id potest, neque ipsum credo Casserii mentem esse assecutum, quæ ab altero latere manifestissimè elucet; quanquam in tua Figura insertiones Serrati cum descendentibus Sacrolumbi tendinibus confunduntur, & continuantur ob non bene intellectam Casserii delineationem, quæ etiam in su-

De Sacrolumbo. periore Figura miserè depravata est. In ejusdem Sacrolumbi descriptione aliquot cum Verheyenio errores habes communes. Nam etsi rectè ad hunc musculum duos tendines pertinere, statuis, in

l. 1. tr. 6. c. 8. singulas costas immissos, quos Verheyenius tantùm aliquando credit esse binos; cum eo tamen ignoras, Sacrolumbum per eam sui su-

Anatom. l. 5. c. 6. periorem partem quam Diemerbroeckius Cervicalem Descendentem musculum vocat, cum transversis aliquot cervicalium vertebrarum processibus conjungi solitum esse, & illorum binorum tendinum interiores, ut bene est à Casserio in tua ista Figura 8. indicatum, descendere, cùm exteriores ascendant. Quapropter ignoretis quoque hujus complexi musculi usus, necesse est, videlicet aliquando per exteriores tendines costas deprimendi, aliàs per interiores attollendi, nonnunquam cervicem erigendi, aliosque ejuscemodi qui quantum ab eo uno quem affers, differant, satis intelligis. In pro-

De Longissimo Dorsi. ximo quoque Dorsi Longissimo pariter erratis, dum de ejus altera insertione in costas siletis, à me, & à Cowpero etiam visa: quod eò magis miror, quò magis intelligo, te illa quæ de usibus, & se-

Myotom. c. 24. paratione hujus musculi addis, ex Cowpero innominato contra ea quæ in Præfatione pollicitus eras, ita sumere ut verbum ferè verbo reddas. In eo quoque peccatis quòd *rarenter admodum* contingere, creditis, hunc eundem musculum ad occiput usque ascendere, eòque ponè mamillarem processum infigi; nam id ego in quatuor cadaveribus continenter dissectis observavi.

ANI-

ANIMADVERSIO XVI.

IN Tabula autem XIII. ipsæ te Figuræ 2. & 3. & 4. cum tuis ea-
rum Explicationibus collatæ evidentissimè redarguunt quòd pro 52
Octavo Humeri musculo Casserii, ejusdem Nonum, & vicissim de-
scripseris, ita inter se ortu, fine, magnitudine, cæterisque condi-
tionibus discrepantes, ut nihil magis. Cæterùm ante Veslingium
Riolanus eum musculum Anconæum appellavit quem musculum mi- Anthropogr. l. 5. c. 25.
ror Verheyenium nunquam vidisse, qui præter Extensores cubiti
Longum, & Brevem, etiam Brachiæum Externum viderit. Ipse *De Cubiti Extensoribus,*
profectò Riolanus, qui primus hanc quoque appellationem excogi-
tavit, cùm ex eo quem Verheyenius cum plerisque Longum dicit,
Longum, & Brevem faceret, alium Brachiæum Externum (quòd
& Cowperus facit) non agnoscebat præter illum ipsum musculum
quem Verheyenius vocat Brevem. Utcunque id est; mihi certè ni- l. 1. tr. 6. c. 9.
mio plures videntur tres illi cubiti Extensores qui vulgò solent enu-
merari, cùm inferiore parte & carnea & tendinea ita cohærentes
invenire soleam, ut sine laceratione tres fieri distincti musculi ne-
queant. Nec obstant origines distinctæ; nam neque Biceps, ne-
que hic ipse Extensor Longus etsi geminam distinctam singuli ha-
bent originem, in plures tamen musculos solent dividi. Non hæc
dico ut receptæ consuetudini me opponam, quam imò miror à te
non esse observatam qui nulla allata præteritionis causa, aut saltèm
mentione, de Extensore cubiti Brevi ne verbum quidem habueris;
sed eò dico, ut constet, non satis esse causæ quare istum præterea
quartum musculum admittamus. Idem Verheyenius, & tu quo-
que in eo manci estis, quòd quibus digitis Perforati, & Perforan- 52.
tis tendines immittantur, non dicitis. Illud gravius, quòd cùm ipse
omittat illa non minùs necessaria quàm valida, vaginalia, ut vo-
cant, ligamenta per quæ ejusmodi musculorum tendines sub pedum
digitis coercentur; tu & in pedibus, & in manibus omittas. Iisdem
sub metacarpo, & sub metatarso coercendis tendinibus, qui alioqui
tracti suis ex sedibus exilirent, & finem propter quem cum digitis
palma, aut planta contrahuntur, impedirent, Palmaris, & Plantaris
tendines subtenduntur. Sed de Plantari postea in loco; nunc de Palma- *De Musculo Palmari.*
ri illud addam, non videri hìc te, & Verheyenium, Cowperum,
aliosque plures Anatomicos advertisse id quod ego post Bucretium
in Explicatione hujus, & proximæ Casserianæ Figuræ, observavi, Tab. 21. ad lib. 4. Spigel.
scilicet perpetuum non esse ut musculus Palmaris inveniatur, sed in-
terdum, idque non rarissimè, Palmarem tendinem ex annulari car-

pi

pi ligamento exoriri. De Carne autem ista musculosa Quadrata quam Verheyenius omittit, Cowperus autem Palmarem Brevem Myot. c. 27. vocat, hunc ipsum consulere potuisses. Nam quod attinet ad Lumbricalium insertionem in latus (quod tu omittis) digitorum inter-
53 num; hac omissa, eorum quem indicas, usum non posse intelligi, per te ipse videre satis poteras. Interea lætor quòd postquam tot Brownii errores exscripsisti, aliquos agnoscas in ejus Extensorum Di-
53. gitorum manus Explicatione; nam „ Peritissimi harumce Tabula„ rum Autoris in hac re explicationem vix concipi posse „ dicis. Verus tamen harum quoque Tabularum Auctor fuit Casserius, cujus Explicationes non habemus. Quam verò iisdem Bucretius addidit, ea cum Spigelii, & Cowperi descriptionibus quod ad hos Extensores attinet, satis convenit. Cæterùm; quod tu & plerique Ana-
De musculis Digitorum. tomici haud bene prætermittitis monere; cùm multos alios digitorum, & inprimis pollicis musculos aliter in aliis se se habere deprehendamus, tum Extensores præ cæteris, in numero præsertim, & distributione tendinum, aliàs aliter invenimus; errantque adeò quicunque, hoc monito non adjecto, horum musculorum certam aliquam descriptionem, ceu perpetuam, & constantem proponunt. Tu verò „ nullam forsan meliorem atque accuratiorem „ Laurentiana esse, censes, ideòque ipsam producis, neque agnoscis, quantùm cæteræ quas postea indicas, ab eadem differant, aut advertis, hunc ipsum à te adeò laudatum Laurentii locum unum ex iis esse quos Riolanus in Animadversionibus reprehendit: ubi & ea quæ in altero loco, à te mox pro accuratissimo afferendo, de Interosseis à Laurentio traduntur, non ita sibi accurata videri, scribit. Porrò quod ad Pollicis Extensores attinet, nimirum oblitus vide-
40. ris, te supra in Explicatione Tabulæ V. totidem ferè verbis hanc ipsam descriptionem proposuisse. Quòd autem musculos in 2. Figura istius Tab. XV. depictos, dicis vel in hac ipsa, vel in XIV. describi, scire averem, ubi in his descriptus sit musculus qui sub nomine Pollicem Abducentis depingitur, idque eò magis quoniam Vid. Tab. 27. ad l. 4. Spig. Fig. 2. cum Explicat. Bucretius in Casseriano archetypo istum musculum non explicavit, neque eum Casserius (quod vos fecistis) cùm tendine interiore Extensoris carpi exterioris conjunctum exhibuit. Tu quidem in Tabula XIV. Pollicis Abductorem descripsisti; sed si eam explicationem
53 cum isto musculo comparaveris, facilè intelliges, te longè alium musculum descripsisse. Postremò in Tabulæ XVI. Fig. 1. Abducentis Indicem in eadem peculiariter indicati peculiarem explicationem omittis; in 2. autem Figura Primum Digitorum Extensorem pro Secundo indicas, & vicissim, contra atque in 1. Figura Tabulæ

XV.

XV. indicatum est. Quod autem ligamentum annulare etiam in posteriore parte carpi occurrat, musculosque coerceat, rectè in eadem illa 2. Figura ostensum est: quod Verheyenius videtur ignoravisse.

ANIMADVERSIO XVII.

TU qui corrigendum tibi Brownium sumpseras, quare Tabulæ XVII. Figuram 2. quæ siqua alia falsis atque abnormibus nominum musculorum inscriptionibus miserè fœdata est, ne uno quidem verbo emendas? Mitto enim quòd pro primum Pollicis internodium Abducente Primus Pollicem Abducens inscribitur, & pro primum Pollicis internodium Flectente Flexor Pollicis Primus; & in Primo secundi Pollicis internodii Flexore Flexoris nomen omittitur; hæc, inquam, mitto, & si vis, etiam defendo. At præter hæc, pro Secundo, & Tertio secundum Pollicis internodium Flectentibus alter quidem Secundus Pollicis Flexor inscribitur, alter verò, cùm unus modò eorum sit, Secundus, & Tertius Secundi Pollicis Flexor dicitur. Ad hæc cùm in hoc subjecto digiti minimi Abductor sit divisus in duos (qua de re Cowperus videri potest) eorumque alter in situ, alter extra situm ostendatur; primus inscribitur „ Duo mi- Myotom. c.28.
„ nimi „ alter „ Digiti Abductores extra situm, „ ut si Lector has inscriptiones conjungat, utrumque extra situm esse, perperam credat; si disiungat, nihil intelligat. Quid, quòd cùm in Interosseis indicandis multò graviùs peccetur; nam ut cæteros errores prætercam; nulli Interossei annulari digito inservientes indicantur, sed contra aliquis eorum qui ei digito assignari debebant, Minimum Digitum Abducens inscribitur; quid, inquam, quòd tu hæc tam gravia, & evidentia errata in tua Explicatione non emendas; non emendas autem? imò verò etiam incredibilem in modum auges, dum hosce ipsos musculos Interosseos eosdem cum *Lumbricalibus* jam supra explicatis esse, doces; qui quantùm inter se differant musculi, non est ut dicam. Hæc omnia ut ego animadverto, ita se habere, co- 54.
gnosces, si Casserii Figuram ex qua hæc descripta est, videlicet Tabulam XXVI. ad Lib. 4. Spigelii, ejusque Figuræ Explicationem inspexeris. In Tab. XV. explicanda Supinatoris radii Brevis nullum alium proposueras usum, nisi quòd manum in inferiora cogat. Nunc 55.
Supinatoris radii Longi usum esse dicis „ radium cogere cum manu „ ipsi adjuncta aliquantulum introrsum, ac etiam antrorsum. „ Quinam ergo musculi non deorsum, aut antrorsum, qua de re hic non est locus agendi, neque introrsum; nam id officium est Pronato-

51. 53 rum, quod tu de ipsis agens omisisti; sed extrorsum radium cogunt? nam nisi extrorsum radius cogatur, manus supina fieri non potest.

De utroque Psoa. Cùm qualis à Cowpero, & à me origo Psoæ inventa sit, memini, miror cur tu, & Verheyenius, & plerique Anatomici ab infimis etiam thoracis vertebris ita deducatis, ut perpetuum id credere videamini. Miror quoque, cur Psoas parvus, qui haud ita perrarò inveniri solet, ab eodem Verheyenio ne memoretur quidem; à te verò, & plerisque alterum illius extremum unde potissimi ejus usus notitia pendet, ignorari esse in osse pubis implantatum, quemadmodum Cowperus docet, & ego pluries inspiciens deprehendi. *Myotom. c. 31.* At Lividum, cujus tu usum omittis, ego minimè soleo lividum invenire, imò eo lividiorem Tricipitem aliquando vidisse memini. Illum musculum cur Verheyenius omiserit, nescio; nam si proximi Tricipitis partem credidit, hunc cum nonnullis Quadricipitem vocare debebat. Marsupialis musculi, sive Obturatoris Interni Verheyenius omittit Marsupium: quod ideò non agnovit, neque ejus figuram, & positum, & cum Obturatoris tendine conjunctionem animadvertit, quia ex ipso, ut plures solent Anatomici, dissecto Trigeminorum secundum, & tertium *anonymos* effecit. *L. 1. tr. 6. c. 6.* Tu verò ejusdem musculi usum, quamvis non omissum à Brownio, omittis: & præterea cùm in Figurâ, superducta huic musculo pingantur primùm ligamentum ab osse sacro ad ischium protensum, deinde nervus insignis cruris; ligamentum pro eodem nervo indicatur, te non corrigente. Verùm, ut de Tabula etiam XIX. ejusque Explicatione

55. pauca dicamus; quorsum hic ista ad Praxim Chirurgicam pertinens Chordæ magnæ per suturam curatio? & in proximis sex Tabulis superiores Figuræ cur locatæ, quæ omnes alibi, ut ordo poscebat, nonnullæ etiam nusquam (tanti enim erant faciendæ) collocari debebant? Sed quando illius historiam curationis (cui tamen similem, *Obs. & Epist. 15.* ipso fatente Cowpero, viderat Veslingius) referendam sumpseras, certas quasdam circumstantias prætermittere, non debebas, ex. gr. de magno dolore questum esse ægrum, cùm acus per superiorem tendinis secti partem traducerentur; quamvis in ipso dissectionis loco vix Chirurgi digitum perciperet, & quando acus per inferiorem partem tendinis adigebantur, non doleret; inprimis autem Cowperum curationem istam, ut fatetur, non fuisse instituturum, nisi aliquando in tendine tibiæ equinæ insignia vasa sanguifera vidisset; hinc enim demum permotus est, ut speraret, tendines quoque dissectos conglutinari posse, modò partes vicinæ illæsæ, & dissecti tendinis extrema solerter ad se invicem sine ulla, vel saltèm notabili vasorum sanguiferorum compressione adducta essent. Hæc, inquam, circum-

cumſtantia non erat omittenda, ut appareret omnibus minutæ, velut ipſi vocant, atque adeò comparatæ Anatomes oſoribus quantùm hujus notitia ægris ſanandis utilis ſit. Non credit tamen Cowperus (idque etiam erat adjiciendum) vaſa ſanguifera ad tendinis fibrillas protenſa, in cæteris ſemper animantibus, ipſoque adeò homine à truncis per medium Chordæ magnæ diſpoſitis diſtribui, ſed internè prope digitorum, ac tarſi muſculos accedere, & recedere; quamobrem monet Chirurgos, ne eandem curationem aggredientes, pinguedinem, & membranas prope hos muſculos à tendine ſeparent, ne commercium hujus cum vaſis ſanguiferis unà tollant.

ANIMADVERSIO XVIII.

IN Tab. XXII. pro Livido Triceps muſculus oſtenditur, & ab eodem ſiniſtro latere pro Seminervoſo Semimembranoſus, & viciſſim. Non ignoro, primum Explicatorem hujus Figuræ Caſſerianæ Bucretium eadem cenſuiſſe; ſed idem ſcio, in iſta ipſa Figura explicanda ita illum dormitaviſſe, ut dexterum Obturatorem Internum iſtic in ſuo ſitu apparere, dixerit, quo nihil eſt evidentiùs falſum, & quanquam Caſſerius ejuſdem muſculi utrinque plures quatuor tendines pingat (quod in veſtra iſta Figura, quæ & in aliis peccat, non ita clarè, & exactè deſcriptum eſt) ille tamen quatuor tantùm illius tendines in Explicatione memoraverit, quaſi verò in diſſectionibus nunquam plures quatuor inveniremus; qua in re magis accuratum ipſum Cowperum, alioſque præterea Anatomicos fuiſſe, optarem. Sed his miſſis, quem nomine Quadrigemini oſtenditis, & deſcribitis, muſculum quis ex nomine unquam intelliget? Nam cùm Quadrigemini ſint quatuor pleriſque eorum qui hoc nomine utuntur; quemnam de quatuor vultis? Conjecturâ igitur opus eſt ut intelligamus, velle vos Quadrigeminum qui pleriſque eorum Quadrigeminus quartus dicitur, ſive ut nunc uſitatiſſimè, muſculus femoris Quadratus. Et conjecturâ quidem tantò magis opus eſt, quòd ut in uſu ejus muſculi prætermittendo deficitis, ita in ejus exortu proponendo redundatis; deducitis enim „ ab origine oſſis „ ilei „ quæ origo quid ſit, aut certè quomodo hic muſculus os ilium attingat, ut hoc nomine paſſim nunc utimur, fateor, me cum Cowpero ignorare. Etſi verò idem Cowperus in ſua Muſculorum Pharyngis deſcriptione, iſtaque ipſius Pharyngis Figura in multis laudem promeretur; habet tamen quædam quæ probari minùs debent. Nam primùm quod ad progreſſum & finem Stylopharyngæorum attinet, cùm ea omittit quæ à nobis ſunt in XIV. Animadver-

Tab. 33. ad l. 4. Spigel.

De muſculo Obturatore Interno.

56.

Myot. c. 16.

De Pharynge, & eius Muſculis.

 ſione

ſione memorata; tum addit, eoſdem muſculos in mediam & poſteriorem pharyngis partem utrinque ita convenire, ut dexter cum ſiniſtro jungatur. Paris autem Pterygopharyngæi non modò, ut aliàs indicavi, nomen diu ante Cowperum notum fuit, ſed etiam origo, & quòd tonſillas, proximamque lateralem ac poſteriorem pharyngis partem complectatur. Num verò tonſillas immediatè complectatur, & num hi iidem muſculi ſint qui ab radice linguæ & oſſis hyoidis extremis proveniant, alii viderint; nos quæ de ipſis obſervavimus, in Epiſtola de pleriſque Uvulæ, & Pharyngis Muſculis jam olim ſcripſimus. De vero autem Oeſophagæo, & Vaginali Gulæ cùm ſupra dixerim in illa eadem Animadverſione; hìc tantùm addo: ejus muſculi quem Cowperus hìc vocat Oeſophagæum, non poſſe eſſe partem illam quam ſuperior littera *b* inſcripta deſignat, & quam tu haud rectè *expanſam* dicis, cùm, ut Figura quæ imò replicatam exhibet, atque anglica vox à Cowpero adhibita poſtulant, reddere debuiſſes *elevatam*. Nam illa pars, ut ex ipſa Figura patet, provenire non poteſt ex cartilaginis ſcutiformis lateribus ex quibus ipſe Oeſophagæum deducit; ſed per fibras, quas ille aliquantò magis deorſum inclinatas pingere debebat, non autem tranſverſas, neque ab lateribus amputare, ſed perſequi, longis utrinque expanſionibus ad os uſque hyoide pertinet. Sed neque ſubjectarum omnium uſque ad Oeſophagum fibrarum totam longitudinem, & laterales expanſiones, ut par erat, delineavit. Quod denique pertinet ad eam lineam mediam ſecundùm totam ferè longitudinem pharyngis ductam in quam Pterygopharyngæos, & Oeſophagæum docet convenire; ego quidem ut in pluribus pharyngibus eandem vidi, ita in pluribus fruſtra oculis, & cultro perquiſivi; quinimò aliquando ſiniſtri Hyopharyngæi, & Thyropharyngæi fibras vidi ſuperato lineæ illius loco, per oppoſitum latus aſcendendo porrò pergere. Illud non negavero, in ſuprema demum pharyngis parte non modò lineam, ſed latius, ut rectè pingit, firmum, albumque interſtitium me ſæpiùs vidiſſe. Quod quidem tendinem eſſe, cenſeo per quem Hyopharyngæi, & Thyropharyngæi muſculi, illuc ſuis ad angulum acutum ut plurimum convenientibus fibris ſpectantes, vel cum baſi cranii, vel, ut ſæpe vidi, cum primæ vertebræ antica parte connectantur. Eò enim verſùs, tanquam ad immobilem terminum, contrahi eoſdem muſculos, puto, ut laryngis, quam inter degluttiendum attolli, videmus, aſcenſum una eademque opera adjuvent, quemadmodum in ea quam dixi, Epiſtola indicavi.

ANI-

ANIMADVERSIO XIX.

GAsterocnemius Internus in Tab. VI. à te memoratur quidem, sed non explicatur; nam unde, quæso, ejus originem esse, 57 43
dixisti? Id eò minùs prætermittere decebat, quòd nonnulli, in quibus Verheyenius, in eadem origine deficiunt, à fibula tantùm re- l. 1. tr. 6.
petentes, quam à tibia quoque deberent deducere. Etsi autem c. 13.
non ignoro, non modò Spigelium quem describis, aut alios qui po- De musculo Plantari.
tiùs exscribendo quàm secando, Anatomicorum nomen quæsivere, sed & pares Spigelio Profectores sinè ulla hæsitatione tradere, Plantaris tendinem sub planta pedis expandi, ut hic musculus Palmari verè respondeat, & jure Plantaris appelletur; ego tamen cum exercitatissimis Anatomicis Vesalio, Columbo, Lysero, aliisque simpliciter fatebor, me nunquam esse potuisse tam solertem, aut tam felicem, ut id viderim. Nempe in omnibus in quibus id quæsivi, cadaveribus (quæsivi autem in pluribus) teretem Plantaris tendinem vidi ad magnam Chordam ab interno latere non tantùm, ut tu dicis, adnexum, sed ita firmiter adnexum, ut demum per non brevem tractum non nisi lacerando, separari posset. Quæ res etsi satis esset ad intelligendum, quantulamcunque vim musculi Plantaris vel sub plantam producti & expansi, ultra insertionem Chordæ magnæ pervenire non posse; tamen addam, vel sic laceratum ejus tendinem cum Chorda magna omnino ossi calcis infixum, me vidisse ita ut nihil quidquam commercii haberet cum ea tendinea expansione quæ sub plantam pedis ab eodem produci creditur. Quæ cùm ita sint, minùs miror, quòd nonnulli Anatomici, & in his Cowperus, Plan- Myotom.
taris musculi corpus, & totum istum oblongum tendinem aliquan- c. 34.
do non invenerint. Non tamen propterea negavero, in aliis cadaveribus potuisse ab aliis ita rem observari, ut à te proposita est; imò puto, Casserium, ut hanc varietatem exprimeret, hac in Figura 2. Tabulæ XXIII. aliter atque in prima proximæ Tabulæ XXV. istius oblongi tendinis imam partem delineasse. Illud tantùm contendo, non debuisse vos ceu perpetuum id tradere quod tam sæpe aliter se habere, certum est. Porrò certum quoque
est, jure à Cowpero istum de quo dicis, Chirurgum fuisse no- 57
tatum; atque utinam alios quosdam ex eadem natione hoc exemplum comprimeret qui cùm inventorum exterarum nationum iniqui sint existimatores, eorum tamen subinde nonnulla, sive quòd scire dissimulent, sive ut malim credere quòd ignorent, jam ab aliis proposita esse; ut nova, & propria magnificè edunt.

Nam

De Rectis Capitis Lateralibus, & Anticis Minoribus.

in calce Tom. II. Theatri pag. xi.

Nam quos Cowperus ut descriptos jam à Falloppio nostro, Rectos Laterales Capitis musculos, & ut à se inventos, Rectos Anticos Minores ante aliquot annos proposuerat, sibi nuper Chirurgus ille arrogaverat. Cæterùm musculos istos omnes diu ante Cowperum viderat, & descripserat Eustachius, ut in Epistola super hujus Tabulis ad Amplissimum Virum, & Fautorem meum Beneficentissimum Lancisium scripta, jam indicavi. Illud nunc addo, Rectos Anticos Minores vel meliùs ab Eustachio fuisse descriptos quàm ab ambobus hisce recentioribus Anatomicis. Nam Cowperus quidem

c. 22. *rectà* eosdem ascendere in Myotomia scripserat; quanquam in hac

Vid. Act. Lipſ. Anni 1699. M. Septemb. postea Epicrisi errorem ex alterius descriptione, ut conjicio, agnoscens „ ad situm rectum vergere „ aliquantò castigatiùs dixerit. Alter verò, qui rectè, & secundùm anatomen„ obliquè ad interio„ ra „ pergere , scripserat, dum eorum finem est descripturus, processum styloidem omnino ab re in medium trahit, docens, in

Vid. ibid. quendam „ sinum illi processui anteriùs insculptum „ implantari. Horum igitur errorum nullus non modò in Figuris Eustachii huc spectantibus, quæ tibi sunt Tabularum XVI. Figura 2. & XVIII. 8. & 13. sed in ipsa quoque descriptione ante hos 150. annos edita,

loco cit. quæ apud te est pag. 26, reperietur. Cæterùm Figuras quæ Cowperianis huc pertinentibus in proxima Tab. XXV. succedunt, nullam aliam video causam cur hic posueris, nisi quòd in eo unde tu descripsisti, Libro cum his illas fortuitò conjunctas inveneris.

ANIMADVERSIO XX.

57. POllicis Pedis Extensorem Spigelii verbis describis; erant tamen in his quæ emendationem exposcerent. Nam quî possit hic musculus ferri „ ad tria pollicis internodia „ cùm pedis pollex duo tantùm habeat? Quod verò attinet ad ejus tendinem in duos diremptum, rectè quidem dicis, aliquando id contingere: qua in re

l. 1. tr. 6. c. 14. deficit Verheyenius; qui quòd bis pro tarso hic memoret carpum, non primæ, sed alterius editionis, ideòque inepti Correctoris error facilè est, quamvis vel in prima, ubi de Extensore digitorum pedis Longo verba fiunt, eundem errorem inveniam. At quòd alter eorum tendinum in *os pedii* inferatur, etsi fieri posse, non negavero; tamen, ut Figura Casserii qua uteris in hac Explicatione, significat, & Riolanus, aliique accuratiores Anatomici observant, in os potiùs aliquod metapedii inseri dicendus erat: quod quidem, hìc à te desertus, dixerat Brownius, idemque in tribus illis internodiis pollicis minimè erraverat. De Extensore secundi digitorum pedis inter-

ternodii, sive Extensore digitorum Brevi miror, Verheyenium ita scribere ac si pluribus Anatomicis esset ignotus quem vix uni Bartholino ignotum esse, nunc memini. Nam quod ad Veteres attinet, etsi inter Abductores referrent plerique; optimè tamen agnoscebant, & vel ipso Verheyenio, atque adeò Cowpero diligentiùs describebant, animadvertentes, multò sæpiùs ad minimum digitum quàm ad pollicem, non pertingere, quod & Eustachii Tabulæ tibi XIV. Figura 1. & Casserius in suis Figuris (quanquam in ea quam tu hìc affers, negligentia Scalptoris id perspicuè non apparet) confirmant: quo in casu nos olim vidimus, fasciculum quendam carneum peculiarem digito minimo prospicere. Quas ad Tabulas hìc eò magis provocandum credidimus, quoniam Cowperus eam partem istius musculi quæ pollici inservit, pro peculiari & distincto hujus Extensore, quem Brevem Pollicis vocat, & seorsum describit, habendam esse, docuit, eâ allatâ causâ quòd ipse frequenter ab eo musculo distinctam invenerit; cùm haud modò nos, sed & exercitatissimi earum Tabularum Auctores conjunctam invenire consueverint. Quod autem de Extensore altero, Longo, digitorum pedis tradit Cowperus, videlicet quòd in quinque tendines dividatur, quorum unus in metatarsum, non in digitos, insigatur, & nos vidimus vel in cadavere in quo tres distincti Peronæi (tot in aliis etiam interdum vidimus) occurrebant. Quod consultò addimus propter ea quæ à Lysero de illo quinto tendine, ab ipso quoque observato, scribuntur. Nam refert ad quendam musculum quem à Riolano Peronæum Flexorem vocari, dicit, & quem tamen ipse commixtum esse cum illo Extensore, negare apertè non audet; certè Cowperus pro uno eodemque musculo habet. Cæterùm an is quintus tendo sit perpetuus, ego quidem affirmare nondum possum. At is quem Spigelii verbis hic describis, Pollicis musculus Adductor, si ut inscriptum illi in Figura nomen, & ipsa descriptio satis significant, idem est cum eo quem cæteri Abductorem Pollicis nominant; ubi, quæso, eum quem cæteri Adductorem ipsius Majorem, Cowperus verò absolutè Adductorem vocat, describis? Non enim est musculus quidam rarus, aut ignotus, ut à te, & Verheyenio prætermitti debuerit; nam præter eos Anatomicos quos Cowperus indicat, Casserius ita olim delineaverat, ut illa ipsa Veslingii Figura quam Cowperus citat, scilicet Capitis 19. quinta, ex Casserianæ Tabulæ ad Spigelii Lib. 4. XLIII. Figura 1. descripta sit. Quid? quòd in ista ipsa Figura qua tu hìc uteris, idem musculus à Casserio pictus est, ut & in Tabulæ tuæ XXVI. Figura 2, in illa duplex, ut est à nobis aliquando observatus, in hac autem simplex, quem Bucretius, & vos quamob-

De Extensore Digitorum Brevi.

Myotom. c. 35.

De Extensore Digitorum Pedis Longo. Ibid. c. 36.

Cultr. Anat. l. 4. c. 12.

58

De Pollicis Pedis Adductore.

Myotom. c. 35.

obrem cum Interosseis confundatis & pro uno ex Interosseis ostendatis, non video, cùm „ spatia illa interossalia non repleat „ sed prorsus extet atque emineat, sede, obliquo positu, origine, magnitudine ab ipsis omnino distinguendus. Quod cùm non feceris, neque ullum musculum qui pollicem ad reliquos digitos cieat, hoc est verum ejus Adductorem, peculiariter descripseris; nescio, quomo-
58. do Transversalem quem eum motum præstare, fateris „ Adductorem Minorem „ vocare possis. Multò autem minùs intelligo, quî fieri potuerit, ut Verheyenio hic musculus ita fuerit ignotus, ut de authoritate, & verbis Bartholini ipsum describere coactus sit. Quod utinam tu quoque fecisses; sic enim Lectores tui unde oriatur hic musculus, intelligere potuissent. Non enim (quod ex verbis tuis te velle, divinatione quadam assequor) ex ligamento articuli primi minimi digiti semper oritur, sed ex ligamento quoque articuli primi digiti proximi, idque ita sæpe ut ego nunquam nisi ex hoc, vel potiùs ex osse metatarsi ad eum articulum conveniente prodeuntem invenerim, quod & Cowpero videtur contigisse. Denique longè diligentiùs Lumbricalium tendines, & tendines Perforantis in ista ipsa XXVI. Tabulæ Figura 2. tum delineando Casserius, tum indicando, explicandoque Bucretius secreverant. Hic quoque id quod vos „ Lumbricales extra situm „ inscribitis „ Portionem carnosam „ esse, dixit, à qua Lumbricales Musculi enascuntur, „ Quod, ut cæteros omittam, cùm ante ipsum disertè docuisset Vesalius; miror, Cowperum de hac Lumbricalium origine ita scribere ac si ab Anatomicis proposita non esset. Sed multò etiam magis miror, Verheyenium non modò hanc originem, sed ne carneam quidem istam portionem, si minùs dissecando, at certè exscribendo, non vidisse, cùm in eadem Spigelii, sive potiùs Casserii, Tabula ex qua suæ Tabulæ XXVII. Figuram 4. se descripsisse, confitetur, sit in Figura 3. evidentissimè delineata. Has tu ambas Casserii Figuras in tua habes Tabula XXVII. num. 1. & 2. Sed in prima cùm Scalptorem vestrum corrigere debuissetis qui Lumbricalium tendinum aliquem non suo loco inseruit, aliquem etiam (si Diis placet) per fissuras tendinum Perforati trajecit; ipsi alios errores additis, dum Lumbricalium unum modò rectè indicatis; pro reliquis autem tribus Perforati, & Perforantis tendines ostenditis. In eadem quoque, & cæteris Figuris nonnullos musculos pro Interosseis habetis qui omnino extra ossium sunt intervalla; suntque illi quos Cowperus, septem tantummodo veros Interosseos numerans, pro Flexore pollicis Brevi, & Flexore primi ossis minimi digiti describit: cujus tu sententiam si non sequi volebas; at referre certè poteras.

De Transversali Pedis. l.1.tr.6. c.14.

Myotom. c.36.

Ad Lib.4. Spigel. Tab. 40. Fig. 1.

De Musculis Pedis Lumbricalibus.

De hum. corp. fab. l. 2. c. 60.

Myotom. c.36.

In Explic. ejusd. Figuræ.

Myotom. c.36.

ANI-

ANIMADVERSIO XXI.

NUnc quando tuam istam totam de Musculis sigillatim, tractationem perlegimus, consideremus, num Lectorum utilitati, & commodo satisfaciat, atque adeò num tui ipsius pollicitationibus respondeat. Atque ut de ordine sileamus, quo neque incommodior esse alius poterat, dum ex. gr. à labrorum uno musculo ad musculum cubiti, ab hoc autem ad musculum femoris continuò transilis, neque tamen constanter uteris; nam ubi ad artuum inferiorum interiores musculos explicandos jam descendisti, repentè ad labrorum & capitis musculos reverteris; nonne inter initia hujus tractationis promiseras „ omnium prorsus corporis musculorum descriptionem „ eorundemque „ per Tabulas „ explicationem? Quæro igitur, ubi descripseris Proprios Labri tum superioris Depressores, tum inferioris Elevatores? ubi Capitis Rectos tum Laterales, tum Minores Anticos? ubi Abductorem Indicis, ubi Gasterocnemium Internum, ubi Pollicis pedis verum Adductorem? Quæro item, qua in Tabula Triangulares, Costarum Levatores, Anconæum delineaveris? At dices, illos si non descriptos, at delineatos, hos si non delineatos, at descriptos exhibuisse. Fateor; attamen hoc neque tuis pollicitationibus, neque Lectorum utilitati, & spei ullo modo respondet. Quantò ergo minùs his respondet, quòd Palpebrarum Elevatorem, Oculi ipsius sex musculos, musculos item internæ Auris quatuor, & ut meum modò Uvulæ Azygon prætermittam; Glossostaphylinos, Pharyngostaphylinos, & denique penis musculos Transversales ne memoraveris quidem. Sed dices, te alibi hos omnes musculos & describere, & delineare. Non diffiteor; hìc tamen erant commemorandi, & hinc ad ea loca nominatim, Lectores erant remittendi. Quid autem dices de Occipitalibus? An ideò à te prætermissos quòd non perpetuò occurrant? quasi verò Pyramidales abdominis musculi (ut alios modò prætereàm qui perpetui non sunt) ab aliis atque adeò à te ipso in musculorum tractatione prætermitterentur. Sed num Recti quoque Majores Antici Capitis, num Extensor Cubiti Brevis, num denique Cruræus à te sunt ullo in loco vel descripti, vel delineati? Num dices, hos in adjectis Theatro Eustachianis Tabulis occurrere? Fatebor; sed rursus dicam, te tamen tua hìc promissa non implevisse, neque Lectorem de his nominatim ibi videndis admonuisse; illudque inprimis quæram, num si illæ Tabulæ antequam Theatrum tuum prodiret, inventæ non essent (nam certè non hoc dumtaxat Capite, sed & II. Libro ex parte, jam infra 307.

G scri-

ſcripto, ipſas adhuc expectabas) num, inquam, in tuo hoc toto ingenti Opere par fuiſset, Muſculos non paucos, & jam diu notos prorſus omiſsos fuiſse? At ſaltèm in cæteris quos deſcriptione, & Tabulis exhibes, muſculis te rectè geſſiſses. Verùm, ut mittam tuas deſcriptiones, ut ſuprà oſtenſum eſt, haud raro in hiſtoria, atque uſibus & mancas, & falſas eſse, & cum Figuris non conſentire; nonne ſupra vidimus, te Geniohyoidem Internum pro Externo, Genioglosſum pro Geniohyoide Interno, Coracoidæum pro Terete Minori, & viciſſim, & quod omnem omnium Anatomicorum fidem ſuperabit, Glutæum Minimum pro Seminervoſo deſcripſiſse, & Muſculum Patientiæ pro Muſculo à Levatore Scapulæ diverſo propoſuiſse?

Verùm puto in Tabulis diligentior fueris, in quibus, ut oſtendi, Latiſſimus Dorſi pro Subſcapulari, Sartorius pro Gracili, Vaſtus Internus pro Sartorio, Rectus pro Vaſto Interno, Biceps pro Seminervoſo, Tranſverſalis, & Spinalis Colli pro Splenio, & Semiſpinato, Perforati, & Perforantis Pedis tendines pro muſculis Lumbricalibus, Clavicula pro muſculo Subclavio, demum qui muſculi in latere cruris interno ſunt; in externo, & qui in uno femore haud malè; in altero ejuſdem Tabulæ peſſimè monſtrantur; ut prætercam, in quadam Tabula ſatis clarè delineatos Interoſſeos Manus muſculos te diſertis verbis Lumbricales eſſe, dicere. Non ignoro, te magnam erratorum iſtorum partem facilè eſſe in ipſum Brownium rejecturum, cujus tu & Explicationibus, & Tabulis, ut Peritiſſimi (ſic enim ſoles appellare) Viri uſus es. Sed ut mittam, te hujus errata & corrigere debuiſſe, ſi volebas „ Anatomiæ ideam non parum accuratam „ ut in Præfatione promiſeras, ex ſelectis à te Tabulis acquiri poſſe, & te correcturum, recepiſse, quanquam aliquando, ut oſtenſum eſt, potiùs adauxeris; quid demum te movit, ut ex tot Myographis unum iſtum Brownium potiſſimùm ſeligeres? Num egregiæ iſtæ Explicationes, quarum multis ne utereris, maluiſti ipſas, quemadmodum ego animadverti, ex Spigelio, non ignobili ſanè Anatomico, ſed tamen, ut his temporibus, non undequaque perfecto, ad verbum exſcribere, idque ita ſæpe, ut quæ Muſculorum Deſcriptiones pagina 55. & quinque item proximis à te habentur, eæ omnes, una vel altera excepta, & perpaucis ac levioris ferè momenti quæ adjecta ſunt, verbis, in IV. Spigelii Libro ad eundem prorſus modum legantur: quod quidem longè honeſtius tibi fuiſſet ultro confiteri, quàm invitum ex me audire. At Tabulæ, opinor, Brownii te abripuere; Brownii ſcilicet quæ omnes propemodum ſint Caſserii, quæ autem hujus non ſunt, earum plures ſint Veslingii, quædam etiam in Bartholini, aliorumque libris reperiantur; Brownii,

nii, inquam, in quibus nihil ipse sui aliud habet, nisi quòd sæpe ita depravaverit, ut vel Musculi non agnoscantur, vel non satis distinguantur, imò ut de Serratis Posticis Inferioribus, & Lumbricalium tendinibus ostendi, cum aliis musculis commisceantur. Sed Brownius, inquies, singulis musculis singulas appellationes commodissimè inscripsit; quæ nimirum aut parvos musculos ita obducunt, ut ampliùs non appareant, aut alienæ prorsus, & falsæ sunt, aut denique (si id tanti visum esset) aliis etiam Tabulis à te poterant inscribi. Quantò enim magis, Mangete, præstitisset Myotomiam Cowperi Reformatam latinam facere, & (quando de Drakii Tabulis quas videre nondum potui, judicium ferre non licet) haud aliis uti delineationibus quàm aut ejusdem Cowperi etiam ex Appendice ad Anatomiam sumptis, aut eorum ad quorum ipse Tabulas in singulorum musculorum descriptione remittit. Hac certè ratione cùm tot Anatomicos anglicè nescientes tibi devinxisses, tum maximam eorum erratorum partem quæ supra notavimus, declinare potuisses.

Has Musculorum Tabulas, atque alia Drakii plurium laudat Heisterus in Præfatione Compendii Anatom.

ANIMADVERSIO XXII.

Rectè facis quòd de Ossibus generatim sermonem habiturus, Osteologia uteris Cloptonis Havers. Magis tamen operæ pretium fecisses primùm si curasses, ut latina ista versio anglico Auctoris scripto fideliùs (nam id plures olim audivi optantes) responderet, deinde si adnotationes aliquantò crebriores adscripsisses. Nam ex. causa si nihil aliud ex iis quæ Summus Anatomicus Malpighius cum de cæteris Ossibus, tum de Dentibus observavit, dignum videbatur quod à te huic Capiti adderetur; at quæ de fibris tendinosis, & de ligamentis subrotundis scripsit per quæ, præter periósteum, & tunicam, ac carnem gingivarum, dentes firmiùs cum suis alveolis colligantur, hic prætermittere non debebas. Cæterùm nunquam ipse legi quæ de Accretione, & Nutritione sentit hic Auctor ingeniosissimus, quin mirarer, eum qui, ne de inaccessa, & inimitabili ratione qua partes primitus delineantur, verba facere cogeretur, maximè probabile esse posuit, easdem jam ante ovuli fœcundationem ab Divino Conditore fuisse in eodem delineatas, eum qui cum Tysone agnoscit, universum corpus esse vasculare, eum denique qui censet, Nutritionem per maximum vitæ spatium, hoc est ab Accretionis fine ad mortem non in partibus solidis reparandis, sed in harum tubulis, & interstitiis distentis servandis consistere, eum, inquam, miratus sum, simpliciorem hypothesim, ex his tribus magnam partem provenientem, explicandæ Accretionis non vidisse;

60 — In Op. Posth. — 84 — 86. & seq. supra 61. — 96

sed multis precariò nimiùm adstructis, in alia omnia ivisse. Illam verò hypothesim alter deinde Solertissimus Anglus vidit, ut nos ab eo labore, quem nostris olim Auditoribus eandem ut propriam (sic enim putabamus) proponendo sumpsimus, hîc prorsus liberaverit. Porrò quæ de Usibus Medullæ Auctor scripsit, cùm relegerem; hæc redegerunt in memoriam: rem ipsius conjecturæ nonnihil adversantem in multorum Scorbuticorum dissectione invenisse Poupartium, ossium videlicet epiphyses penitus ab iisdem sejunctas, ut in illorum motu, ob ossium & epiphysium inter se collisionem crepitus efficeretur, & sic ossa potiùs quàm ligamenta contra atque Auctor hìc conjicit, in iis quidem Scorbuticis accusanda essent.

Memoir. de l'Acad. Roy. des Scienc. A. 1699.

105.

106.

ANIMADVERSIO XXIII.

De Mucilagine, & Glandulis Mucilaginosis. c. 38.

CArolus Stephanus, ut vetustissimos Anatomicos nunc omittam, in I. de dissect. Part. Corp. Hum. Libro Ossa, inquit, genu articulum constituentia „ recipiunt ab adipe circumfuso quiddam humoris viscosi, & pellucidi, atque albuginosi, quo juvatur motus, & fit multò facilior: quod singulis majoribus articulationibus est commune, præsertim coxendicis, cubiti, humeri, spondylorum, ac pedum. „ Sic Andreas Laurentius Hist. Anatom. Libro VI „

c. 5. articulorum ligamentis adipem crassum innasci, scribit, partes atterendas illinentem, siccari prohibentem, & ad motum faciliores reddentem. „ Quæ ex Jacobi Sylvii sumpsit Isagoges Anat. Libro

c. 8. I. ubi talis adeps nunc solus, nunc cum humore crasso, & lento commemoratur quo etiam tendines illinuntur; talis quoque adeps in ischii acetabulo, & genu agnoscitur idemque humor viscosus esse dicitur tertiæ Medullæ Spinalis tunicæ, & vertebris, & articulis omnibus circumfusus. Ex his atque aliis quæ nunc sciens prætermitto, satis intelligitur, non modò mucilaginis proprietates ob quas

109 est ab Havers cum albumine ovi comparata, & plerosque ejus usus, sed etiam mucilaginosas glandulas non prorsus fuisse veteribus Anatomicis ignotas; qui tamen adipem potiùs esse quàm glandulas, crediderunt, cùm revera non semper in homine undequaque, ut Ha-

107 vers ait, sint rubræ; sed sæpè eas & in genu, & in cubito, & in coxendicis acetabulo, & juxta quosdam tendines magnam partem flaventes ferè ut proximum adipem observaverim. Quid? quòd ex his glandulis unam ab Auctore non memoratam, à Cowpero autem; si rectè memini; in Appendice ad Anatomiam Corp. Hum. additam, quæ scilicet limbo adhæret peculiaris illius cartilaginis quæ inter retusum maxillæ inferioris processum, & sinum temporalis ossis inter-

ter-

terjacet, eam quoque glandulam vidiſſe Stephanus videri poteſt. Nam in eodem Libro illam cartilaginem, ait „ in mollem quandam c. 18.
„ ſubſtantiam deſinere: „ ibidemque „ contineri veluti mucoſum
„ quendam humorem viſcoſum ac lubricum, motionem faciliorem
„ efficientem. „ Hæc ideò attuli quòd Havers hic ſemel atque 106
iterum dicit, has glandulas nunquam antea fuiſſe obſervatas; non verò quòd negem, fuiſſe ab ipſo primùm diligentiùs perluſtratas, atque deſcriptas, ſive ſtructuram, ſive ſitum, ſive duo in quæ diviſit, genera attendas, & nominatim primum, diſgregatarum videlicet quas ab nemine (quod ſciam) ante ipſum viſas eſſe, confiteor, neque tamen minùs admitto, cùm ipſe in eo ligamento, ſive, ut Havers loquitur, in ea membrana quæ articulum genu immediatè ambit, eas aliquando evidentiſſimè obſervaverim hic illic in veſiculas, vera mucilagine turgentes, dilatatas, quarum etiam una in Semilunari genu cartilagine altè condita erat. Nam quod attinet ad conglomeratas, non dubito quin ullus ſit qui in omnibus articulis facilè non admittat, cùm vel in minimis omnium juncturis, cricoidis ſcilicet cum arytænoidibus non deſiderentur, ut ex noſtris obſervationibus aliàs propoſitis liquet. At ſunt præterea in aliis locis de quibus neque Havers loquitur, neque tu addis, ut alibi fortaſſis memorabimus, admittendæ. Illud quoque ab Havers fortaſſe, at certè non ſatis perſpicuè indicatum, de ſtructura earundem conglomeratarum ex Cowperi Anatomia poteras aut addere, aut illuſtrare: eas nempe non per brevia, & patula, ut glandulæ e. g. faucium, orificia hiare, ſed ductus excretorios in lacinias ſive fimbrias ultra propriam ſuperficiem protendere intrà ſinum articuli flaccidè propendentes, quo tum eorum obſtructio, tum mucilaginis regurgitatio, tum nimia hujus excretio impediatur. Hæc autem earum glandularum ſtructura vel olim nobis ita evidens fuit, ut antequam Cowperum legiſſemus, dum limbum earundem tenuiorem illum, & rubentem elevaremus, ac digito ſuppoſito explicaremus; in tot rubra quaſi fila diviſum non modò in genu, ſed & aliis in articulis quibuſdam majoribus luculentiſſimè obſervaverimus.

(Adverſ. Anat. I. num. 15.)

ANIMADVERSIO XXIV.

(De Mucilagine quadam.)

NUllam ego ſatis gravem cauſam videre poſſum quare Havers adductus fuerit ut exiſtimaret, mucilagini quidem peculiarem officinam eſſe aſſignandam in qua antequam à ſanguine ſecernatur, 111
elaboretur; oleo autem medullari, pinguedini, cæteriſque à ſanguine ſecretis ſuccis non item, aut etiam ut quod à lienis glandulis

poſſe

poſse fieri, opinatus eſt, id à mucilaginoſis glandulis fieri poſse, non crederet, aut denique ut quando peculiarem officinam mucilagini attribuere volebat, lienem potiſſimùm ſeligeret. Nam quòd ait, nunquam non in ſplene „ talem ſucci ſpeciem „ reperiri, idque
111. ab nemine qui ſenſibus præditus ſit, negari poſse; vereor ut plures adſtipulatores inveniat. Quòd autem pervulgata extracti lienis experimenta ſuæ favere ſententiæ, credit; ea contra maximopere adverſantur. Nam Cl. Zambeccarius qui in pluribus canibus id experimentum habuit, non eos pigros & triſtes fieri, ſed vegetos & alacres perſtare, obſervavit. Malpighius autem illum in quo non ita
Exercit. de Liene, infra in Theatro 357 abſimile experimentum inſtituerat, ſocios promptitudine & alacritate æquaſſe, teſtatus eſt. Neque nos ipſi tum Bononiæ apud Cl. Valſalvam, tum hic apud Cl. Valliſnerium ejuſmodi canes humi jacentes, ac otioſam torpidamque vitam ducentes, aut ad motus, concitatos præſertim & crebros, redditos, ut Havers putat, ineptiores
Vid. & Heiſter. in Ephemer. N.C. Cen. VI. Obſ. 25. obſervavimus, qui contra non minùs quàm antea ſolerent, ultro citroque diſcurrere atque ſaltare vel pluribus ab exſciſo liene interjectis annis pergebant. Cui rei ſi ſinè mucilagine oleum medullare ſufficeret; neque ea opus eſſet, neque oportuiſſet ab eodem Havers
109. ſupra ſtatui: per mucilaginem lubricitatem ejus olei utiliter augeri, & multò minùs: mucilaginem „ potiſſimam rem „ videri per quam oſſium articulatorum extrema lubrica reddantur, & conſerventur, „ ut animal quotieſcunque opus eſt, has partes facillimè movere
114. „ poſſit. „ Cæterùm iſti Drelincurtii obſervationi quam Auctor ad ea confirmanda adducit quæ de rheumaticorum dolorum cauſa diſſeruit, libenter, ut apparet, addidiſset alteram Fabricii ab Aquapendente. Hic enim in Chirurgicis Operationibus, Capite de Articulorum Uſtione (ubi de *Mucoribus* ſermonem habet in 58. Aphoriſmo Sect. VI. memoratis, à nobis autem per nimis aquoſæ mucilaginis in articulis redundantiam explicandis) vehementem dolorem deſcribit mulieris cui tumor mobilis, parvæ caſtaneæ magnitudine paulò ſupra carpum interna ex parte obortus erat. Hanc ille ſanavit tumore exſecto, in quo vitream, ut loquitur, pituitam concretam invenit, tendines internos contingentem. Quam quidem Havers mucilaginem fuiſse ab acidis ſuccis coagulatam, non valde, ut opinor, dubitaſſet. Poſtremò Auctor intra cartilagines caveas, ſi-
123. ve interſtitia ſub ſenſum non cadentia rectè concipit, ut ipſarum
De Cartilaginibus. flexilitatem, & vim elaſticam explicet. Ea interſtitia minor cartilaginum quàm oſſium, gravitas confirmat: quæ Cartilaginum proprietas etſi hic ab eodem omiſſa eſt; ipſa tamen etiam in cauſa eſt ut Natura cartilaginibus potiùs quàm oſſibus uſa ſit, certis præſertim

in

in locis, ut puta in limbis palpebrarum. Sed dum Auctor ex adverso cartilaginibus negat caveas sub sensum cadentes, spongiosam videlicet illam internam structuram quæ in ossibus observatur, & in 123
ea vesiculas, & medullare oleum intrà ipsas secretum; cum his non 125
consentiunt ea quæ nos multoties in cricoide adhuc cartilaginea, multòque etiam sæpiùs in arytænoidum (quas nunquam ossefactas videre potuimus) tota basi observavimus, velut in Adversariis prioribus scriptum est. num. 23.

ANIMADVERSIO XXV.

CUM Havers istius suæ Figuræ, 1. in Tab. XXVIII, Explicationem supra per se dederit; cur aut ad illam Lectores non re- 69
mittis, aut hic eandem non iteras? aut quando alteram tu addere voluisti, cur non illius quidem, sed tuam esse, non mones, maximè cùm quædam sis non de sententia illius Auctoris intermixturus? Plerique enim qui hanc legent, ut illius esse, credent, sic putabunt, De Ossibus.
ipsum quoque docuisse: laminas istas ossium per „ claviculos osseos „ colligari: quæ sententia omnino Cl. Gagliardi est. Havers enim de 127
claviculis, sive ut Malpighius mavult, ipso non diffitente Gagliardo, In Op.
de productionibus & ramis à fibris laminarum ut aliorsum, sic ad Posth.
perpendiculum per proximas laminas missis, Havers, inquam, ita 71 72
de his rebus multùm siluit ut ego aliquando dubitaverim, an non pori transversi quos in compactioribus etiam laminis vidit, & medullaris olei distributioni inservire, docuit, foraminula potiùs plerique fuerint per quæ ut ignoratæ, sic disruptæ, & hinc illinc fortuitò evulsæ claviculorum partes transmitterentur; idque eò magis quòd ex Præfatione Gagliardi, à te omissa, constat, hunc quoque in primis perquisitionibus nil nisi foraminula in lamellis vidisse, at in posterioribus majori diligentia & cautela adhibita, per ea foraminula transmitti claviculos, demum invenisse. Prætereo, istam à te Explicationem ita negligenter esse scriptam, ut venis attribuere vide- 128
ris quod arteriis medullaribus convenit; ut sacculos medullares vesiculis appensos esse, impropriè satis dicas; & denique ut foramina per quæ oleum medullare ex ossibus in juncturas defluit, ea quidem ipsa esse, ajas, in eorundem ossium *extremis*, attentis oculis *facilè* observabilia, cùm id Auctor dixerit de iis quæ in finibus qui à late- 103.
re occurrunt, sunt foraminibus; ea autem quæ in extremis sunt, exilia admodum esse, dixerit, & „ quæ detegere in multis ossibus difficile valde sit. „ In Explicatione autem Figuræ 4. mucilaginosas majores glandulas à minoribus, sive conglomeratas à disgregatis

mini-

minimè distinguis, quinimò has atque illas videris confundere. Quid te, obsecro, cogebat, ut hæc atque alia ejusmodi hisce Explicationibus admisceres de rebus ab Auctore jam satis traditis? vel ut nominatim Explicationi Figuræ 5. falsum, & à Figura ipsa satis refutatum titulum præponeres? Quæro enim, quænam ex delinea-
128. tis in ea glandulis illæ sint quæ, ut tu dicis, in genu *postica* parte extant? Havers quidem in Dissertatione has quoque commemora-
108. vit; non alias tamen aut descripsit, aut delineatas hic à se dixit (qui enim id quod non fecerat, se fecisse, dicere poterat?) nisi tres
De Glandulis Mucilaginosis. circa rotulam, atque ideò in antica genu parte sitas. Sed utinam tres istas glandulas & quæ item in Figura 4. proponitur, semper fideliter in delineatione saltèm exhibuisses. Verùm cùm multò hic minores exhibeas quàm in Bibliotheca Anatomica exhibueras; aut hic, aut illic ab archetypo recesseris, necesse est. A quo utinam, quando tibi recedendum erat, imminuendo potiùs, quàm augendo glandularum folliculos, recessisses. Tantùm enim abest ut ea qua in Theatro pingis, magnitudine iidem appareant; distinctos folliculos in majoribus hisce glandulis secundùm naturam constitutis certò dignoscere nunquam potui. Neque multò exactior fuisti in Gagliardi Iconibus, & Explicationibus exhibendis. Nam Claviculi qui per litteras peculiares in Figuris 14. & 21. indicantur, eorumque extrema in 8. frustra à Lectoribus perquirentur. Explicationibus autem ipsius (nulla, ut soles, ejus rei significatione facta) non modò aliquid detrahis, sed plura intermisces, & in his quædam quæ, nisi ego plurimùm fallor, ipse consultò prætermisit, ut in Explicatione Fig. 13. & 21. In illa enim cùm ipse exteriorem Dentium substantiam ostendens „ Externum Involucrum cum suis filamentis „
129 ostendere se, dixisset; tu addis *osseis*: quod videtur ille subticuisse, quoniam eam substantiam tantò osse duriorem esse, non ignorabat, ut „ interdum plusquam lapideam induere naturam „ scripserit, ipsamque „ præsertim chalybe collisam interdum non secus ac fili-
supra 74. „ ces percussi, scintillas igneas emittere. „ Et sanè cùm eandem alio atque subjectam osseam dentium partem colore observamus;
Op. Posth. tum Malpighius alteram ab altera ita distinguit, ut illam „ filamen„ tosam crustam „ hanc „ osseam substantiam „ absolutè appellitet; Havers autem qui eorum filamentorum situm, & figuram omnium
supra 81 diligentissimè consideravit, illam disertè pronunciat esse „ naturæ „ lapideæ, & optimo jure lapidem nominari „ hanc alteram „ re-
Hist. de l'Acad. R. des Scie. A. 1699. „ vera esse naturæ osseæ „. Denique Cl. Hirii junioris Observationes in dentibus habitæ ut cum memoratorum Virorum Observationibus mirum in modum congruunt, ita dentium involucrum à sub-

jecto

jecto osse penitus differre, confirmant. Quæ cùm ita sint, vides ut cautiùs illud *osseis* reticuerit Gagliardus quàm tu addideris. Sic quoque in Figura 21. cùm ille „ in extremitate femoris plurima foramina; „ quæ in tua tamen Tabula non apparent; ostendisset, usum autem reticuisset; tu continuò addidisti: „ pro unctuositate medullari ex „ ejusdem cavitate trajicienda. „ Videlicet quem ille usum possibilem, & citra rationem non esse, in sua Dissertatione affirmavit, eum tu securè & sine ulla prorsus dubitatione in hoc loco constituisti; 76
rectène, an secus, hìc non judico (neque enim aut hìc, aut paulò superiùs id quæro) illud mihi satis est, constare, te tuis Auctoribus eas sententias in Explicationibus, Lectore ne suspicante quidem, supponere, in quibus ipsi in suis Dissertationibus non fuere.

ANIMADVERSIO XXVI.

CUm quæ de Ossibus generatim ex Spigelio addis, ea te dicas „ propriis ipsius ac immutatis verbis „ proferre; quis 130
crederet, te vix duobus primis versiculis, ac ne vix quidem prolatis, plurimos transilire, & deinde aliis exhibitis octo, plus una pagina prætermittere? Quod etsi non sine certis rationibus à te factum intelligo; decebat tamen aliqua nota id significare, ut Lectores si voluissent, reliqua in Spigelii libro videre potuissent. Vidissent autem ex iis quæ sentit de Ossium Doctrina „ cæteris omnibus „ necessariò præmittenda „ te à nobis non sine causa esse in I. Animadversione redargutum. Idem similiter decebat facere tribus vel quatuor aliis in locis, & præsertim ubi duas paginas totas omittis. Quatuor autem vel quinque alia loca decebat omnino non mutilare; in quibus nimirum Spigelius vel utilitates eorum quæ est descripturus, vel rationem quam est secuturus, perpaucissimis verbis proponit, vel vocum ambiguitatem tollit, vel denique quid in vulgò recepta Symphyseos divisione hìc mutet, quidque novi addat, fideliter monet. Sed dices, te verba quidem Spigelii omisisse, non tamen (quod unum receperas) mutasse; quasi verò minùs grave esset orationis ipsius contextum quàm verba mutare. Attamen & verba ipsa mutavisti. Nam cùm Spigelius rectè scripsisset: Occipitis in infante „ tria sunt ossa, nonnunquam plura; „ tu perperam „ tria sunt ossa, nunquam plura: „ Quam mutationem quoniam si velis, 130.
Operarum negligentiæ facilè adscribam; tu certè sub initium secundi illius, & sexti Capitis ita verba aliquot mutavisti, ut plura tamen eorum cur mutare debueris, non appareat. Quæ ideò hìc commemoro (levia enim hæc esse, scio) quoniam eò magis mirum est,

De hum. Cor. Fab. l. 1. c. 1.

te alia quæ omnino mutanda erant, neque mutavisse, neque subjecta animadversione notasse, ut puta cùm ille non unà cum homine
131 in utero generari, sed edito in lucem fœtu nasci & accedere, dicit, non dentes modò, sed „ ossa pedii omnia „ contra atque tu ipse ex
154. Kerckringii Observationibus es traditurus; vel cùm ossa capitis esse dicit quinquaginta novem, totius autem corporis trecenta & novem;
134 nam secundùm notulam à te pauló supra interjectam, illa in unum & sexaginta, hæc in trecenta undecim mutare debuisses, tum ut tibi constares, tum ut qui summam illam seorsum inspiceret, in erro-
133. rem ne traheretur. Denique, ne nimius sim, ubi Spigelius de ar-
De Mucilagine. ticulorum mucilagine ita scribit quasi ea semel educta reparari ampliùs non posset; pendent ea quidem ab ignoratione eorum quæ Havers explanavit, ad quem rectè idcirco Lectorem remittis; Attamen ut eos Chirurgos reprehendendos esse, fateor qui articulorum vulnera nimis serò ad cicatricem deducunt, ita vicissim monendos fuisse Chirurgos, credebam, ne propter ea quæ se observasse, scribit Spigelius, nimis citò eadem occluderent. Hinc enim oriri posset Hydrops Articulorum, ut vocat Hildanus in singulari quem de hoc Affectu edidit, libro: quem Affectum etsi Havers ne memoraverit
c. 1. quidem, & Hildanus ipse à „ viscoso, & veluti mucilagineo „ articulorum humore non deducat; cùm tamen postea ichorosam mate-
c. 3. riam ex ita læsis articulis fluentem, albumini ovi non multùm absimilem esse, confitetur; satis indicat, ejus Affectus ideam sine distincta cognitione glandularum mucilaginosarum haberi perfectam non posse, quarum tunc secretio ob vim, ut ajunt, stimuli aucta, & ex parte etiam depravata concipienda est.

ANIMADVERSIO XXVII.

DE Tabulis XXIX. & XXX. earumque Explicationibus non eram verba facturus, quamvis Scalptor plura ossa in unum jungendo, ut in prima earum à sinistris quartum & primum os maxillæ superioris, in altera os jugale & maxillam inferiorem, alia ma-
135. gis distorquendo, Typographus autem, ut alia mittam, *Externa*
ad n. 21. Humeri Protuberantia pro Interna scribendo, à Cowperi archetypo & autographo, unàque à vero aberraverint. Sed deinde in Explicationibus perlegendis quas ita ex Cowpero sumptas credebam ut verbum verbo reddidisses; animadverti, hìc quoque nonnulla te interserere de tuo voluisse. Namque ut omittam græcas appellationes quas aut nullis aut omnibus ossibus debebas adscribere, atque alia istiusmodi; certè Cowperus ad primæ Tabulæ num. 60. illa non habet

bet quæ tu addis: „ Ex his ultimis ossibus componitur Tarsus: „ 135
quòd cùm dicis, neque intelligitur quot de ossibus dicas, & quam-
vis de quatuor ultimis, ut nonnulli olim solebant, dictum intellige-
retur; id tamen non modò receptæ his temporibus consuetudini,
sed & iis quæ tu ipse in proxima pagina præmiseras, & alibi seque-
ris, repugnaret; ibi enim Tarsum septem habere ossa, proposuisti.
Quantò præstitisset ut tempus quod in ejuscemodi rebus addendis
posuisti, in aliquo Scalptorum Cowperi lapsu emendando posuisses,
ut cùm in altera Tabula numerum 5. indicem partis ossis sphenoi-
dis, proximæ ossis frontis postremæ parti inscripsere, vel saltèm in
ipsis Cowperi verbis aliquantò meliùs intelligendis. Nam cùm ad
primæ Tabulæ numerum 11. hæc ejus sententia sit: articulari cum
osse temporum posteriorem maxillæ inferioris processum vocatum
Condyloidem; tu sic vertis, ut eundem processum „ articulari, dicas, 134.
„ illi temporum ossi, seu processui qui condiloides dicitur „ ut co-
gantur Lectores qui anglicè nesciunt, existimare, ita fœdè Cowperum
esse hallucinatum, ut sinum ossis temporis excipientem cum maxillæ
processu excipiendo condyloide confuderit. Similiter cùm ad alte-
rius Tabulæ num. 24. vertis: Superior Ulnæ pars „ quæ vocatur 135.
„ Olecranum Cubiti; „ quis non existimet, Cowperum non modò si-
gnificationis, & originis τȣ̃ Ὠλεκρανȣ̃, sed communis Anatomicorum
consuetudinis ignarum fuisse? Et tamen ille non scripsit: quæ voca-
tur Olecranum Cubiti, sed „ quæ vocatur Olecranum, sive Cubi-
„ tus. „ Atque ut protinus ad Tabularum Bidloi Explicationes trans-
eamus; cùm in Capitum Indice profitearis, te has ipsas Explicatio-
nes „ pro majori perspicuitate „ sæpiùs mutasse; quæro, num ma-
jori perspicuitati inserviat quid sit K in Figura 2. Tab. XXXI.
ignorare? ejus enim litteræ explicationem Bidloanam omisisti. Ex- 136
plicationis autem Figuræ 5. prima verba dum mutasti, cur non & 136.
sententiam magis veram reddidisti? Ita enim os Occipitis est craf- *De osse Oc-*
sius, ut sit etiam ex parte tenujus, ut Verheyenius rectè admonet; *cipitis.*
quamvis ipse, illa pars quæ sit, non satis doceat. Est enim non „ cir-
„ ca magnum foramen „ cùm os circa ipsum, ut vel hæ Figuræ
probè ostendunt, in limbum soleat crassescere, sed circa ipsum limbum,
posteriùs, idque ab lateribus, non autem circumcirca; certè non
ibi ubi Verheyenius per A litteram monstrat; ibi enim os crassescit l. 1. tr. 5.
in duos processus, internum videlicet, atque externum; quanquam c. 4.
hic quem tu per litteram D ostendis, & de quo non satis perspicuè
cum Bidloo dicis, ipsum quoque primæ vertebræ jungi, multis in
craniis valde minùs quàm in tua Figura, protuberat.

ANIMADVERSIO XXVIII.

Peculiaris Cartilago inter maxillam inferiorem, & os temporum.

DE Sinu iſto oſſis temporum exteriore qui maxillam inferiorem excipit, eo videlicet ipſo quem paulò ſupra animadvertimus, non à Cowpero quidem, ſed à te vocari Proceſſum Condyloidem; de eo, inquam, non eſt ſatis cum Bidloo, Verheyenio, & pleriſque tradere „ cartilagine eſse obductum „ ſed præterea cum veteribus Anatomicis hìc multò accuratioribus, & nominatim cum

De Diſſect. Part. Corpor. Hum. l. 1. c. 25.

Stephano altera peculiaris cartilago eſt addenda quam in Animadv. XXIII. memoravimus. „ Qua parte, inquit iſte, maxilla inferior ad „ oſsa petroſa inſeritur, in ea videas, præter cartilaginem omnibus „ oſſium extremis communem, aliud etiam corpus cartilaginoſum, „ articulationi mediæ interjectum, craſsum, & foratum: „ quod nos tamen verè perſoratum nondum vidimus, ſed tantùm; ut ejuſ-

Ibid. c. 28.

dem Stephani verbis alio in loco ſcriptis utamur; „ ab extremis „ ſpiſsum, ac prominens, lævigatum, ac durum, à medio tenuiſſi- „ mum; „ ſic ut medium quidem, cùm objiceremus lumini, pelluceret; non ita verò limbus ellypticus, in quem circumcirca craſseſcebat. Cæterùm quid de hujus cartilaginis uſu ſentiamus, in XXXI. Animadverſione indicabimus. Porrò Tympani caveam Membranæ Tympani *ſubjectam* eſse, ut dicit Bidlous, vel, ut tu, Membranam

137 Tympani hujus caveæ *imponi*, errores ſunt ab iiſdem partibus non in ſitu naturali inſpectis proficiſcentes: quò & illi Verheyenii pertinent: proceſsum longiorem incudis „ perpendiculariter deſcendere „ in

l. 1. tr. 4. c. 17. l. 1. tr. 5. c. 5.

antrum tympani, ſtapedem verò eſse in hujus cavitatis *fundo*: & alibi, partem craſſiorem oſſis ſphenoidis „ palati baſim, ac funda- „ mentum „ eſse, ſcribentis. Cæterùm ad *majorem* illam tuam *perſpicuitatem* pertinet, ut opinor, quòd oſſis temporum foramina, & nominatim magnum pro nervo auditorio apertum, quæ in hac Explicatione Bidlous; quamvis non appoſitis, ut ſæpe ſolet, litteris; indicaverat, tu prorſus prætermiſeris, cùm ſolemne aliis ſit Anatomicis, iiſque etiam qui accuratam, ut tu in Præfatione pollicitus es, totius Anatomiæ ideam non promittunt, in ſingulorum oſſium, & præſertim cranii, tractatione peculiaria, & communia foramina per quæ vaſa, nervique tranſeunt, nexuſque item oſſium inter ſe, ut puta hìc oſſis temporum cum oſse occipitis, non omittere. Porrò 9. & 10. Figuræ Explicationem non ita perſpicuam reddidiſti ut intelligam, quomodo cavitas labyrinthi *rotunda* ſit, aut quomodo ejus anfractus ſint *plurimi*, cùm vobis quidem, tribus canalibus ſemicircularibus eſse plures non poſſint, aut denique quomodo auditus oſ-

ſicu-

ficula „ in prima cavitate, ut & in fecundæ introitu, Tympano „ fcilicet, ac Concha recondita fint. „ Illa contra perfpicuè intelligo: eos canales, & cochleam „ membrana veftiri „ tenuiffima; quod etfi vos fine ulla dubitatione proponitis, Cl. tamen Valfalva falfum effe, afferit: & labyrinthi cavitatem per fpecialem aperturam „ Fenestellam ovalem dictam „ cavitati cochleæ fe jungere; quod nemo falfum effe, non ignorat. De proximis autem Figuris quatuor, earumque Explicationibus cenfeo, fatius effe filere quàm pauca notare. Non fatis profectò erat, Lectorem moneri: de his rebus in alia parte hujus Operis accuratiùs tractari; ejus erant oculis hæ abnormes Figuræ, & non meliores Explicationes fubtrahendæ: in quibus utinam illud faltem admonuiffes: mufculorum mallei qui brevior pingitur, eum multò longiorem fuiffe pingendum; & contra, quarti officuli imagines hic multò æquo majores exhiberi; quòd tantùm abeft ut feceris; in Figura 11. hoc officulum aliquantò etiam majus quàm Bidlous, exhibuifti. Tabulæ etiam XXXII. Explicationes, quamvis nullo ejus rei figno in Indice Capitum appofito, ita mutavifti, ut cùm Bidloi fententia (fi quis bene attendat) non fit in Figura 1. futuram temporum (neque enim ad litteram H quidquam offis temporum apparet) oftendere; tu, fi Diis placet, oftendas: cùmque ille in 2. Figuræ Explicatione, cranii exteriorem lamellam interiore evadere duriorem, dicat; tu contra dicas „ interiorem exteriore. „ E contrario in Explicatione Figuræ 4. plurima fervata à te video quæ vel majoris perfpicuitatis, vel ipfius etiam veritatis gratia omnino erant mutanda. Falfum namque eft, offium fecundi paris maxillæ fuperioris foramen effe glandula lacrymali repletum; ut in I. Adverfariis oftendimus. Falfum eft „ in orbitæ inferioris ima portione „ dentes recondi; intercedit namque *Cavitas* ifta *perampla*, five Sinus Maxillaris. Falfum eft, huic ipfi Sinui medullæ quidpiam, & multò magis *medullæ copiam* inhærere. Falfum denique eft, quintum par offium maxillæ fuperioris, palati infignem partem conftituere, cùm poftremam tantùm ipfius particulam componat, ut vel in proximæ Tabulæ Figura 1; quanquam non fit à tuo Scalptore ita diftinctè expreffum, neque à te (ut de offe non antea oftenfo oportebat) indicatum; fatis apparet. Hæc ipfius veritatis gratia mutanda erant; perfpicuitatis autem hæc quoque mutanda. Primùm enumeratio iftorum offium Bidloana cum fuperiùs recepta Cowperiana concilianda erat; quod enim quartum par Cowpero eft, Bidloo eft tertium, & quod huic quartum, illi eft quintum. Deinde illud antrum quod circa fellam turcicam effe dicitur, dici debebat ipfi ab anteriore parte fubjectum, & plerumque

Theatr. Tom. II. 139. & feq.

137.

138

num. 22.

138.

que

que in duo esse divisum; si quidem hìc, ut par erat, Sphenoidæos indicare Sinus volebas; si volebas, inquam, nam Ethmoidæos omnes in hac de Ossibus tractatione à te video prætermissos; nullos autem vel hìc, vel alibi, præter Frontales, delineatos. Præterea Spongiosum quod dicis os, aut cribriforme tibi erat appellandum, aut nasi ossa turbinata quæ & plerique appellant Spongiosa, ita hìc erant describenda, ut num pro illius partibus, an verò potiùs pro distinctis ossibus ea acciperes, appareret, & sic vocabuli ambiguitas tolleretur, de quibus quidem ossibus tu hìc ne verbum quidem. Postremò; ut alia prætermittam; erat tibi de osse Spongioso alia ambiguitas tollenda quam Lectori ingeris, dum ais: „ ejus pars qua „ capiti jungitur; „ hoc enim de osse capitis „, & pluribus ex partibus cum capite conjuncto dictum, æquè perspicuum est ac si quis de osse aliquo metacarpi diceret: ejus pars qua manui conjungitur.

ANIMADVERSIO XXIX.

QUis autem dubitare potest quin ea quoque aut mutare, aut notare debuisses quæ ex Bidloo in Tabulæ XXXIII. Figuræ 2. Explicatione adducis: Sapientiæ Dentes sic à *plebe* vocitari;
139 quasi verò à Cleanthe, à Cleanthe autem? imò verò ab ipso divi-
περὶ σαρκῶν ιδ'. no Hippocrate *σωφρονιστῆρες* non essent appellati: Denteſque universim „ ex continuo labiorum motu exteriùs esse læves; „ non modò enim anteriores, aut anteriùs tantùm sunt læves, sed & posteriùs, quò scilicet labrorum motus non pertingit: Et „ priores „ molares duos esse reliquis minores; „ nam nisi ut plurimum, aut quid tale addas, ipsa quæ explicatur, Figura 3. repugnat. Quæ
139. autem in Figura 6. ejusque Explicatione proponuntur, eorum pleraque ut cum diligentissimè habitis aliorum observationibus quas supra tu ipse attulisti, conveniant, tu videris. In Figuræ 8. Explicatione errat quidem Bidlous in cornibus ossis hyoidis quæ per litteram E indicare debebat, per litteram D indicandis. Hæc enim littera non cornua, sed vincula ostendit per quæ illud os cum supernis scutiformis cartilaginis processibus colligatur, ut vel ex ejus Tab. XXIV. quam ipse commemorat, constare tibi poterat. Non tamen ita errat Bidlous, ut tecum dicat, os idem aut per cornua, aut si mavis per ea vincula styliformi processui adhærere, cùm huic adhæreat per longè aliud vinculum, ex eo ferè loco cui littera B imposita est, initium ducens. Horum omnium vinculorum variam in variis subje-
num. 28. ctis naturam in Adversariis I. indicavimus. Cæterùm in eâ cum styloide processu connexione, ad suspendendum, & firmiùs sustinendum

dum os hyoide & annexam linguam atque laryngem instituta, & in
qua priores Anatomici diligentiores sanè fuerant, erravit pariter
Veslingius, ab Riolano propterea in Animadversionibus redargutus, Syn Anat.
ejusmodi reprehensione quæ aliquanto meliùs in Verheyenium nunc c. 11.
caderet, illam prorsus omittentem. Denique ut mittam in Expli- l. 1. tr. 4.
catione Figuræ 13. de spinis vertebrarum colli ita verba fieri, quasi c. 18.
secundæ spina bifida non esset; quid est quod in 15. Explicatione 140
dicis, istas scilicet dorsi vertebras „ singulari obduci membrana adi-
„ pe referta „ ? Quæret enim Lector, num istæ solæ, num exte- *De glan-*
riùs, an verò interiùs; si autem interiùs, quomodo iste adeps in *dulis Mu-*
obesis non ita crescat, ut Medullam Spinalem comprimat? Qua *cilaginosis*
autem ratione hæc posses magna ex parte perspicua reddere (quod *ad pariet. e*
te curasse, apposita in Indice nota significat) ipse monstraverat Bid- *internos*
lous, dum hinc ad Figuram 8. Tabulæ IIC. Lectores remisit. Qua *vertebra-*
in Tabula cùm nihil ejusmodi occurrat, planum est, aliam aliquam *rum.*
huc pertinentem indicare voluisse; eam autem esse X, indubium
mihi est, ut ex Figura ejus 8. satis intelligitur: quam etsi Bidlous,
ut fuit in hisce conscribendis Explicationibus negligens, non expli-
cavit; ex his tamen quæ in Figuræ 6. ejusdem Tabulæ Explicatione
habet de quarto Spinalis Medullæ Involucro, quo videlicet pingue-
dine, glandulisque, præsertim posteriùs, referto totam eam Medul-
lam obvelari, dicit, explicare satis possumus. Itaque eam mucilagi-
nem, easque, ut Cowperus vocat, pingues glandulas mucilaginosas Anatom.
videtur significasse quas ad internos vertebrarum parietes observa- of hum.
mus, quasque Anatomicis etiam veteribus sub nomine humoris vi- Bodies in
scosi, & adipis, mollisque substantiæ non fuisse prorsus ignotas, in Explic.
XXIII. Animadversione indicatum est. Tabulæ quoque XXXIV. ejusd. Fi-
mutationis signum in Indice Capitum apposuisti. Neque tamen ita guræ.
Explicationem Figuræ 4. mutatam video, ut legam, non posticam, 140.
sed inferiorem istius lumborum vertebræ faciem ostendi. Neque
ea quæ de Costis universim continuò subjiciuntur, mutata invenio.
Sed de ipsis ita verba fieri adhuc, video quasi omnes costæ sinum
illum in margine inferiore insculptum haberent; inferiores autem
omnes, imò (ut tu nonnullis interjectis verbis, iis quæ in calce
Explicationum hujus Tabulæ adduntur, apertè repugnantibus, pla-
nissimè explicas) *Spuria quinque* Sterno per cartilaginem colliga-
rentur; hæ denique tubercula per quæ cum vertebris articulentur,
nulla haberent, sed eæ tantùm quæ vertebras attingunt superiores;
atque alia ejusmodi, quæ ita generatim dicta à veritate sunt aliena.
A qua evidentissimè alienum est id quod in Figuræ 5. Explicatione
retines: extremum Costarum Tuberculum C, quod nemo nescit cum

Sinu

Sinu Corporum Vertebrarum articulari, illud esse quod cum Sinu Transversorum ipsarum Processuum articulatur. Neque te in XXXV. Tabula diligentiorem ostendunt aut servatæ in Figura 2. litteræ ita
141 oscitanter dispositæ, ut per litteram G cùm Eminentia Scapulæ secunda indicari deberet, prima & tertia indicentur, aut in Figuræ 5. Explicatione Ensiformis Cartilago pro tertio, sive infimo Sterni Osse proposita.

ANIMADVERSIO XXX.

DE Officulis Sesamoideis neque ex Tabula XXXVI. in qua ipsa ostenditis, neque ex ejus Explicatione scire Lector poterit, quibus digitorum articulis, & qua ex parte apponantur: quas res miror, Verheyenium quoque prætermisisse. Non modò enim ad accurratam Anatomiæ historiam absolvendam, verùm etiam ad ipsorum officulorum utilitates inquirendas sunt necessariæ. Nam qui ex. gr. noverit, à parte articulorum interna eadem apposita officula inveniri, is non facilè credet, idem ipsa quod patella, præstare, ne ossa videlicet luxentur propterea quia non ut patella, ab ea parte à qua faciliùs imminet luxationis periculum, apponuntur. Verùm tantum abest ut tu de iis rebus aliquid adjicere volueris; quod Bidlous indicavit, nonnulla eorum in poplite sita esse, sustulisti. Quæ etsi nonnulli Anatomici, & in his Verheyenius, nunquam vidisse videantur; Falloppius tamen, ut erat in dissectionibus exercitatissimus, non omisit; sed tantùm monuit, de iis duobus officulis, „ sæpe sæpiùs alterum deficere, nunc internum, nunc quoque & „ externum. „ Nos certè qui alterum eorum in nonnullis cadaveribus, & in uno internum nominatim invenisse meminimus ea magnitudine, ut picta in hac Tabula longè superaret, extrinsecùs gibbum, quâ verò contiguum femoris caput excipiebat, concavum; cùm superiore hyeme Sceletum summa diligentia pararetur ita ut multò minora officula sesamoidea invenirentur, & in his quatuor quorum singula singulis minimorum digitorum cum metacarpo, & cum metatarso juncturis intrinsecùs, sed ab externo tamen latere, apposita erant, tam certè scimus quàm quod certissimè, ne unum quidem illorum in poplitibus fuisse. Cæterùm, ut his missis ad ea quæ de officulis sesamoideis generatim doces, redeamus, illud sanè est gravius quòd cùm à peritissimis Anatomicis, imò, ut Spigelius loquitur, ab omnibus ferè doctioribus duodecim tantummodo in singulis, manibus ejusmodi officula recenseantur (quod & tu ipse paulò ante fecisti) cùmque is ipse numerus Veslingio æquo major; & jure

De Officulis Sesamoideis.

l. 1. tr. 5. c. 16. Observ. Anat. ubi de Musculis Pedis.

De Hum. Corp. Fabr. l. 2. c. 17.

134

jure quidem optimo; videatur; tu hunc ipsum Sesamoideorum numerum non singulis manibus, sed singulis digitis attribuas. Quem locum à te satis observatum non esse, ego facilè existimassem, nisi in eodem verba mutavisses; cùm enim Bidlous, „ Horum numerus, scripsisset, in singulis utplurimum digitis duodecim est; „ Tu, „ utplurimum in unoquoque digito duodenarius est„ rescripsisti. *Syntagm. Anatom. c. 17. Imò Vide Heisterū in Ephem. N.C. Cen. VI. Obs. 29. & in Compen. Anatom. num. 138.*

De tribus autem Vinculis per quæ in Explicatione Tabulæ XXXVIII. Femoris caput suo acetabulo affigi, scribis, primum membranaceum agnosco, quod vaginæ instar totam femoris cervicem obducens, hanc quoque, non sine magna utilitate, intrà articuli productam 141.
caveam includit. Teres quoque ligamentum illud brevius, & internum agnosco. 143
Illud verò cartilagineum quod secundo loco à duobus prioribus distinctum memoras, neque ipse agnosco, neque alios agnoscere Anatomicos, invenio etiam qui de Ligamentis diligentiùs scripsere. *De Femoris & Acetabuli Ligamentis.* Num illud vis additamentum marginis acetabuli, naturâ inter cartilaginem & ligamentum mediâ, atque intrà membranacei vinculi vaginam liberè inclusum? Sed illud, acetabuli cujus cartilagineum supercilium vocant, additamentum est, non capitis femoris cum acetabulo ligamentum. Hæc una ex illis erat rebus quas majoris perspicuitatis causâ explicare debebas, nisi, quod Bidlous quoque fecerat, ita properanter hæc scripsisses, ut vel insignem illum qui inter duo femoris inferiora capita posteriùs est, sinum, tutò illac transmittendis majoribus cruris vasis & nervis excavatum, indicare prætermiseris.

ANIMADVERSIO XXXI.

Cum verò ejusmodi res quas nemo facilè prætermittit, à te negligantur; minùs profectò mirandum est, quòd à multis Recentioribus omissas, elegantissimæ sint licet, atque à veteribus Anatomicis descriptione & Figuris celebratæ, Tibiæ Cartilagines prætermittas. *Tibiæ Cartilagines Semilunares.* Non enim satis est dicere: quæ in suprema tibiæ parte sunt, cavitates duæ (cavitates, inquam, duæ; non, ut tu scribis, *cavitas*) singulæ singula femoris inferiora capita excipientes, eas 143.
cartilaginoso limbo crassiore obduci; sed omnino ita tradendum est: quoniam eæ cavitates minùs sunt profundæ quàm iis capitibus excipiendis conveniret; non modò sua, ut cæteras ejusmodi, superinducta cartilagine easdem augeri, sed præterea singulas singulis peculiaribus cartilaginibus instrui, naturâ inter ligamentum & cartilaginem mediâ, figurâ semilunari, inferiùs convexis, superiùs cavis ita ut quò magis ab utroque tibiæ latere versùs cavitatum quibus im-

ponuntur, centrum accedunt, eò magis ipſarum craſſities extenuetur. Et quidem ſi nihil aliud Sapientiſſimus animantium Conditor ſpectaſſet, niſi ut his cartilaginibus eas cavitates augeret; huic rei propoſita illarum ſtructura ſuffeciſſet. Cùm autem illud præterea addiderit, ut tam inferiore quàm exteriore ſuperficie ſint prorſus liberæ atque ſolutæ, & non hac tantùm, ſed illa etiam læves, & mucilagine inunctæ, ac lubricæ; neceſse eſt, aliam quoque utilitatem ab ipſis præſtari, voluerit. Quòd ſi hæ cartilagines cum membranaceo tantummodò ligamento quo genu articulus obvolvitur, exteriore ambitu connexæ eſsent; non verò etiam, ut ego obſervavi, multò firmiùs colligarentur cum cartilagine ſummam tibiæ partem obducente, cujus nimirum foveæ, ſeu ſinui in ſubjecto quoque oſse tum anteriùs tum poſteriùs inſculpto, ſuis quæque cornibus implantantur; multò faciliùs eam illarum utilitatem agnoſcerem quæ ab Jo. Alphonſo Borello propoſita eſt. Hic enim ut has cartilagines, quas ſemilunarem Zonam appellat, poſse „ totas excurrere, – & transferri ante, & retro, „ non dubitabat, ſic factas credidit, ut earum motu, axis, ut vocat, revolutionis prorſum, retrorſumve transferretur. Utcunque eſt; harum cartilaginum, itemque illius quam inter maxillam inferiorem & os temporum ſimiliter interjectam, eſse, diximus, is omnium optimè uſus aſsequetur qui cùm in cadaveribus diligenter obſervaverit, tum eximiam illam qua pollebat Borellus, rerum mathematicarum peritiam adhibeat, ejus quoque rei non oblitus quòd cùm omnium noſtri corporis Partium nullæ magis quàm cartilagines ſint elaſticæ (quod cùm aliunde conſtat, tum maximè ex globo ex cartilagine detornato conſtare, dicitur) facilè hæ interjectæ cartilagines, dum undequaque à compreſſione ſe reſtituunt, certos quoſdam, & præſertim alternos, ſive tibiæ in ambulando, ſive inprimis maxillæ quæ perpaucis & minùs validis muſculis deorſum agitur, in mandendo motus juvent. Denique in Tabulæ qua Pedis extremi Oſsa monſtras, XL. Explicationibus omittam, non ſatis perſpicuum eſse quod de quinque Metatarſi oſſibus dicitur: „ A

De Mot. Animal. Part. 1. c. 9.

ſupra Animadv. 28.

144 „ Pollice, cui robuſtius ſubjectum eſt, reliqua ad uſque digitum „ minorem ſucceſſivè minuuntur; „ nam neque longitudine minui, cùm proximum quinque omnium longiſſimum ſit, neque craſſitie, cùm ſubjectum digito minimo, non ſit omnium tenuiſſimum, quinimo trium ſit proximorum craſſiſſimum, vel tuæ ipſæ Figuræ teſtantur. Sed ut hoc omittam; quo pacto omitti illa poſsunt: pro oſse Cubiformi Minimum os Cuneiforme; pro aliquo autem ex Cuneiformibus Cubiforme, inſcripto à te, qui in Bidloano archetypo omiſſus fuerat, numero 7. monſtrari; aut de oſſiculis ſeſamoideis ne verbum

bum quidem hic fieri, quasi verò nulla, vel prorsus exigua pedibus essent data, cùm duo inprimis maxima ei articulo supposita fuerint qui inter pollicem & os metatarsi intercedit, &; quod prætermittendum non est; Figura tua secunda ea ipsa vel obiter inspicientibus exhibeat. Verùm non est mirum, qui centum viginti ejusmodi ossicula manibus tribuerint, eis nulla quæ pedibus assignarent, superfuisse.

ANIMADVERSIO XXXII.

De multiplici in Fœtuum ætate æstimanda, difficultate.

Mirac. Naturæ.

ETsi Kerckringius, ut erat ditissimus, ex ingenti Fœtuum numero magnis undique sumptibus conquisito, quæ singulis mensibus sint eorum magnitudines, & mutationes, ostendere conatus sit; vincere tamen difficultates non potuit quæ ei rei certa atque perfecta ratione absolvendæ multæ se objiciunt. Nam præter ea quæ Swamerdamius animadvertit, non modò de tempore conceptionis haud raro incerto, sed etiam de varia in variis hominibus corporis magnitudine, illud mihi videtur addendum, plerosque ejusmodi Fœtus ante justum tempus ejectos, æquo minores, vel majores facilè esse ob eas ipsas causas ob quas ejiciuntur, pravam videlicet naturam, vel inopiam, vel redundantiam nutrimenti, & quæ sunt ejuscemodi; ut propterea in iis perquisitionibus illos potissimùm Fœtus spectandos censeam qui à matre optimè valente ob exteriorem quandam causam repentè sint ejecti. Quæ cùm ita sint, mirum non est, eundem Swamerdamium tum magnitudinem Fœtuum quos Kerckringius pinxit, reprehendisse, tum nominatim addidisse, se fœtum menstruum servare qui Kerckringii fœtum trium hebdomadarum non superet, hoc est qui dimidio ferè minor sit eo quem Bidlous pro fœtu unius circiter mensis delineat. Neque item mirum est, Bidloum cùm fœtus & trium, & quatuor mensium multò Kerckringianis majores exhibeat, fœtum contra novem mensium longè quàm Kerckringius, minorem proposuisse. Cæterùm amplus ille hiatus quem *Fontanellam* vocant, eò pertinere quidem videtur, ut facilius possit in partu & caput contrahi, & infans prodire. Cur tamen

Theatri Tabul. XLI. & XLII.

De Fœtus. Ossibus nonnulla.

146 ejusmodi hiatus inter ossa potiùs sincipitis & frontis, quàm sincipitis & occipitis relinquatur, ea mihi videtur esse causa quòd majore periculo cerebellum quàm cerebrum comprimeretur. Num verò *somnium* sit, ossa pubis in partu laxari, in Tertiis Adversariis videbimus. De Dentibus autem, quod quidem ad Fœtum attinet, non video, cur nihil doceat Kerckringius; Erant enim quæ olim Falloppius, aliique tradiderant, examinanda: quæ omnia non ita *varia* esse, credo, 150

Obs. Anatom. cùm Falloppium & Malpighium videam in numero molarium Fœtus
consentire. Atque illa erant saltèm tradenda, quo tempore, cùm
Op. Post. præmaturè, & quo cùm tardissimè, apparere dentes intrà alveolos
incipiant; num dentium primordia nunquam sint, ut cæterorum os-
De Ossibus Fœt. c. 4. sium, cartilaginea, qua ex re Coiterus, dentes non ossa, sed pe-
culiaria quædam duriora, candidiora, & solidiora corpora esse, col-
ligebat, & denique unde & quomodo ea primordia incipiant, &
Anatom. l. 9. c. 10. progrediantur, num ex radice quadam, ut Diemerbroeckius con-
tendit, & primis dentibus, & qui post horum delapsum ex iisdem
alveolis erumpunt, communi, an potiùs & illi, & hi dentes cor-
pora sint penitus sejuncta. Poterat ergo Kerckringius in hac tra-
ctatione majorem diligentiam præstare, neque hic solùm, sed & ali-
bi, ut puta cùm de Sinibus Pituitariis, & præsertim majoribus ni-
hil dicit. Nam hoc ipsum quòd vel in Fœtu perfectissimo nondum
appareant, propter eorum usuum perquisitionem minimè erat præ-
termittendum; nec prætermittebant sanè Veteres, qui & quo tem-
pore in pueris observari inciperent, adnotabant. Vel cùm paulò an-
te, foramina per quæ maxillæ inferioris vasa, nervique ingrediun-
tur, & egrediuntur „ in Fœtu etiam noni mensis ita dubiè appare-
„ re, dicit, ut qui nesciret, ea in adultis esse, ne locum quidem eo-
„ rum reperiret. „ Nam certè in pluribus Sceletis, quorum nonnulla
etiam asservo, ipsius quadrimestribus non multò majoribus, ea ipsa
foramina sunt manifesta. Sed multò magis Kerckringii diligentiam
desidero ubi postquam os Ilium, dixit, antrorsùm porrectum ma-
151. gnam acetabuli partem constituere, addit: „ ac deinde descendens
„ maximi foraminis margini attenditur; „ huc enim ne pertingat,
subjecta in ipso acetabulo ossium pubis, & ischii extrema vetant.
Illud rectè confirmat, tria hæc ossa ad constituendum acetabulum si-
l. 1. tr. 5. mul concurrere: quod Verheyenium miror, non modò nunquam
c. 13. observasse, sed neque apud alios quàm apud Cl. Palfynium legisse.
Nam præter Kerckringium plures antea Anatomici idem tradide-
Obs. Anatom. rant, & multò diligentiùs Falloppius, Veslingius autem peculiari
Synt. Anatom. c. 2. quoque iconismo exhibuerat; ut non recentiorum dumtaxat, sed &
veterum Profectorum libri non multùm à Verheyenio versati esse
videantur. Postremò quæ de alia aliarum costarum curvatura, &
152 positu observavit Kerckringius, cum iis nostra Fœtuum Sceleta val-
de consentiunt. De numero autem costarum quòd is confirmat
„ rarò duodecimum excedere, rariùs infra subsistere; „ nos quoque
1 semel undecim costas numerasse meminimus; quæ tamen ab latere
sinistro erat quinta, ea erat cæterarum latissima, & per geminam
cartilaginem cum sterno committebatur.

ANI-

ANIMADVERSIO XXXIII.

NErvi definitioni, seu potiùs descriptioni à Verheyenio sumptæ dum involucra addis, intermedium quo nervi, eorumque 154.
præsertim initia, manifestissimè obvoluuntur, omittis; quod quidem *De Nervis quædam.*
nervorum involucrum minimè est à Ridleyo prætermissum. Porrò Anatom.
in iis quæ ex Listero adducis, erudito alioquin, & docto Viro, si Cerebr. c. 2.
notare nolebas: quæ de alio in medulla spinali atque in cerebro corticalis substantiæ loco videtur ipse ex Collins auctoritate produ-
cere, ea plures ante hunc Auctores habuisse, & nominatim Malpi- 155
ghium; at illud certè prætermittere non debebas quod profert quasi ab eodem Malpighio universè demonstratum: „ nervos opticos
„ tantùm ex membranis complicatis constare; „ Nam Malpighius in- 155.
trà anfractuosas piæ matris complicationes albam cerebri substantiam Exercit. de Cere-
tum in eorum descriptione memorat, tum in Figura ipsa ostendit: bro.
& quamvis eas complicationes, non in uno tantùm animali, ut Eustachius, sed in pluribus piscium speciebus observaverit, candidè tamen fatetur, easdem in aliis animalibus contra atque speraverat, non vidisse, ut quibus nervi optici quasi virgularum fasciculi ex medullaribus fibris quas suæ ambiunt membranæ, compositi obtigere.
Cùm verò in iis quæ aut ex eodem Listero, aut ex aliis porrò adducis, plura notari posse, intelligam; tum ex his quæ postremo loco ex Professore Cl. adscribis, non modò quædam sunt de quibus ampliùs quærendum censeo, verùm etiam nonnulla sunt, quæ, ut hic quidem afferuntur, non video qua ratione (nisi fortè precaria) explicari satis possint. Disertè enim affirmatur: „ tametsi 170
„ totum cerebrum interiùs lapidesceret, dummodo per ipsius involucra membranosa sanguis liberè flueret, posse spiritus animales per proprios ductus à sanguine secerni, & exinde mediantibus contiguis nervis ad singulas partes amandari. – Generico autem cerebri nomine non solùm cerebrum propriè dictum, sed etiam
„ cerebellum, & medulla spinalis intelligitur. „ Neque hæc per ea 169.
quæ præmittuntur, faciliora fiunt: „ Spirituum secretionem non fieri per peculiares glandulas à vasis sanguiferis distinctas, sed per ductus secretorios qui ab ipsis vasis sanguiferis immediatè oriuntur. „ Nam etsi hoc admitteretur, non tamen intelligeretur, quomodo cerebro lapidefacto, intrà hoc adhuc ii ductus paterent ut ad initia nervorum intrà ipsum altè recondita spiritus deducerent, sicuti non intelligitur, quomodo à „ singulis duræ piæque meningis sanguiferis vasis „ spiritus secernantur, quod pariter affirmatur. Etsi enim

ſi enim vel ad ipſam cerebri baſim, ut dum hanc elevamus, animadvertimus, vaſa quædam ſanguifera ab una ad alteram meningem tranſmittantur, plura tamen in dura, ceu ipſi propria, ſubſiſtunt; à quibus ſi ſpiritus ſecernerentur, non niſi per vias precariò per piam admiſſas ad cerebrum, aut ipſos nervos permeare poſsent. Illud quoque aſseritur: ſi cani viventi notabilis nervus filo ligetur,
170 ejuſmodi ligaturam ex ſe quidpiam aliud præſtare non poſse quàm contenti in nervo *liquidi* fluxum præpedire, non autem intimas ligati nervi fibrillas diſrumpere, quoniam ſoluto filo, ſenſus motuſque ligatura ſublati protinus reſtituuntur. Quæ ſi, ita præſertim univerſè atque abſolutè, vera eſsent; verum eſse non poſset alterum quod tamen ego vidi, experimentum, pluries à Cl. Vallalva inſtitutum, videlicet iis notabilibus nervorum truncis qui ad latera arteriæ aſperæ per collum deſcendunt, filo arctè conſtrictis, & illico ſolutis, canem intrà aliquot dies mori eodem modo ac ſi illi nervi amputari eſsent. Tandem cùm dicitur; „ ſi medulla oblongata primam
171 „ inter, & ſecundam colli vertebram ſcalpello ſecetur, quò nervi „ omnes cerebri, cerebelli, & medullæ ſpinalis contiguitate totius „ emporii confluunt, in inſtanti animal perire; „ cætera quidem intelligo; ſed quomodo eò nervi omnes confluant, non video. Neque hæc tamen Cl. illi Scriptori objiciò, qui ſuo in libro qua ratione ea accipi velit, fortaſſe declaraverit; illud dumtaxat contendo, ea omnia à te aut non ſic proponi, aut explicari, aut demum notari debuiſse.

Vide Theatri Tom. II. 407

ANIMADVERSIO XXXIV.

160. *Alia de Nervis, & de eorum Plexibus Gangliformibus.*

INter ea quæ ad ſpirituum animalium exiſtentiam in dubium vocandam à te ſupra propoſita ſunt, non poſtremum ſanè locum merentur duæ Cowperi animadverſiones, ut quæ ex ipſa nervorum ſtructura diligentiùs conſiderata trahuntur. Nunc igitur videamus, quid viciſſim adversùs eaſdem reſpondeas. Erat prima: liberum per nervos decurſum ſpiritibus eſse non poſſe, cùm eorum tubuli non ſecundùm longitudinem ſint pervii, ſed cellulis, globulos repræſen-
172. tantibus, interſtincti. Reſpondes, te non videre, quomodo aliter quàm per conjecturam hæc proponere potuerit Cowperus, cùm ii tubuli ſub oculos vel exquiſitiſſimis microſcopiis inſtructos non cadant. Ego verò non video, quomodo tua iſta reſponſio ullum habeat locum, quando Vir ille quem tu meritò *oculatiſſimum* vocas, ea ipſa, ut à ſe viſa, ac perſpecta disertè propoſuit. Vide igitur, annon opportunius aliquantò ſuiſset reſpondere, eam quidem cellu-

larum

larum speciem se se Viro cujus fides non est in dubium revocanda, obtulisse; sed fortassis nihil aliud fuisse nisi areolas quæ inter fibrillas ad retis modum decussatas intercipiantur; in iis autem fibrillis, aut in earum, si omnino sint admittendæ, cellularum parietibus, aut potiùs inter hosce ipsos parietes, veros nervorum tubulos esse concipiendos. Altera animadversio erat: spirituum motum nimis cohiberi, & tardari oportere ob variam nervorum diametrum, cùm hi in suo exortu perquàm angusti, in progressu hic illic, & præsertim ad plexus gangliformes, multùm dilatentur. Ad hanc tu animadversionem non modò nihil respondes, sed neque in toto hoc tuo Theatro rationem Lectori exhibes qua ad ipsam possit respondere. De nerveorum enim Plexuum, & præsertim eorum qui à Cowpero commemorantur, Gangliformium natura neque in hac (quis crederet?) de Nervis tractatione, neque alibi vel unum verbum habuisti. Si enim tradidisses, Plexus ibi occurrere solere quò plures nervorum rami (quorum multos discedere tantùm, vulgò imaginantur) conveniunt; inde facilè Lectores intellexissent, ad plexus gangliformes, & aliis similibus in locis non tubulorum diametros, sed numerum, aut intervallum augeri. Si docuisses, in memoratis plexibus nonnulla sæpe quæ in nervis ipsis non observantur, spectari, & nominatim colorem ad rubrum inclinantem interdum usque adeò ut supremus Intercostalis nervi plexus cum subjecto nervi trunco spectatus, ita mihi nuper se obtulerit, ut primo aspectu musculi Digastrici superiorem ventrem cum tendine continuato mentiri posse videretur; Si hæc, inquam, atque alia ejuscemodi docuisses; non difficilè conjecissent Lectores, diversæ à nervis substantiæ, quæ ibi eorum tubulis interjiciatur, vel advolvatur, eorundem plexuum dilatationem ex parte deberi. Ex quibus non modò ad Cowperi animadversionem respondere; verùm etiam alia pro sua quisque sententia conjicere potuissent. Alii enim ex eo colore majorem vasorum sanguiferorum numerum in plexibus gangliformibus arguendo, in iis fortasse aliquam spirituum fieri secretionem, existimassent, phænomenis, & experimentis quibusdam explicandis non inutilem. Alii carneum non modò colorem, sed & contextum ibi esse, suspicantes, hinc novas vires ad promovendum nervei succi motum deduxissent, cujus gratia gangliformes plexus ita nervis interjectos credidissent, ut promovendo lymphæ motui conglobatas glandulas vasis lymphaticis interjici, credunt. Sed hæc alii viderint; non enim ideò attulimus quòd satis firma censeamus; sed ut appareat, sine horum plexuum descriptione, à te prætermissa, eorundem usus ne investigari quidem posse.

ANI-

ANIMADVERSIO XXXV.

173 *De Infantibus sine Cerebro editis.*

NOvissimè Listero satisfacis eorum observationes objicienti in quibus „ deficiente cerebro & motus, & sensatio aliquatenus „ subsistunt. „ Quo in loco Fœtus nonimestris sine cerebro editi observationem commemoras à te habitam, & ad V. Cl. nostrique amicissimum Vallisnerium cum tuo de illa judicio missam. Equidem Bidloo assentiri nunquam potui, qui hujus generis à Clerico, & Kerckringio habitas observationes „ pudendas fabulas „ nuncupavit; quasi verò illi rem accuratè non perspexissent, hoc est cerebrum quod intrà cranium non erat, alibi, ex. gr. ut ipse in simili fœtu invenerat, inter os occipitis, & primam secundamque vertebram latere posse, ignoravissent. Siquidem ut aliquando id contingat; in omnibus tamen ejusmodi fœtibus non contingere, cum ex aliorum accuratis observationibus, tum ex ea quoque scio quam A. 1712. cum eodem Vallisnerio habui in infante quam ipse ad me miserat, justo tempore edita, optimo habitu totius corporis, cunctisque visceribus rectè constitutis, nisi quòd cerebri & cerebelli nullo in loco quidpiam ostendit. Itaque & tuam observationem admitto, & de ea judicium sive Viri ejusdem Cl. massam carneam à te observatam cerebrum fuisse, conjicientis, sive tui ipsius, à medulla spinali eo in fœtu omnes spiritus repetentis, eò laudabilius esse, fateor, quòd & ille conjecturæ suæ rationes plures adduxit, & tu in eo fœtu medullam spinalem bifidam, ac multò quàm in aliis fœtibus ampliorem vidisti: quam etiam à Tysone in non valde absimili infante „ multò „ latiorem solito „ inventam esse, non ignoro. Attamen si ad alias ejusmodi fœtuum observationes te convertas; istiusmodi certè explicationibus minimè poteris spirituum existentiam tueri. Namque ut mittam in ea quam ego feci, infante neque massam illam carneam, neque bifidam medullam fuisse, hanc autem æquo amplioriem nobis certè visam non esse; quid de fœtu à Cl. Litrio observato dicemus, in quo non cerebri dumtaxat, sed ne spinalis quidem medullæ vestigium ullum deprehendit? Quinimò in ea ipsa quam cum Vallisnerio observavi, infante undenam septimi, octavi, noni, & decimi nervorum paris initia spiritus hausisse, conjiciemus? Hæc enim non, ut Litrius, invenimus exsucca, sive „ admodum & sicca, & „ dura; „ sed contra mollia, & omnino qualia, cerebro peritè, & recens sublato, in cranii basi ostendi solent; ultra duræ matris, basim cranii investientis, superficiem prominebant.

Exercit. Anatom. Chirurg. Decad. 1. Exerc. 10.

Vide apud Ridleyû in Tom. II. Theatri 328

Histoire de l'Acad. R. des Scienc. A. 1701.

ANI-

ANIMADVERSIO XXXVI.

NUnc tecum ad distributionem, & extremum filamentorum nerveorum progressum pergamus, quem „ per Tabulas sequentes abundè, ais, explicari, totum, ut in Capitum Indice „ loqueris, Systema nervosum demonstrantes. „ Frustra tamen hìc Lector quatuor priorum Cerebri Parium, itemque septimi progressum perquiret. Quorum quidem nervorum Tabulas si ante eorum descriptionem neque rectè, neque perspicuè poni, intellexisti; cur Medullæ Spinalis, ejusque vasorum Tabulas ante illius descriptionem posuisti? Sed ad singulas Tabulas pergamus. In XLIV. miror, te, quod in proximis facis, non admonuisse, Figurarum omnium magnitudinem multò esse archetypo & naturæ, & Cl. Vieussenii minorem. Illud magis miror, in ea diminutione proportionem non esse servatam. Cùm enim istorum omnium vasorum longitudo tertiâ, ut minimum, parte sit imminuta; quorundam crassitudo non modò imminuta non est, sed adaucta: quod nominatim in trunco Arteriæ Spinalis Anticæ (Fig. 7.) manifestum est. Cæterùm quod attinet ad lateralium plerorumque ramorum in hac, & similibus Figuris delineationem; fatebor candidè quod in dissectionibus observare consuevi: non ita æqualiter, & exactè sive loco, sive sua cum trunco inosculatione dextros sinistrosque sibi invicem respondere. In Tabula etiam XLV. idem proportionum contemptus apparet. Nam vel in ipsa Figura 1. tribus quintis partibus diminuta longitudine, crassities tamen plerorumque nervorum ferè eadem servatur. Ejusdem diligentiæ est, quòd in Figura 2. fibrillæ per N & O indicatæ, ab altero latere omittantur, & quòd contra, litteræ V V à Vieussenii Scalptore omissæ, alienissimo loco addantur. Ibi enim positæ nihil nisi extremam partem secundi Medullæ Involucri designant, ponendæ iis in locis in quibus in Figura 3. litteræ B B à Vieussenio ipso positæ sunt, si eam „ Medullæ spinalis partem quæ caudam equinam constituit „ debebant ostendere. Sed graviores lapsus in Figura 4. deprehenduntur, quæ eandem caudam equinam diductam proponit. Qui ut intelligi satis possint; quid sit ea Cauda, aliquantò clariùs quàm in descriptionibus anatomicis legi soleat, dicendum est. Neque enim, quod multi credere se, ostendunt, ipsum Medullæ spinalis corpus, ex medullari, & corticali substantia compositum, ultra secundam lumborum vertebram multùm producitur, ut inspicientibus eandem Medullam secundo Involucro adhuc inclusam, veluti in Figura 1, videtur. Sed eo dissecto, diductoque involucro, ipsis

Marginalia: 175 (beside line 2); *De Vasa Medullæ Spinalis.* (beside "Arteriæ Spinalis Anticæ"); 178 (beside "equinam constituit"); *Pars Medullæ Spinalis, Cauda Equina dicta.* (beside "proponit")

ipſis oculis, manibuſque eſt obvium, quidquid infra eum locum teres Medullæ corpus mentiebatur, nihil aliud eſse, niſi inſignem quendam faſcem nervorum, quos pia mater ita ſingulos ſeorſum involvit, ut nulla vi ſectionis, aut diſtractionis adhibita, poſſint alii ab aliis ſtatim diduci. In toto ergo hoc tractu non modico Spinalis Medullæ non eſt ejus corpus in quo ſpiritus poſſint ſecerni; ſed hi tantùm nervi ſunt qui à Medullæ extremæ lateribus ſuperiùs exorti, rectà, leniſſimè hìc illic curvati, deſcendunt, ut ſe ſe conſtituendis inferioribus nervorum Paribus ex ordine impendant. Hi ergo omnes nervi, ſeu mavis hæc oblonga principia nervorum ad latera præſertim, deorſumque diducta & explicata cum extrema illa ex qua oriuntur, Medullæ parte equinam caudam æmulantur, unde id nomen obtinuere. Nunc cùm Vieuſsenius in ſua Tabula XXI. totam hanc caudam naturali magnitudine propoſuiſset, ac rectè quidem adſcriptas litteras explicaſset; tu inde tuam Figuram 4. deſcripſiſti, quâ eadem nervorum principia „ magnitudine minimè diminutâ „
177 ais, exhiberi; & tamen eorum alia tertiâ, alia dimidiâ ferè parte breviora quàm Vieuſsenius, depingis; illam autem Medullæ extremam partem, ut proportio requirebat, nihil minuis, ut ſi ex tua Figura res ſit concipienda, neceſse ſit, ut illius ſpatii quod inter extremum Medullæ corpus, & imum vertebrarum ſpecum intercedit, magna pars inanis concipiatur. Accedit, te per litteras b. b. c. c. quæ viceſimi, & viceſimi primi Paris principia deſignant, ex-
178 tremam, ſive „ infimam illam, dicere, Medullæ partem „ deſignari ita ut quid tibi velis in iſta Explicatione, Lectores aſsequi non poſſint. Antequam ad proximam Tabulam tranſeamus, ſuper hujus Figura 2. & 5. unum adjiciam. In 2. errorem judico Scalptorum, quòd nervi Acceſsorii E E non multò tenujores pingantur, quò inferiores ſunt; id enim Vieuſsenius in deſcriptione non prætermittit; ego ſanè inferiorem eorum partem adeò tenuem obſervare conſuevi, ut proptereа circa eum quo cum Medulla junguntur, locum neque Verheyenii ſilentium, neque aliorum diſsenſum mirer. In 5. in qua tu ſurculum q duplo quàm archetypus, craſſiorem proponis; nonnulla eſse, non diſſimulo, & nominatim nervi Intercoſtalis exortum b, quæ num ita ſemper ſe habeant, ego, aliique dubitamus.

De Nervis Acceſſorio, & Intercoſtali.

Nervogr. l.3. c.4.

l.1. tr. 7. c. 5.

ANI-

ANIMADVERSIO XXXVII.

CÆterùm & in ea ipsa 5. Figura, & in proxima Tabula XLVI, & in reliquis incredibilem Cl. Vieussenii laborem & solertiam eò magis commendo quò magis experiendo didici quid sit in ea parte Anatomes diligenter versari. Hinc est, ut minùs facilè ferendum credam, siquis Tabulas tanta cura apparatas aut pervertat, aut negligat. Itaque tuarum omnino partium erat, Mangete, prospicere, ne tui Scalptores non modò in iis vitiarent quæ supra notata sunt, sed etiam, idque multò magis, ne inverterent, quod magno & Tironum detrimento, & Professorum incommodo in Bibliothecæ tuæ Anatomicæ altera editione fecerunt, in cujus Tabulis XC. XCI. XCIII. & XCIV. id omne inversum est quod in superiore Figura 5, in Tabula XLVIII, & in hac ipsa XLVI. recta gaudeo ratione exhiberi. Has verò Tabulas neglexisse (si quidem vidit) Verheyenius videtur, cùm ea quæ in Tabula hac XLVI. monstrantur, ex Willisio descripserit; in cujus delineationem nonnulla ex brutorum anatome irrepsisse, suspicari debebat tum quia sic in aliis ipsius contigit, tum verò inprimis quia in eâ ipsâ quam Verheyenius descripsit, arteriæ magnæ figura non hominis, sed bruti cujusdam est. Cæterùm quo candore Vieussenii Tabulas commendo, eodem monendos Tirones esse, judico, uti ipsas ita inspiciant, ut non ignorent, non omnia quæ in ipsis spectant, ad eundem semper modum se habere. Non modò enim in minutis ramis Natura haud magis in nervis quàm in vasis certæ cuidam legi se addicit, sed in truncis quoque ipsis, plexibusque majoribus non unam semper rationem observat. Sic ne à XLVI. Tabula recedam; cùm nuper in collo & suprema thoracis parte Intercostalis nervi truncum persequerer, primùm multò tenuiorem proximo octavi Paris trunco vidi, deinde Plexum quidem intrà thoracem observavi cui numerus 37 inscribitur; sed proximum superiorem qui per ∇ indicatur, non modò deesse, comperi, verùm etiam qua ratione superior Intercostalis truncus eidem Plexui 37 continuaretur, videre satis non potui. Surculos quidem tenues cum eodem Plexu commissos vidi, & in uno horum, transversim introrsum, non sursum pergente, plexum alterum gangliformem, & ipsum transversim, non ad perpendiculum, positum; sed hæc nihil ad Plexum ∇, & ad truncum Intercostalis ponè subclaviam arteriam inter duos Plexus adumbratum. Hæc idcirco non prætermittenda esse, duxi, quoniam neque Willisium, neque Ridleyum in Observationibus eadem quæ Vieussenius, vidisse hic, constat; & non

De aliis Nervis.

I. 1. Tab. ult. Fig. 1.

desunt qui de nervi Intercostalis continuatione, & natura quædam agitant ab his quæ vulgò traduntur, discrepantia. Sed fortasse hæc omnia ab alia in aliis occurrente nervorum dispositione proveniunt. Aliud quoque varietatis exemplum Plexus Cardiacus superior 43 præbet, ut quem inter arterias aliquando asperam & magnam, ut
179. Vieussenius hic docet ad litteras QQ, aliàs magnam inter, & pul-
Nervor. Descript. c. 3. monarem, ut Willisius describit, observasse, memini. Inter infimos quoque Paris Vagi truncos frustra nuper quæsivi communicationem illam per ramusculum 19. & multò magis duplicem illam & alternam
Ibid. quam docet Willisius, cujus ductum sequitur Verheyenius in tuæ Tabulæ LVI. Figura 7. Vidi enim singulos truncos ab singulis lateribus rectà pergentes, nullis, nisi tenuibus, emissis surculis quorum ab uno trunco ad alterum nullus transibat. Et hæc modò exempla sufficiant; nam cætera quæ & in hanc, & in proximas Tabulas adduci possent, nimis longum esset proponere. Quinimo ita censeo: si nervorum perquisitio ita facilè, & quod consequitur, ita crebrò ut perquisitio vasorum sanguiferorum, in Scholis Anatomicis institueretur, esse plurima fortasse quæ etsi ut perpetua proponuntur, quod attinet ad originem, numerum, & connexiones nerveorum ramorum; non minùs tamen varia deprehenderentur quàm in vasis ex. gr. spermaticis contingere, videamus. Hinc est, ut non omnia phænomena quæ per certas nervorum connexiones vulgò explicantur, ita explicanda esse, judicem, sicuti vicissim nonnulla per easdem explicanda esse, existimo: atque adeò hinc est, ut quemadmodum probo quòd non omnia quæ de usibus nervorum addi horum descriptionibus, & tabulis solent, adscripseris; ita minùs probem quòd nulla omnino quæ proponeres, ex iisdem selegeris. Quod reliquum est, cùm me tædeat ad ejusdem generis errores notandos identidem redire, satis fuerit perpaucis hic indicare, te L. Tabulæ Figuras priores duas plùs dimidia parte imminutas exhibentem, ea de re Lectores non admonere; & cùm in utraque nervos proponas à parte tantummodo dextra, de ea re quod ad 2. quidem Figuram pertinet, admonere; quod ad primam, non admonere; & denique è contrario cùm in Tabula XLIX. Dorsales nervos ab utraque parte repræsen-
185. tes, tamen dicere, eos repræsentari „ à parte dextra. „ Sed in eandem Tabulam XLIX. illud præstat adnotare: ramusculorum d. d. d. d. &c. necnon e. e. e. e. &c. illos quidem dici à nervo Intercostali in Dorsales immitti, hos verò ab Dorsalibus in Intercostalem; nullam tamen satis firmam apparere rationem quare id potiùs quàm contrarium, dicatur, aut quàm utrosque ab Intercostali in Dorsales, vel ab Dorsalibus in Intercostalem immitti. Ejusmodi

ani-

animadversio in complures pariter ramos qui inter unum atque alterum nervum, aut inter nervos & medullam deducti in superioribus Tabulis proponuntur, & huic, vel illis potissimùm assignantur, afferri potuisset; sed satis erit hìc semel indigitasse.

ANIMADVERSIO XXXVIII.

NUnc tecum ad Arterias progrediamur; quarum quidem tubum *cylindricum* esse, pronuncias. Id placuisse Viris quibusdam do- 192
ctissimis, non ignoro; sed tamen ex Anatome Struthiocameli ab Experientissimo Vallisneriò nostro edita tu scire vicissim poteras, arteriam magnam ejus animalis quà hæc, digitorum quasi sex transversorum longitudine, nullam emittit propaginem, evidenter non *cylindricam*, sed conicam observatam esse à Viris Clarissimis, meique amicissimis Jo. Dominico Santorino Amplissimæ Civitatis Venetæ Protomedico, & Bernardino Zendrino, quorum ut ingenium doctrinis physico-mathematicis subactum nemini est ignotum, ita singularis in observando diligentia, & peritia mihi usu quoque ipso spectata est. Ex reliquis omnibus quæ de Arteriis habes, sunt in quibus cum Verheyenio rectè sentis, sunt in quibus rectè ab eodem dissentis; at sunt etiam in quibus non rectè. Rectè primùm, ubi loqueris de Arteria Pulmonari, incuriam declinas qua ipse in utraque Anatomiæ suæ editione eam arteriam dixit „ à cavitate cordis dextra sanguinem l.1.tr.1.
„ per pulmones deferre ad sinistram. „ Rectè quoque cum eodem c.4.
indicas, quibus in cadaveribus sanguifera vasa per arteriosi trunci 192.
tunicam extimam quasi ad retis modum reptantia nullo negotio conspiciantur. Sed non æquè probare possum quòd cum eodem in quibusdam aliis consentias, aut ab ipso dissentias. Namque ut omittam *De Arteriarum structura.*
numerum tunicarum, quibus de rebus non libenter disputo; nonnulla quidem ex iis quæ ambo de earundem tunicarum natura docetis, in boum arteriis facilè agnosco; sed eadem in humanis ut esse concipio, ita num satis evidenter ostendi possint, dubito. Multòque etiam magis de nonnullis dubito in quibus à Verheyenio dissentis, & nominatim num ii de quibus dicis, succi „ in vasis cavum stil- „ lare „ possint; longè enim alia ratio est de succo intestinali cujus secretoriæ glandulæ infra muscularem tunicam ponuntur, atque de istis arteriosis quibus multò crassissima arteriarum tunica ex tot confertis fibrarum carnearum stratis compacta, esset penetranda; Ad hæc num istæ ipsæ fibræ carneæ „ spirales sint, & longitudinales „ & num hæ elevandæ ac dilatandæ arteriæ inserviant, veluti in intestinis, quasi verò in hac quoque re alia ratio non esset, ac satis cau-

sarum

sarum ad elevandam ac dilatandam arteriam in sanguine intruso, & ulteriùs vi propulso non haberemus. Et ego quidem in arteriarum intima tunica non modò nullas satis manifestas fibras longitudinales agnosco; sed qua ratione, cùm non sint, apparere aliis interdum possint, assequi me, credo. Denique in arteriis nullas alias carneas fibras nisi annulares observo, neque alias in Figura 4. & 6. Willisius, & Verheyenius delineant, ut mirer, te in illius Explicationibus inter verba Auctoris, annulares esse, constanter docentis „ potiùs & „ veriùs forsan esse spirales „ nullâ adjectâ hujus tuæ additionis notâ, intrusisse.

Vide infra in Tab. LI. & pag. 100

ANIMADVERSIO XXXIX.

SED quid est, obsecro, quod inter Arteriarum descriptionem, earumque Tabulam nobis exhibes? Esse enim „ sanè admodum
193 „ rarum „ dicis; sed quid sit, non dicis. Estne Poema aliquod tuo isto Theatro dignum? Nam præter multa poeticè magis quàm philosophicè excogitata, locutiones passim occurrunt Poetam magis, vel potiùs Archipoetam quàm Anatomicum decentes: „ hac incur-
193. „ sione inchoatam iri incendiariam ejus salutis troadem :— faces sæ„ vo valetudinis funeri itentidem febrilis Megæra incendebat: — sæ„ vior in thorace nidulans malorum tragœdia: — subitam mortis
198. „ pronubam elevare: — polyposæ per eclypticam sanguinis coacer-
199 „ vationes „ & aliæ sexcentæ. Estne verò scriptum gallicè, an latinè? nam gallica hæc mihi videntur: „ cujus pollicitam historiam „ oculis tuis offerendam jam vado: — corpora trajectionem disputan„ tia, &c. „ Sed hæc conor utcunque intelligere. Illa verò, nisi tu explices, frustra tento; videlicet in ea Paupercula, nostri
193. Auctoris „ operi commissa „ cujus „ virium robur hebetabat in „ dies „ quæ *acuta* febris *aculeo* torquebatur, quid esset illud „ spe„ ciale respirationis convicium „ ex quo ille morbi naturam *subodorabat*, ego assequi non possum. Præterea dum in eadem describit *eluctabilem* respirationis oppressionem cujuscunque laboris *sarcinæ obluctantem*; ut immò *nec* gradus scandere, *nec* citatiori gressu misella incedere *sine* maximo pectoris angore, vehementique palpitatione *impar* esset; hoc unum quæro abs te, Mangete, affirmet, an neget? Huic in describendo morbo perspicuitati cadaveris descriptio respondet; ex qua frustra coneris intelligere, an expansio illa arteriæ magnæ esset instar facci à latere appensi, ut Figura indicat, num verò omni ex parte esset æqualis, ut ejus quo tota ibidem arteria implebatur, polypi occurrens *in centro* perforatio videtur

De Aortæ Dilatationibus.

tur significare. Et tamen id perspicuè tradere & ad consequentes meditationes concipiendas, dijudicandasque, & ad historiæ complementum erat necessarium. Nam in cadaverum dissectionibus modò una, modò altera ratione ejusmodi expansiones observavi, & in his superiore Januario unam multò ista majorem, & rariorem, ut cujus hiatum non inclusus polypus, sed arctissimè adnata subjecti pulmonis pars, dura, & compacta, prorsus obstruebat. Verùm sicuti non debebat esse in tuo Theatro, sic non erit certè in hisce ad ipsum Animadversionibus, longis morbosarum Partium descriptionibus locus, quem alibi opportuniorem habebunt; quamobrem neque omnia quæ alioqui possem, in ista intrusa Dissertatione, sed ea dumtaxat notabo quibus Tirones admoniti, non facilè ob tuum de ea judicium in errorem prolabantur.

ANIMADVERSIO XL.

PRincipiò causa istius Aortæ expansionis inclusus polypus sine ulla dubitatione pronunciatur; cùm tamen, ut postea ostendetur, 193.
rationes non desint, cur polypi causa ipsa arteriæ expansio videri possit. Cæterùm ut res explicetur, multa præmittuntur de justa 194
in sanguine principiorum mixtura, hujusque causis, quas esse ipsa principia, & cor, & vasa, constituitur. Quo in loco duo non sunt prætermittenda: Inter ea principia duplex & distinctum seri genus enumerari, subtile, & lentum; quasi verò id omne discrimen à varia aliorum principiorum sero, hoc est aquæ additorum, copia, & natura non penderet: Et vas ***quodlibet*** sanguiferum conos per tra- 194.
ctum suum, angulosque advenienti sanguini objicere ita ut propterea „ in quacunque vasorum portione „ principiorum sanguinis allisio ad illorum parietes, & ab his reflexio contingat; perinde quasi nulla alia vasa sanguifera præter arterias forent, & venæ in rerum natura non essent. Porrò etsi tres positæ sint causæ convenientis miscelæ; incongruæ tamen una tantùm agnoscitur, inæqualitas principiorum. Nam in cor impellens, & in vasa reflectentia ullam posse cadere inæqualitatem, negat idem Auctor qui eo ipso anno quo hæc scribebat, editâ Historiâ Hepaticâ contendit, omnino dari Part. 2.
„ morbum in solido independenter à fluido.„ Cùm autem ab in- c. 1.
congrua miscela duo potissima concretionum genera deducantur, rigidarum, & flexilium; ***patere*** dicitur, rigidas suis spiculis non affigi 195
posse asperitatibus cordis, aut sinuum cerebri, sed tantummodò extremis vasorum angustiis, & sic obstructiones, & inflammationes efficere; contra, flexiles non his angustiis, sed illis inæqualitatibus adhæ-

adhærere, & sic principia polyporum constituere. Hæc, inquam, patere dicuntur; & tamen illud, opinor, magis patet: concretiones *flexiles* istas & *gelatinosas*, si crassiores sint, aut ab impulsu cordis, & arteriarum non ita valido urgeantur, facilè in aliquorum vasorum angustiis hæsuras esse. Nihilominus perinde ac si illa paterent, ex iisdem colligitur, polyporum primordia non alibi quàm in cordis ventriculis, & cerebri sinibus incipere, idque eò magis quia præter superficierum asperitatem, major iis in locis *est* viæ amplitudo, atque ideo cursus sanguinis retardatio. Quæ dum scriberet, videre profectò poterat, cùm in Arteriæ expansionibus non modò via dilatata; sed & superficiei interioris asperitas & inæqualitas soleat inveniri, nihil repugnare quò minùs intrà ipsas expansiones polypi inchoentur. Et nos revera in muliere quadam cùm nihil uspiam polyposi, & nominatim in corde, & cerebri sinibus invenissemus, intrà aneurysma tamen non magnum in quod sinistra ejus arteria subclavia expandebatur, adhærentem oblongum polypum observavimus.

De Polypis in iisdem Dilatationibus.

ANIMADVERSIO XLI.

Hic tamen quod securè à principio est pronunciatum, polypum videlicet propositæ expansionis causam fuisse, id sine ulla dubitatione tenetur. Itaque ad nonnulla explicanda symptomata quibusdam præmissis, & in his: sanguinem *regurgitasse*, & repulsum
195. fuisse per venas à corde *ad totum corpus*, quasi valvulæ in ejus mulieris venis nullæ fuissent; expansionis successiva productio sic explicatur. Polyporum in cordis caveis inchoatorum productiones *directo*
196 quidem *tramite* Cavam, venamque, & arteriam pneumonicas *tota libertate* percurrebant; sed quæ Aortam pervadebat, ea cùm parvo ab egressu è corde intervallo in flexum canalis, seu arcum *impingeret*; hinc „ in elongatione ulteriori valde impedita „ subsidebat, ibidemque adaugebatur. Hìc vides ut obliviscatur, polypis per venas è corde productis redeuntis sanguinis motum obstare, itemque vasa illa pneumonica flecti paulò post in ramos, atque adeò truncum præsertim Cavæ Inferioris non in directum ventriculo cordis obverti. Sed tamen hæc prætereamus, & quid his adjiciat, attendamus. „ Sentit, inquit, obstaculi fixitatem sanguis, & „ trusione sua removere acriter nititur, unde expansiones parietum „ in vase &c. – Præcipuè autem elata sensim in aorta malefici „ corporis vastitate, unà cum sanguine semper in hunc locum per „ cordis systolem arietante, tanta ejusdem vasis expansio, ut distra-

„ ctis

„ ctis usque ad ultimam cohæsionem, & renitentiam ejusdem lateri-
„ bus, in amplam scissuram illud cesserit; quâ tamen datâ portâ
„ eruptio non dabatur sanguineo torrenti, dum idem polypus, qui
„ colubrum more sinum maternum dilaniaverat, nunc quasi crimi-
„ nis pœnitens, consciusque quantum versaretur negotii ad hunc
„ egressum prohibendum, laciniosis productionibus validis exactissi-
„ mè coalescebat cum laceratis arteriæ marginibus. „ Oh ingenio-
sum, Dii boni! Polypum, & verè, sicuti postea appellatur, ***doci-*** 198.
lem! Non dixeram ego, Poema hoc esse? Sanguis sentit, Polypus
quasi ratiocinatur, Colubri maternum sinum dilaniant. Anato- *De iisdem Aortæ Dilatationibus, & Polypis.*
micus, hisce omissis fabellis, quæsivisset, an expansio illa Aortæ
aliâ explicari ratione posset. Nam cùm trahi in dubium nequeat,
quod & noster paulò post inculcat, Aortæ arcum non longè à cor-
de incurrenti sanguini objectum, hujus cursum subitò, & violenter 197.
inflectere; facilè intelligitur, si cordis impulsus nimiùm intendatur,
& præsertim si Aorta vel à primordiis minùs firma sit, vel ab ero-
sivo aliquo principio (cujus indicia in Aortæ, jam expansæ, aut hic
illic ossificatæ tunicis evidentiùs prodere se solent) debilitata; faci-
lè, inquam, intelligitur, primùm in hoc, aut consimili rerum statu
Aortæ expansionem effici; deinde cur Aortæ dilatationes ad illam,
aut prope illam curvaturam frequentissimè inveniantur vel nullo præ-
sente polypo, ut pluries à me quoque ipso observatum est. Sic au-
tem dilatatæ Arteriæ parietes à sanguinis aucta semper mole, &
pondere, atque assiduo incursu, concurrente etiam erosivo persæpe
principio quo vel proxima ossa corroduntur; facilè dilacerantur po-
stremò, atque hiant. Quòd si in sanguine lentæ concretiones redun-
dent, proclive est intelligere, quod supra etiam indicatum est, qua
ratione ob retardatum in dilatato tramite motum, & superficierum
inæqualitates, intrà excitatum jam aneurysma polypi incipiant, ibi-
demque ex multiplicibus depositionibus, & adhæsionibus haud rarò
ita perspicuè increscant, ut sæpiùs intrà aneurysmata polypos in plu-
res curvas lamellas, persæpe albis particulis, & quasi punctis distin-
ctas, observemus dispositos, quarum lamellarum exteriores, alias,
& hæ alias, ut in cæpis videmus fieri, complectuntur. Hic igitur
causarum ordo an ista in muliere habere locum potuisset, priùs disqui-
rendum erat, quàm oppositus ita securè, & ex parte etiam fabu-
losè statueretur. Sed his missis, ad reliqua progrediamur.

ANIMADVERSIO XLII.

193. IN historia, Pulmonum lobi sinistri, non utriusque, infarctus pro-
196. positus fuerat; & tamen in explicatione ea causa adducitur quæ
utrumque indiscriminatim lobum infarcire debuerit. In historia pari-
194. ter „ quasi quod Circæum „ imò Gorgoneum „ aperiretur pro-
„ scenium „ intima expansionis facies „ lapideâ incrustatione obdu-
„ cta, admirationem ingeminabat. „ In explicatione autem, verè
196. Circæo aperto proscænio, illa admiranda crusta lapidea in *osseam* pri-
mùm, *imò saxeam*, deinde in *tanquam lapideam*, postremò in vul-
garem osseam *solidescentiam* transformatur, qualem nimirum in se-
num vasis majoribus quotidie, & haud rarò in ejusmodi Aortæ ex-
pansionibus observamus. Causæ verò ejusdem ossificationis quæ cum
„ tartaro vinoso in dolio „ comparatur, me detinerent, nisi ad ea
quæ de Asphyxia dicuntur, properarem. Mittam, duas causas
poni quæ ad Asphyxiam faciendam *conspirare simul* debeant; & de-
inde secundam relinqui, ac primam tantùm inculcari. Mittam alia
ejusdemmodi, ut cùm impedimentum requiritur, Aortæ parietibus
universè advolutum; & continuò Asphyxiæ exemplum affertur in
197 quo hoc impedimentum „ ultra diaphragma non protendebatur; „
imò paulò post ex propria observatione affirmatur, semper in denatis
ab hoc morbo occurrisse id impedimentum usque „ ad medietatem
„ arcus aortæ. „ Hæc, inquam, omnia mittam, & ad eas peculia-
res animadversiones quæ super Asphyxia proponuntur „ morbo fre-
„ quenti, nec tamen satis ad nostri calculum per paginas Authorum
De Asphyxia. „ eventilato „ decurram. Principiò ponitur: sicuti ad sanguinis cir-
cuitum perennem & validum concurrunt motus cordis „ tanquam
„ principalis „ & motus arteriarum „ tanquam substitutus, & vica-
„ rius „ ita sine motu arteriarum adhuc circumire sanguinem in
Asphyxia: quod mihi quidem nunquam ita verisimile visum est, ut
investigandum non putaverim, num verè nullus in Asphyxia arteria-
rum sit motus; si autem verè nullus sit, num id omnibus, intimis-
que præsertim, arteriis commune sit. Cæterùm hìc, quasi ut illud
verisimilius videatur, res longè minùs verisimilis ut certa proponi-
tur: hoc est sine motu cordis; qui paulò ante *principalis* statutus
est; per solum motum arteriarum in casibus variis cruorem per va-
sa protrudi. Quam ad rem probandam, ex quodam Auctore cor
mulieris ita gangræna in superficie, & ventriculis vitiatum proponi-
tur „ ut ad tactus levissimos totum sub manu solveretur. „ At si
vivente muliere, intermedia parietum cordis substantia tam laxa fuis-
set

set; ipsum sanguinis pondus cor necessariò dirupisset. Præterea eandem vim arteriarum, ut *solæ* videlicet possint „ per tempus aliquod „ circularem trusionem sanguinis „ efficere, duo alia confirmare dicuntur, *pulsio* non interrupta sanguinis ex arteriis in venas, ligato in cane vivente sinistro cordis ventriculo, vel, ut dicendum fuerat, ligatâ aortâ ad sinistrum cordis ventriculum, & integra in denatis transfusio sanguinis ex arteriis in venas. Equidem in duobus hisce casibus ob ultimum cordis impulsum, ob arteriarum se restituentium constrictionem, ob circùm prementium Partium pondus ita concedo, maximam utplurimum partem sanguinis ex arteriis in venas compelli, ut tamen addam, in non paucis cadaveribus me magnam sanguinis partem in arteriis observasse, & quod rei caput est, aliud esse, semel ab arteriis in venas sanguinem extrudi; aliud, *circularem* sanguinis motum *per tempus aliquod*, ut in ea de qua modò dictum est, muliere à solo arteriarum motu servari; nam nisi cor moveatur, semel restitutæ arteriæ dilatari ampliùs non possunt; non dilatatæ autem non possunt contrahi; atque adeò nisi cor moveatur, non possunt moveri.

ANIMADVERSIO XLIII.

VErùm ad ulteriora veniamus. Supponit: Aortæ parietes usque ad arcus medietatem à cavo, & non distractili polypo obduci. Ex hoc duo *necessariò* consequi, dicit. Quorum primum est: sanguinem à corde in aortam intrusum, non modò eos aortæ parietes qui polyposa crusta obducuntur, dilatare non posse, sed ne eos quidem qui deinceps in eadem aorta, ejusque ramis liberi occurrunt. Hujus bipartitæ consecutionis prima quidem pars, ex supposito polypo non distractili ita evidens est, ut mirer, probari; altera ita paradoxa, ut non mirer, non probari. Non enim probat qui, ut probare videatur, affirmat, superato aortæ arcu, deinceps 197.
„ nullam per arterias occurrere resistentiam, impulsus sanguinis in „ latum determinantem; „ quasi verò ultra illum arcum aorta, ejusque rami sanguine non essent plena, aut nullæ occurrerent curvaturæ, obliquitates, divisiones, aut denique aortæ, ejusque ramorum figura ipsa non resisteret: quorum contraria ita omnia perspicua sunt, ut ab ullo, atque adeò ab eo ipso non ignorentur, ut qui duo postrema & supra, veluti indicatum est, & infra in Historia Hepatica inculcat; primum verò in hac ipsa pagina 371
ex protrita inter Recentiores doctrina præmittit quasi unicam (qua in re fallitur) causam sanguinis impulsum ad latera arte-

L 2 riæ

riæ extrorsum cogenda determinantem. Sed invenit, opinor, rationem hæc omnia declinandi, poeticam tamen, ut solet, videlicet sanguinem intrà eam partem aortæ quæ polypo obducta est, *assuevisse* niti tantùm in longum, & non in latum, & sic *mirè* illi uni deinceps motui insistere. Quod quidem in ejus systemate quòd sanguis *sentiat*, non est mirum; imò in eodem mirum est, sanguinem ita docilem, huic eidem rei non assuescere, cùm per fistulam, aortæ inclusam, aut cùm per magnum hujus tractum ossificatum transmittitur; nam etsi parietes fistulæ, aut aortæ ossificatæ non dilatet, tamen ex Cl. Vieussenii, imò etiam Harvæi experimentis, & observatione constat, cùm ea loca superavit, ulteriores arterias dilatare. Nihilominus quasi ineluctabilibus rem confecisset rationibus, concludit: & sic „ alta quies in aortæ trunco, & propaginibus „ cunctis absque ullo motu perennabitur. Quod erat probandum. „ Et tamen hic ausus est aliorum Tabulas ceu *magnificas* traducere!

Neurogr. l. 1. c. 4. Exercit. Alter. ad Riol.

ANIMADVERSIO XLIV.

NUnc quomodo alterum demonstret quod ex eodem illo supposito necessariò pariter consequi, dixerat, videamus. Erat illud: à solo cordis impulsu sine arteriarum subsidio posse vitam per quoddam tempus servari; non autem ultra. Hujus pariter bipartitæ consecutionis pars prior sic tantummodo probatur, ut affirmetur: „ sanguinem, etiam feriantibus arteriarum pressuris, non interrupto adhuc flumine per solam cordis virtutem, minori quanquam passu commeare posse, non secùs ac navim medietate subtracta remorum impellentium. „ Verùm enimvero si hoc genus probationum valeret, non dissimili ratione contrarium probari posset: sanguinem scilicet, cessantibus arteriis, à solo corde circumagi non posse non secus ac saxum quod non nisi à duobus hominibus moveri potest, altero cessante. Accedit quòd etiamsi sanguis à solo cordis motu circumagi posset; haud tamen *non interrupto flumine*, cessantibus arteriis, ageretur, propterea quia motus cordis ipse natura est interruptus, eaque de causa institutum est ut quo tempore sanguis à corde non movetur, ab arteriis se contrahentibus moveatur; alioqui non interrupto flumine non ferretur. Sed
198 ut consecutionis pars prior minimè probatur; ita pars altera nimis probatur. Proposito enim tanquam „ non omnibus manifesto „ illo fine pulsationis arteriarum qui nemini ignotus esse potest, nisi cui Recentiorum vulgatissimi libri, & nominatim Viri Ingeniosissimi, & nobis dum viveret, verè amicissimi Dominici Gulielmini, sint ignoti;

De Sanguin. natura.

ti; inde deducitur, tam gravia, & univerſalia quidem, ex pulſationis ejuſdem ceſsatione detrimenta conſequi oportere, ut non modò quod præfinitur „ quatuor aut quinque diebus protractâ aſphyxiâ ; „ ſed multò breviore ab ejus initio temporis intervallo mori homines, & quidem *irreparabiliter*, debeant. Et tamen Aſphyxiam 14 ante obi- Epid.
tum dies perſtantem vidit Ballonius, atque ut non memorem duos Encheirid. Anat.
quos novit Riolanus, ſine *ullo* arteriarum pulſu *ſex & decem annos* l. 5. c. 46.
vixiſse, cujuſmodi quoque caſum vidit Rouſſæus; non omittam cer- Epiſt. Medic.
tè, propter inventos in trunco aortæ prope cor ſanguinis concreti grumos, eum Pariſienſem quem Bartholinus ſcribit quatuor menſi- Cent. 2. Obſ. 7.
bus ante mortem planè ἄσφυκτον fuiſse. Accedit, ſi ea & univerſalia, & irreparabilia detrimenta Aſphyxiam neceſsariò conſequerentur, neque nos honeſtiſſimum Civem noſtrum Andream Morellum obſervaturos fuiſse toto eo tempore quo Aſphyxia lethali correptus vixit, ſe de latere in latus promptè convertentem, ſatis alta voce, & rectè loquentem, atque ad oblata ſic ſatis bene ſe habentem, neque P. Servium Medicum Romanum, ut Bartholinus idem notavit, fe- Cent. 4. hiſt. 42.
bre continua detentum, poſtquam ſex dierum ſpatio pulſu carviſset, optimè convaliturum fuiſse; ut notiſſimas Hyſtericarum Aſphyxias omittamus. Nimis ergo probat quod erat probandum; neque tamen rectè probat. Ideò enim probat, venas in Aſphyxia brevi fore „ ſanguine enormiter ſaturas, arterias autem fataliter exhauſtas „ quia credit, in Aſphyxia, etiam eo temporis puncto quo cor ſanguinem non impellit, hujus partem ex arteriis in venas profluere, oblitus nimirum, eo temporis puncto ideò in nobis id contingere, quia arteriæ ſe ſe reſtituunt, has autem in Aſphyxia, velut ipſe ſu- 197.
periùs conſtituit, ut non dilatantur, ſic neque reſtituere ſe poſse.
Nihilominus quaſi re demonſtrata, pari magnificentia concludit: *Quod erat probandum*: atque adeò quaſi ad Aſphyxiam illuſtrandam nihil aliud relinqueretur: *Et ut rei*, inquit, *Colophonem addam*.
Sed addat, per me licet, qui ſuperioribus notandis jam feſsus, non inquiram, num in viro, cujus ſiniſter cordis ventriculus „ ſolidiſſi- 198.
„ mi polypi ingentiſſima mole „ occupatus inventus eſt, & propterea repentè mortuo, *proſperrimam* uſque ad extremum fuiſse valetudinem, prudenter cenſeatur; num pulmones in inſpiratione pleu- 199
ram attingant; num eorundem cum pleura per quædam ſtamina connexiones, morboſæ ſint judicandæ; num denique adnexa Tabula Tab. extra ord. I.
ſit „ ex archetypo delineata, & omnia ad ſitum naturalem exhi-
„ beat. „ In qua ut mittam lineolas, penè omnem Tabulæ ſuperficiem novâ ſpecie, ſerrarum inſtar, perreptantes (vaſcula dicerem, niſi etiam per ſuperficiem unius polypi deſcriptas viderem) ut eas,

in-

inquam, & reliqua omittam, ac de Arteria magna, & cum ea communicantibus vasis tantùm dicam; pars ipsius, I, quæ sub corde latere debet, in propatulo est; tubus R, per quem in fœtu cum eâdem arteriâ Pulmonaris communicabat, multò propiùs cor quàm sit æquum, cum ipsa Aorta committitur; truncus O, Subclaviæ, & Carotidi dextris communis, & ea ipsa Carotis multò æquo majores delineantur: quæ duo postrema morbosa hic esse, facilè crederem, nisi & in Historia, & in Tabulæ Explicatione altum de hac re silentium observarem. Ex his omnibus intelligis, opinor, Man-
199. gete, hoc Scriptum non esse *tam solidum*, neque Medicis Practicis ita *utile*, ut ipsum, nihil hic alioqui ad rem faciens, omittere, aut de eodem, præsertim ita prolixo, aliquid, ut de cæteris soles, detrahere non licuisset.

ANIMADVERSIO XLV.

ETsi in Animadversione XXXVIII. quædam in Tabula LI, ejusque Explicationibus notata sint; alia tamen restant, quæ hic
200 notentur. Nimirum Lector est admonendus, nihil Willisium in Explicatione Figuræ 3. de istarum glandularum usu dixisse; in 5. autem Explicatione tunicam arteriæ intimam non „ musculosam ex „ parte „ pronunciasse, sed „ forsan aliquatenus musculosam esse „ scripsisse. Interea cùm id quod Willisio in Explicatione Figuræ 4. exciderat: „ à circularium fibrarum motu esse quòd arteriæ pulsent „ aliquam notulam desideraret; ea quidem verba mutata sunt, sed ita, ut rescriptum sit: „ ab earum motu præcipuam rationem pulsatio„ nis dependere: „ quod quidem num verum sit, ex superioribus Animadversionibus intelligi potest. Quod autem attinet ad Figuram 10; in *coalitu* Carotidum cum Cervicalibus delineando Verheyenius errat, ut solet, cum Willisio; qua de re erit facilè alibi opportunior dicendi locus. Deinde Ramus F. æquo crassior delineatur. De plerisque autem ramis qui à G, & H deducuntur, aliisque consimilibus & in hac, & in proximæ Tabulæ Figura 18. omnino adnotandum erat, perrarò ad unum eundemque modum divisos, distributosque inveniri, cùm vel in ejusdem corporis uno ex. gr. brachio sæpe aliter se habeant atque in altero. Arteria diaphragmatica ad d. non apparet. Similiterque à Verheyenii archetypo desciscit Emulgens sinistra, ut quam ille & delinear, & tradit altiorem quàm dexteram: quod tamen non, ut ipse credere videtur, perpetuum esse, exercitatissimi Eustachii plures Tabulæ, inter se comparatæ, satis docent. Denique ut cætera prætermittam; scire velim,

De nonnul. his Arteriis.

l. 1. tr. 7. c. 1.

velim, quo in loco hujus Theatri (quando in hoc Capite id omittitur) plerorumque Vasorum sedes tradatur; ut puta insignem illam arteriam Musculam Cruralem Internam C per anticam femoris partem immediatè sub Sartorio musculo, & super, non, ut aliæ solent, sub socia vena descendere, donec per inferiorem partem musculi Tricipitis transmittatur ad poplitem, ubi sub vena decurrere incipit. Hæc sanè, atque alia ejusdem generis cùm ad „ accura„ tam Anatomes ideam „ concipiendam, tum verò ad activam Medicinæ partem cautiùs administrandam longè magis utilia sunt quàm superiora illa de Asphyxia cogitata; & tamen illa fusè tradita sunt; hæc ne uno quidem verbo indicantur. Quò minùs jam miror, in hujus Tabulæ Figura ultima de decem quæ adscribi, inscribive debebant, litteris nullam inveniri; nam qua incuria res omittuntur, 201.
eâdem omitti litteræ faciliùs possunt.

ANIMADVERSIO XLVI.

EX iis quæ in superius Caput de Arteriis animadvertimus, licet quidem multa intelligere quæ in hoc Capite de Venis consultò à nobis prætermittuntur. Nonnulla tamen sunt quæ præterire non possumus. Cùm enim doces, Venam Vas esse cujus trunci in Cavam Ascendentem, ac Descendentem *omnes* terminantur; laberis profectò; nam ut truncum venæ Portæ quam vix infra excipis, prætermittam; truncus certè Pulmonaris venæ in Cavas non terminatur: quod eò magis mirum est à te non esse animadversum, quoniam Verheyenius, ex quo eorum quæ de Venis habes, pleraque l. 1. tr. 1. c. 4.
sumis, cautè hunc errorem declinaverat. In Willisii autem Explicationes, *spirales* quidem fibras, ut soles, intrudis; sed evidentem 202.
errorem non emendas in Figuris 2, & 3. quarum una pro altera exhibetur. Similiter in Verheyenii 18. Figuræ Explicatione non modò clam, ut lubet (quod & in Bidloi Explicationibus facis) verba mutas; sed & ea assuis quæ ab Auctoris sententia abhorrent, ut cùm ipsum inducis Venas Cavas, quas consultò, & rectè Superio- 203
rem, & Inferiorem vocaverat, Descendentem etiam, & Ascendentem appellantem, nominibus videlicet cum ambiguis, tum ejus in l. 1. tr. 7.
describendo easdem venas instituto repugnantibus; Vel cùm de venis c. 2.
illis aliis Mediastinis c c. „ seu potiùs (sic enim ille scripserat) „ Diaphragmaticis superioribus „ ipsum producis ita loquentem: „ quibusdam Diaphragmaticæ superiores dictæ „ quasi verò ipse hic fateretur, alios ante se ita vocasse quas ut „ à nemine ante descri- l. 1. tr. 3.
„ ptas „ alibi proponit; Vel denique cùm rectæ illius explicationi ve- c. 4.

nula-

203. nularum bb: *Intercostales à Vena Azygos*: à te clam, & perperam adjicitur: *& alia inferiores*. Interea autem dum talia adduntur, multæ litteræ ab ipso Auctore adscriptæ, hìc illic in Figura prætermittuntur; tantùm abest ut quæ jure meritoque addenda, aut mutanda erant, addantur, aut mutentur. Erat enim (ut uno, vel altero tantùm exemplo utar) erat, inquam, Vena Azygos, seorsum delineata, addenda ad latus huic Figuræ, sub qua ita latet, ut vix ac
204 ne vix quidem possit intelligi. Erat etiam in Explicatione Figuræ
Vid. Advers. I. n. 21. & in Ephem. N.C. Cét. VI. Obs. Heist. 27. 19. notula aliqua subjicienda iis quæ de Vena Umbilicali ita delineantur, ac traduntur quasi „ partim in Venam Portæ, partim „ etiam in ramulos Venæ Cavæ insereretur. „ Sed hactenus hæc. Nunc ad Vasa Lymphatica transeamus.

ANIMADVERSIO XLVII.

IN iis quæ à te de Vasis Lymphaticis traduntur, aliquid de eorum, atque adeò Lymphæ ipsius causa finali frustra perqui-
De Vasis Lymphaticis, Glandulisque, iisdem interjectis. sivi. Frustra etiam expectavi, ut decerneres, quid Lectoribus credendum esset de Lymphaticis Pulmonum Vasis. Vix enim legerunt „ nullis sensibilibus vasis lymphaticis pulmones instrui „ cùm versâ paginâ legunt „ ex pulmonis superficie vascula prodire lym- „ phatica. „ Et sanè haud sunt insensibilia in eadem superficie vasa
205 lymphatica; imò ego vel nullo prævio artificio, ibidem aliquando
206. in cane non modò ipsa, sed & „ varias illas anastomoses perspexi „ quas cum vicinis lymphaticis componunt, & de quibus aliàs plu- „ ribus „ scripturum se, Nuckius hìc promittebat. Cæterùm quod attinet ad injectiones quibus idem Auctor se usum scribit ad lymphæ ductus detegendos, lienis quidem, aere injecto per arteriam; testium autem, per venas; ego quidem cum Amicis Venetis non semel vidi lymphæ ductus lienis vitulini (quo & Nuckius est usus) superficiem perreptantes, aere in ejus venam moderatè immisso.
209 Porrò ex ejusdem observatione quòd vasa lymphatica ab artubus inferioribus versùs thoracici ductus initium pergentia, plures in homine quàm in brutis conglobatas glandulas subeant; ego illum istarum usum confirmari posse, animadverto, quòd videlicet lymphæ motum juvent; qui quoniam in nobis ob erectum corporis positum multò est per ea vasa difficilior quàm in brutis, ideò plures glandulas, &
209. brevioribus intervallis distributas videtur requisivisse. Quæ autem
De Ureterum diametro secundùm naturam inæquali. à Nuckio interjecta hìc sunt de Ureterum diametri inæqualitate, toties vera esse, cognovimus, quoties perquisivimus. Est autem nobis expeditissima ratio id observandi, atque ostendendi, quod alioqui pri-

prima inspectione non solet apparere. Altero videlicet eorum extremo obligato, aer per alterum immittitur; tum hoc quoque constricto, & in recenti, & in sic resiccato uretere manifestum est id quod Nuckius delineat, hoc est non uno, sed pluribus in locis ureterum diametrum contrahi, & vicissim dilatari. Quæ cùm ita sint; planum est, causam hujus inæqualitatis à Cowpero excogitatam concidere. Id enim repetit ab Iliacæ arteriæ pulsatione, quæ super se transeuntem ureterem dum subinde constringit, efficiat, ut urina supra eum locum aliquantùm cohibita, ureterem dilatet; quasi verò ad eum tantùm locum hæc major ipsius amplitudo observaretur. Cæterùm quæ infra Nuckius de Peritonæi Hydrope scribit, cum iis quæ de eodem morbo in Commentariis Reg. Scient. Academiæ Parisiensis traduntur, haud inutiliter conferentur.

Append. Anatom. 212. & seq. An. 1707.

ANIMADVERSIO XLVIII.

Tabulæ LIII. Figura 15. illa ipsa est quam miror, Verheyenium ideo sibi describendam censuisse, ut „ plura vasa lymphatica, „ eorumque ingressum in cisternam exactiùs repræsentaret „ cùm non ignoraret videlicet, hanc Figuram ex cane esse, non ex homine, qui quantùm in his rebus à cane differat (ut cætera omittam) ipse Nuckius supra docuit; ibi etiam confirmans, ubi inferiores pariter lymphæ ductus renum aliter descripsit atque hìc ex cane delineavit: quos ipsos cur à dextro tantùm latere explicet, cùm sinistris pariter & *insulæ*, & eædem insertiones conveniant, neque ipse video, neque te vidisse, credo, quando hujus Explicationis verba, quod in superioribus, more nimirum tuo, feceras, non mutasti. Verùm ut ad Verheyenium redeam; ne in cane quidem ipso ita semper se habere cisternam, multòque minùs ista omnia vasa lymphatica, existimandum, puto, qui in iisdem animalibus interdum illam viderim non quà delineat Nuckius, sed ferè in vesicæ urinariæ vicinia incipientem, unde in coni inversi modum ascendebat ita ampla atque pellucida, ut lumine ab altero latere apposito, intermixti lymphæ, globuli aliquantò minùs diaphani, ita celeri cum eadem cursu scandere post vicinarum Partium attrectationem & motum observarentur, ut nisi qui viderit, facilè concipere nemo possit. Debebat itaque Verheyenius non hanc, sed proximæ Tabulæ Figuram 1. describere; nam etsi lymphatica vasa aliter etiam in aliis hominibus se se habere, non est dubium; ea tamen Figura non ex canino, sed ex humano subjecto desumpta est. Jam verò ut ad te revertar; in Bibliotheca quidem Anatomica Tabulæ hujus LIV. modò memo-

L. 1. tr. 2. c. 13. 207. *De Chyli Cisterna in cane.* secund. edit.

M ratam

ratam Figuram 1. quæ ibi est Tabula CIX, ut & alias tum præcedentes, tum subsequentes Nuckii Figuras inverteras, & nominatim 31, & 41; quarum pariter inversio naturalem rerum situm immutat. Hic autem Nuckii Explicationes pervertis. Neque enim solùm in tuo Tabulæ ejusdem LIV. titulo, delineare hìc ipsum, ais, de-
218 cursum vasorum lymphaticorum „ per uterum muliebrem; „ sed cùm ille in titulo Figuræ 1. „ uterum fœmineum unà cum lymphæ „ ductibus depingere se „ dixisset; tu clam de tuo interjicis „ per eum
209. „ decurrentibus „ quando & ex iis quæ ille supra monuit, & ex ipsa Figura satis superque constat, nullos ipsum, per uterum muliebrem lymphæ ductus pingere; quapropter Figuram 2. adjecit; sed ne „ per testiculos quidem decurrentes „ eosdem pinxit, sed ab iis tantummodo recedentes. Non addo: cùm ipse scripserit, uterum se pingere „ facie inversa „ te scribere „ facie universa „ nam hoc atque alia ejusmodi errata, ut pag. 208. „ oculorum „ pro ovulorum, arteriæ „ teneritas „ pro tenuitas, etsi illius sententiam miserè depravant, & Lectores turbant; non magis tamen incuriam tuam quàm Operarum ostendunt. At si tibi Explicationes Nuckii mutare tam placebat, cur nihil in postrema mutasti? cur nihil interjecisti? Nam, modò id clam Lectores non fecisses, si aut istud cor non esse hominis, admonuisses, aut si pro Vena Cava Arteriam Magnam; pro Arteria Magna Pulmonarem Arteriam indicasses, tum Nuckii errorem correxisses, tum laudem aliquam promeruisses.

ANIMADVERSIO XLIX.

218. Sequitur Caput de Glandulis, ita dispositum, ut de harum structura judicium ferre neque commodè, neque satis Lectores queant. Primùm namque inducis Nuckium earum structuram à Malpighio propositam impugnantem, deinde Malpighium adducis eandem structuram in elaboratissima illa Epistola proponentem, tum verò quæ idem in Posthumo Opere Nuckio respondet, prætermittis. Et tamen ipse rerum ordo postulabat, ut primùm Malpighii Epistolam, tum Nuckii dissensiones, denique Malpighii responsiones
219 proferres. Sed de his ne ibi quidem Lectorem mones ubi Nuckius se dissentire à Malpighio, profitetur. Addit ille Catalogum, glan-
De Glandulis. dulas, ut inquit „ à supremo vertice ad infimum usque pedem „ complectentem, ex quo appareat, quotquot fuerunt ante ipsum Anatomici, omnes in tradenda glandularum serie defecisse, & Warthonum ipsum plurimas quidem proposuisse, sed multas intactas reliquisse. Non difficile est homini in præsenti Anatomes cognitione versa-

versato ostendere, in hoc quoque ejus Catalogo non pauciores fortasse glandulas omissas esse quàm positas, & inter illas quasdam etiam quæ eo quo scripsit, tempore non ignorabantur. Tu tamen siles. Neque hæc eò noto quòd Nuckii peritia, & diligentia non tanti apud me sit, quanti apud te esse, video; sed ne ob ejus auctoritatem silentio tuo confirmatam Tirones hic in errorem labantur. Hisce admoniti, cautiùs legent quæ sequuntur; non enim mihi vacat ad omnia quæ notanda essent, subsistere; quanquam nonnulla eorum alibi attingam, neque hic dissimulabo, in calce illorum quæ ex ipso adducis, dum negat „ Cor, Musculos Intercostales, 224
„ Musculos Abdominis &c. ullis ditari glandulis „ aut ab his ad faciliorem motum humectari; Malpighium, Havers, Fantonum habere adversantes: dum verò addit: „ ligatura injecta nervis ad glandu-
„ las tendentibus, tonum earum perire, & usu suo destitui, obser- 224.
„ vabis; „ ipsum videri adversari sibi qui in Sialographiæ Cap.
2. „ si ligatura, inquit, injiciatur in nervum ad glandulam Theatr. Tom. II.
„ tendentem, aut transversim dissecetur nervus, non tamen ideò 443
„ secretionem cessare, observabimus, sed tardiorem solummodo,
„ & magis lentam procedere. „ Porrò quòd viscerum diù in aqua maceratorum, veluti in ea quæ sequitur, laudata Epistola 226. De Vasis
etiam Malpighius observat, Vasa lymphatica impleantur & tur- Lymphaticis, &
geant, hoc favere iis potest qui humorum è caveis corporis in Glandulis.
vasa sanguifera reductionem sive in naturali statu, sive in morboso per lymphæ ductus explicant. Quod autem Malpighius hic jam conjectura assecutus erat, scilicet cum vesiculis in lienis superficie tunc assurgentibus, ejus lymphæ ductus communicare, id postea reipsa sic esse, injecto aere deprehendit Nuckius, ut su- 208.
pra traditum est. Illud permirum est, cùm nihil aliud Malpighius in tota hac Epistola agat, nisi ut ostendat, præter vasa sanguifera, & glandularum excretoria membranosum folliculum omnino ad structuram glandularum requiri, utrique illi vasorum generi interjectum; te tamen, & Verheyenium hanc ejus sententiam tam L. I. tr. I.
perspicuè propositam, & tam sedulò inculcatam minimè esse assecu- c. 8.
tos. Dummodo enim tu nescio quam substantiam succosam; ille ca- 232
psulas quasi quasdam extrema vascula circumplectentes, aut firmantes, & sic cum ipsis corpuscula quædam aut globulos efformantes, habeatis, ita glandulas habere vos, creditis, ut nihil rationem aliud requirere, aut siquis dissentiat, de verbis tantùm disputare, pronuncietis. Ratio autem requirit, ut quod tanto Anatomico, quantus quidem Malpighius fuit, in tot perlustratis ab ipso glandulis sensus ostendit, id ut superfluum sine acri, indubio, longoque examine

non rejiciatur. Et cùm, Mangete, quæſtio incidit inter eos qui Malpighii Epiſtolam rectè intelligunt, & Cl. Ruyſchium, an pars aliqua ſit glandulosa, an verò merè vaſculoſa, hoc nimirum quæritur, ſintne inter ejus arterias & vaſa excretoria interjectæ membranoſæ veſiculæ, ut Malpighius affirmat, an verò non ſint interjectæ, ut contendit Ruyſchius. Intelligis ergo, de verbis non diſputari, atque adeò quæ tu in Præfatione, in qua hoc colligis, præmiſiſti, ea finiendæ huic contentioni *apprimè*, ut credis, non inſervire.

ANIMADVERSIO L.

De Mammis. IN Tabula LV. moneri Lector poterat, ea ſubrotunda corpuſcula quæ in Figura 2. per internam muliebris mammæ ſubſtantiam pinguntur, non ita per ſe obvia, & diſtincta eſſe ſolere; verùm de hac re in iis Animadverſionibus quæ in III. tui Theatri ſunt Librum, *De Venis Lacteis.* 223 fuſiùs à nobis ſcriptum eſt. Etſi verò Lacteas Venas chylo turgidas in ſubjecto humano videre, ut ſupra inquit Nuckius, rariſſimum ſit, eâque de causâ Figura 9. digna ſit quæ inſpiciatur; nos tamen qui cùm aliàs, tum optimè in euſarco Juvene vidimus ante ſex horas ſuſpendio necato, cui quatuor vel quinque horis ante ſupplicium aliquantum vini, mollitique in hoc panis, ut vocant, biſcocti datum fuerat, addimus, multò crebrioribus atque longioribus ramis, ſeu mavis radicibus ultrò nobis apparuiſse ita uti non modò prope meſenterii limbum, ſed à tota atque adeò etiam ei limbo oppoſita tenuis inteſtini ſuperficie emergerent; in qua dum albos illos ramuſculos elegantiſſimos inſpectarem, id etiam memini animadvertiſſe, quòd etſi ſanguiferorum vaſorum ductum ſequi viderentur, non tamen exactè minora præſertim vaſcula ſequebantur. Poſtremò Caput de Membranis, & Ligamentis ſatius erat, ex Verheyenio ad verbum deſcribere, quàm, ne id fatereris, tam pauca de tuo, & ex his ipſis pleraque aut falſa, aut dubia addere. Nam quòd per
233. ligamenta lata uterum *dorſo* connecti, dicis, id falſum eſt; quòd „ membranâ ſcroti mediâ „ hoc ais in duas cavitates disjungi, eam quidem mediam, ut tu accipis, membranam à Cl. Ravio in dubium ſaltèm vocari video; quòd denique Meninges veros eſse *Muſculos*, pronuncias, de Dura Cl. Fantonus, ut noſti, dubitat; de Pia falſum eſt. Attamen erant quæ adderes, ſi Veterum, multò in quibuſdam Anatomes partibus diligentiorum, veſtigiis inſiſtens, hìc de Ligamentis ſigillatim ſermonem inſtituiſſes. Hactenus in Librum Primum.

Adverſarior. Anatomicor. II. Finis.

RE.

RERUM INDEX.

A

B

Fa-

F

G

H

I

Ker-

K

L

M

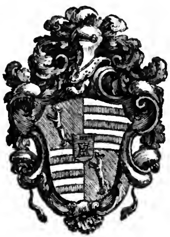
O

P

R

S

FINIS.

PATAVII. CIↃ IↃ CCXVII.
Excudebat JOSEPHUS COMINUS
VULPIORUM Aere.
ac SUPERIORUM PERMISSU.

FIGURARUM EXPLICATIO.

FIGURA I. ad XXVIII. & XXXI.
Animadverſiones pertinens,

EXhibet peculiarem illam Cartilaginem quæ inter os Temporum, & Maxillæ inferioris Proceſſum retuſum interponitur, huic Proceſſui adhuc inſidentem.

A. *Proceſſus retuſus Maxillæ inferioris ſiniſter à parte anteriore, & latere interno deſpectus: quem ob poſitum (ne quis forsè fallatur) multò craſſior videtur quàm ſit.*
B. *Cartilago illa peculiaris, ejus Proceſſus ſummæ parti impoſita, à ſuperiore, ſive convexa facie inſpecta.*
c.c. *Limbus ejus ferè ellipticus, in quo ipſa craſſior eſt.*
d. *Media ejus pars, in qua ſubſidit, & extenuatur.*

FIGURA II. eòdem pertinens.
Eandem Cartilaginem oſtendit, ſed penè undique diſciſſo ligamento per quod ejus limbus Maxillæ Proceſſui circumcirca connectebatur, ab hoc diſſolutam, & retrorſum elevatam.

A. *Proceſſus memorati eodem ferè modo atque in ſuperiore Figura inſpecti ſumma pars, ſeu mavis capitulum, ſua, ut cæterorum oſſium capita in articulis ſolent, lævi cartilaginea cruſta obductum.*
B. *Peculiaris inſuper huc addita Cartilago, elevata, & retrorſum acta, ut inferior, ſeu concava ejus facies inſpici queat, cujus media ſecundùm longitudinem pars à retropoſito lumine pellucet.*
c.c. & d. *Eadem oſtendunt quæ in Fig. I.*
e. *Ligamenti Cartilaginem cum Proceſſu jungentis circùm eandem relicta portio; ob quam latior hîc ipſa videtur quàm reverà eſt.*

FIGURA III. eòdem ſpectans,
Illam eandem Cartilaginem monſtrat, ſed omnino à Proceſſu ſejunctam, extenſam, & à ſuperiore parte aſpectam.

FIGURA IV. ad Animadverſionem pertinens XXXI.
Cartilagines Tibiæ Semilunares in ſua ſede repræſentat.

A. *Oſſis Tibiæ ſiniſtræ extremum ſuperius, ab anteriore parte viſum, Patella, & ligamentis omnibus ablatis, antrorſum aliquantùm inclinatum, ut pars ejus ſumma, quæ articuli genu imam partem conſtituit, illique inſidentes Cartilagines undequaque in conſpectum veniant.*

B. B. B. B. B. *Ea de qua modo dictum eſt, ſumma pars Tibiæ, ut cætera articulatorum oſſium extrema, ſua lævigata cartilagine obducta.*

C. *Interior, &*

D. *Exterior Cartilago Semilunaris: ambæ à facie ſuperiore, & concava aſpecta: quæ quia ſunt à ligamento membranaceo quo genu articulum obvolvebatur, circumcirca amputatæ, ob novam illam ab amputatione inæqualitatem in exteriore ambitu, & aliquam contractionem minùs elegantes quàm reverà ſunt, hìc videntur.*

FIGURA V. pertinens ad eandem Animadverſionem, Eadem quæ ſuperior, ſed ſub alio aſpectu monſtrat.

A. *Idem Oſſis Tibiæ extremum, quod & in Figura IV, pariter inſpicientium oculos versùs inclinatum, ſed ab exteriore latere, & aliquantùm à tergo conſpectum.*

B. B. C. *Omnino eadem quæ in IV. Figura, oſtendunt.*

D. *Cartilago Semilunaris Exterior, eadem quæ ſub eadem littera in ſuperiore Figura monſtrata eſt, quamvis hìc propter obliquitatem minor videatur. Hìc enim oſtenditur à ſua ſede elevata, & ad latus internum Tibiæ inclinata, tum ut facies ipſius inferior aliquantùm convexa ſic tamen ut ferè plana ſit (quod ab Artificibus expreſſum eſt non ſatis feliciter) inſpici queat, tum etiam ut quemadmodum ejus cornua ſubjectis foveis implantentur, appareat.*

e. e. *Cartilaginis ejuſdem Cornua.*

f. *Ejuſdem in ambitu, quà Ligamento membranaceo genu articulum obvolventi connectebatur, craſſities ex obliquo apparens.*

g. *Craſſities eadem in altera, ſive Interiore Cartilagine meliùs oſtenſa.*

h. *Tuberculum cartilagine inſtructum per quod Tibia cum ſupremo Fibulæ extremo jungebatur: quod, & prominentia pariter, ſuper qua h. eſt, quæ in tranſverſum ſub* B. *ducitur, ob lateris oſſis ad anteriora inclinationem ſic apparent, aliter apparitura, ſi id erectum, & è regione aſpiceretur.*

Cæterùm ad ea quæ de his Semilunaribus Cartilaginibus in memo-